James Sallis

Willnot Kasabası

İngilizceden Çeviren:
Özde Çakmak

KARA KİTAPLAR

AYRINTI

willnot kasabası

james sallis

ayrıntı: 1224 | kara kitaplar: 32

willnot kasabası / james sallis

özgün adı / willnot

ingilizceden çeviren / özde çakmak

yayıma hazırlayan / merve akıncı

son okuma / öykü badur

© James Sallis, 2016
No part of this book may be reproduced, in any form without written permission from the publisher.
Published by arrangement with Vicky Bijur Literary Agency via AnatoliaLit Agency

bu kitabın türkçe yayım hakları
ayrıntı yayınları'na aittir.

türkçe yayım hakları anatolialit agency aracılığıyla alınmıştır.

kapak illüstrasyonu / berat pekmezci

kapak ve görsel tasarım / gökçe alper

dizgi / esin tapan yetiş

baskı: ali laçin - barış matbaa-mücellit
davutpaşa cad. güven san. sit. c blok no. 286
topkapı/zeytinburnu - istanbul - Tel. 0212 567 11 00
sertifika no: 33160

birinci basım, eylül 2018 / baskı adedi 2000

isbn 978-605-314-320-8 / sertifika no.: 10704

ayrıntı yayınları basım dağıtım san. ve tic. a.ş.
hobyar mah. cemal nadir sok. no: 3 cağaloğlu – istanbul
tel.: (0212) 512 15 00 faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr • info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi
facebook.com/ayrintiyayinevi
instagram.com/ayrintiyayinlari

james sallis

1944 yılında Helena, Arkansas'ta doğan James Sallis Amerikalı bir yazar, şair ve müzisyendir. Aralarında *Lew Griffin* serileri, daha sonra sinemaya da uyarlanan *Sürücü*, *Cypress Grove*, *The Killer is Dying* ve *Others of my Kind* olmak üzere onlarca kurgu, şiir, çeviri, makale ve eleştiri kitabı bulunmaktadır. Sallis, eşi Karyn ile birlikte Phoenix, Arizona'da yaşamaktadır.

willnot kasabası

james sallis

Çeteye
Bob, Camo, Küçük Kız,
Tilki, Sincap, Ritz,
Sophie, Missy

Grace, elbette

Ve Karanlık, Charley,
Marmelat'ın anısına

Bilhassa da Ejderha'nın

Asın, ah asın beni,
Ölüp gitmiş olurum...
Asılmaya aldırış etmem,
Şu uzun bekleyiş yok mu?

Geleneksel şarkı

1

CESETLERİ KASABANIN iki mil dışında, eski çakıl ocağının yakınlarında bulduk. Tom Bales'in sabah erkenden ava çıkmış olduğu sırada köpeği Mattie ele geçirdiği bıldırcını yere bıraktı, bir parça endişeli olarak toprak kalkana dek depar attı ve yerinden kımıldamadı. Tom seslendi, Mattie ona doğru sıçradı ve hemen havlayarak etrafında daire çizmeye başladı. Tom nihayet oraya doğru yürüdüğünde onu şaşkınlığa uğratan şey, koku oldu. Mantarımsı, karanlık. Mahzen gibi.

Açık alan on bire on üçtü, kabaca büyüklüğü rastladığımız 1950'lerde yapılmış evlerdeki odaların büyüklükleri kadardı ve sınırları siyah ceviz ve meşe ağaçlarıyla belirlenmişti. Yüzey bir parça içine çöküktü; sanki büyük küreklerle işlenmiş gibi tuhaf dik açı kesiklerle işaretlenmişti. Japon sarmaşığı ve budaklı asma filizleri kenarları işgal ediyordu.

Tom kamyonuna dönüp de cep telefonuyla yardım çağırdığında, ilk yanıt verenler Şerif'in adamları olmuştu. Adamlardan biri kamyonundan eski, ordudan kalma ihtiyaç fazlası katlanılabilir bir kürek çıkardı ve kazmaya başladı. Koku gittikçe şiddetlendi. Kemiklere çarptığında yirmi dakikadır bu işle meşguldü.

Andrew ile birlikte arabayı kenara çektiğimizde, Şerif Hobbes'un bizzat kendisi mahkûmlarla –kazı işini yapmak üzere iki siyahi, bir Hispanik, çok sayıda dövmesi olan bir

beyaz– birlikte oradaydı. Toz toprak arkalarında birikirken durup onları izledik. Eyalet kendi köpeklerini* getirmişti; fakat burasının Mattie'nin bölgesi olması nedeniyle işler yolunda gitmemişti, bu yüzden o ikisi kamyonete geri dönmüş, pencereden onlara ters ters bakarak salyalarını akıtıyorlardı.

"Biri buraya gelip toprak götürmüş yine" dedi Şerif Hobbes, "hem de çoğunu. Buna bir son verdiğimizi sanmıştım."

"Sanki bir sürü toprağımız yokmuş gibi"

"Toprak, paraya mal olur. Burada hiç kimse arazinin sahibinin kim olduğundan emin değil. Bazıları bunun bedavaya alınabileceği anlamına geldiğini düşünüyor. Bo Campbell yine, büyük ihtimalle. O ve onun sözde inşaat şirketi."

"Çocukluğumda burada yüzerdik" dedi Andrew.

Başıboş toz toprak benim ayakkabıma, onun ise botuna savruldu. Çakıl ocağına baktım: kepçe ile içi oyulmuş falez, buldozer su kanalları, kurak araziler, kaya.

"Ve Mars'ı keşfediyormuş gibi yapardık, evet, hey gidi günler!" Trudy Mayfield'e abayı yakmıştım. Ona astronot olacağımı söylemiştim.

"Seni apar topar ameliyathaneden çıkardığım için üzgünüm." Andrew gözgöze gelmekte pek iyi değildi; ama bu defa bakışlarını kaçırmadı. "Görmen gerektiğini düşündüm."

"Yaklaşık iki yıldır Ellie'nin safra kesesinin peşindeyim. 'Hasta olup durmanın âlemi yok' diye diye dilimde tüy bitti. Biraz daha beklesin."

"Öfkeden deliye dönecek."

"Öyle zaten."

"Öfkeli olmakta sonuna kadar haklı."

"Bazılarının yeteneği doğuştan."

---

* ABD'nin on üç eyaletinin de resmi birer köpek cinsi vardır. (ç.n.)

Ben mi Andrew'u hobi edinmiştim yoksa o mu beni hobi edinmişti gerçekten bilmiyordum. On iki yaşından beri onun tedavisi ile ilgileniyordum. Ailesi onu okulda sorunları olduğu için getirdiğinde DEB* tanısı koydum, dönemin pop müzik listelerinde üst sıralarda olan ilaçlara başlattım onu, sonra tereddüt ettim ve onu davranış terapisiyle harika sonuçlar elde eden eski bir sınıf arkadaşımla buluşturdum. Çoğunlukla işe yaradı. Bugünlerde Andrew, Elmer Kline'ın morgunun yanı sıra lokal ambulans hizmetini de hemen hemen tek başına idare ediyordu. Kline seksenine yaklaşmıştı, ölümcül derecede bunaktı, belirli aralıklarla sabah erkenden üzerinde yalnızca uyumsuz çoraplarla Main Sokağı'nda yürürken bulunuyordu. Andrew'un cenaze levazımatçısı ruhsatı yoktu ama biz Willnot Kasabası'nda böyle şeylere çok da önem vermiyorduk.

Bir ara Andrew başından geçenleri çok iyi anladığım için benim de DEB olduğuma, onların benim zamanımda DEB'in nasıl olduğunu bilmediklerine karar verdi; yani aramızda bir bağ vardı. Bunu kabullenmemi mi istediğini yoksa aklında sadece bana gezgin tüyoları vermek mi olduğunu hiç anlayamadım. İlk spontane düşüncem, elbette, *klasik yansıtma*ydı. Fakat o panjurları açtığımda ve arkalarına baktığımda, tek düşünebildiğim açıklamalarımızın ve kavrayışlarımızın ne denli sığ olduğu.

"Kireç kokusu mu alıyorum?" dedi Şerif Hobbes.

Andrew botunun topuğuyla ayağını yerde sürüdü. "Sence kaç tane var?"

"Ceset mi?"

Başını evet anlamında salladı.

"İlk baştakiler çok derinde değillerdi. Yalnızca onlar olabilir."

---

* Dikkat Eksikliği Bozukluğu. (ç.n.)

"Ya da onlarla dolu bir çukur" dedi. "Bir de kireç var."

"Doğru. Pahalı, sönmemiş kireci yalnızca birkaç cesetle harcamak istemezsin."

Andrew şaka yaptığımı düşündü; ama emin olamadı. Yarım ağızla güler gibi yaptıktan sonra her iki fikri de tartarak başını iki yana salladı. "Şerif Roy, seksen yıl önce burasının verimli bir çayırlık olduğunu söyledi."

"Bundan bir seksen yıl sonra yine olabilir. Hiç kimse de bunları hatırlamaz."

Onu hissetmeden önce duyduk. Yağmur damlaları, ağaçların tepelerindeki yapraklara çarparken çıkan minicik "şşş" seslerini. Ardından çıplak zemine çarptıklarında toprağın kabarmasını.

Andrew başını kaldırarak yukarı baktı. "Ah, harika! Tam da ihtiyacımız olan şey." Mattie yağmur damlalarını ısırmaya çalışarak ve hırıldayarak daireler çizerek koşuyordu. Az sonra her yer çamura döndü.

Üzerimden damlalar akarken, çamur içinde bata çıka ön ofise vardım. Maryanne gözlüklerinin üzerinden beni süzdü. Andrew buna *dikizleme* diyor. Maryanne yarı yaşımda; ama genellikle annemin yaptığı gibi izliyor beni; şaşkınlık ve hoşgörü karışımı, ufaklık bu defa neyin peşinde?

Yedek giysilerimi arkada tutuyorum. Ne zaman ceset dolu bir çukur görmek için çağrılacağınızı ve yağmurdan sırılsıklam olacağınızı asla bilemezsiniz. Koşu ayakkabıları, bir ya da iki beden büyük chino'lar ve yakası aşınmış pembe şambre gömlek ile son moda görünmeyebilirim; ama Maryanne bana bakışını atmıştı bile .

Dışarı çıktığımda hoşgörünün ön safa geçmesiyle gülümsedi.

"Ellie onlara kök söktürüyordu. Anestezi uzmanı nerdeyse çıkıp çenesini kapatmak için onu uyutacağını söyledi."

"Yerime bakanlar zor anlar yaşamış. Kök söktürmek istediği kişi asıl benim."

"Ona olan biteni, senin nerede olduğunu anlattılar. Biraz sakinleşti." Maryanne başıyla yarısı tuvalet, yarısı mutfak ve dinlenme odası olan yan odayı işaret etti. "Kahve yeterince taze. Bütün randevularını kaydırdım, ne kadar süre orda kalacağını bilmiyordum."

"Anestezide Gordie Blythe mı var?"

"Başka kim olabilir?"

"Sence hâlâ buralarda mıdır?"

"Kontrol edebilirim. Hazır işe koyulmuşken geri kalan ameliyathane ekibinin de müsait olup olmadığına bakmamı ister misin?"

"Lütfen."

O telefon görüşmesi yaparken ben de bir kahve kaptım, durup satranç tahtası büyüklüğünde bir pencereden dışarı arkadaki tel örgünün üzerinden sarmaşığın filizlerini canla başla koparan çalıkuşuna baktım. Kısa süre sonra Maryanne kapının eşiğindeydi.

"Yararı yok. Ellie eve gitmiş. Başhemşire, 'Çekip gitti' diyor. Onu aramamı ister misin?"

"Ben yarın ararım. Büfe bomboş olduğuna göre neden sen de eve gitmiyorsun? Günün geri kalanında izinlisin."

"Fatura düzenlemekle uğraşıyordum."

"Bekleyebilirler."

"Emin misin?"

"Bu konuda, evet. Koş. Özgürlüğüne sahip çık. Ben her şeyi kapatırım."

Dakikalar sonra masanın çekmecesi raylarda kayarak açıldı, kapandı ve o gitti. Sarah'yı aramak için cep telefonunun kapağını açarken ve henüz yemediyse geç kalmış bir öğle yemeği yiyebileceklerini, kendisinin muhtemelen bunu

yapma niyetinde olduğunu söylerken bile bana teşekkür ediyordu.

Fincanımı yeniden doldurdum, ardından masaya yerleşerek kuş yuvasını andıran kâğıt yığınının üzerine kahve döktüm. Okumaya zaman bulamadığım ve hiçbir zaman bulamayacağım tıp dergileri, nerdeyse her şeyi bilgisayarda yapmaya başlamadan önceki zamandan kalma transkriptli inceleme raporları, uzun süre önce değerlendirdiğim laboratuvar çalışmasının bulanık faksları; mesleki kuruluşlardan gelen sadaka dilenen mektuplar, ısrarla para isteyen yardım kuruluşları, kataloglar.

Muhtemelen bilinçaltıma bir şey kaydedildi; bir ses, ışık ya da gölge içinde hemen göze çarpmayan bir değişiklik; fakat öyle olsa bile onu anımsayamıyorum. Başımı kaldırdığımda adamın biri ofis kapısının eşiğinde duruyordu. Kilitli olduğunu sandığım bir kapıdan içeri girip ön ofisi geçmiş, ben daha onun farkına varamadan kapımı açmıştı; ne kadar süredir orada ayakta dikiliyordu?

Üzerinde önünde yıllarca ütülenmiş plilerin göstergesi olan beyazımsı çizgili bir kot pantolon, koyu renk bir gömlek, kahverengi kadife spor ceket vardı. Günlük siyah bağcıklı ayakkabılar, çok giyilmiş, kaliteli deriden.

"İçeri girebilir miyim?"

"Bu noktada anlamsız olmadı mı?"

Daha yakına geldiğinde, masamın karşısındaki koltuğa ve tekrar bana baktı. Başımı sallayınca oturdu.

Dışarıda arabalar caddeden geçti. Ön ofisin dışında pencereler tıngırdadı. Nesillerce böcek öldü.

"Beni hatırlamazsın. Brandon." Bir an için gözlerini kapattı, yüzünü yumuşattı, başını arkaya düşürdü. "Eskiden çok uyurdum."

Brandon Roemer Lowndes. Korkunç biçimde kötüye giden bir eşek şakasının yanlış tarafını boyladığında on altı

yaşındaydı. Yirmi mil uzaktaki bir futbol maçı için kasabadan okulun bando otobüsüyle ayrılmış, altı gün sonra bir ambulans içerisinde ve koma halinde geri dönmüştü. Yaklaşık bir yıl boyunca onu tedavi etmiştim; ilk başta durumu riskliydi, ardından uzun bir seyir ve rehabilitasyon. Yaşamın sana fırlatabileceği o tuhaf aynalardan biri.

"İyi görünüyorsun, Brandon" dedim.

"Bugünlerde Bobby ismini kullanıyorum. Sen de kenarlardan biraz yaşlı görünüyorsun, Doktor. Eskimiş."

"Buradan da öyle."

"Bu yer yok mu, bu kasaba... İçindeki hayatı emer. Ben tüydüm."

"Öyle."

"Deniz kuvvetleri. İlan edilmemiş iki savaş için tam zamanında."

"Şimdi ise geri döndün."

"Kısa süreliğine" dedi. "Geçiyordum."

Geçiyordum, komadan çıkarken söylediği ilk sözcüktü. İki kez, *Geçiyordum, Geçiyordum*, demişti; sonra gözlerini açmış, etrafına bakınmış ve nerede olduğunu sormuştu. Bunu unutmasına imkân yoktu. Demek ki etkilemek için bu ifadeyi seçmişti. Tıpkı *Eskiden çok uyurdum* demesi gibi.

"İş m? Eski arkadaşlarını ziyaret mi?" Her iki ebeveyni de ölmüştü, en son Kanada'da yaşayan tek bir kardeşi –bir kız kardeş– olduğunu duymuştum.

"Bugünlerde iş namına pek bir şey yok. Hiç eski arkadaşım da olmadı. Burada pas ve anılardan başka bir şey yok."

"Yine de işte buradasın."

Ayağa kalktı. "Yalnızca uğramak, bir merhaba demek istedim."

Ayağa kalktım ve onu gördüğüm için memnun olduğumu söyledim, ofis kapısına gittim ve ön kapının kapandığını duyunca tekrar pencereye yürüdüm. O, Ellie'nin hayır kuru-

mu mağazası Rags N Riches'in yarım blok aşağısında durdu. İhtiyar Ezra oradaydı. Kimse Ezra hakkında bir şey bilmezdi. Bir dağ adamı, derdi bazıları; diğerleri bu su katılmamış deliden çekinirdi, iki kez gazi olmuştu ya da yukarıdakilerin hepsi. Zaman zaman boy gösterirdi, sokaklarda yaşardı, asla para ya da yiyecek istemez ama verileni minnettarlıkla kabul ederdi. Sessiz bir anlaşmayla tüm kasaba onu kollardı.

Bobby, Ezra ile konuşmak için durdu, sonra cüzdanını çıkardı ve Ezra'ya bir tomar banknot verdi. Ezra parayı üzerindeki üç gömleğin en iç cebine sakladı ve Bobby'nin elini sıktı. Ayrı yönlere gittiler.

Bobby topaldı. Nerdeyse belli belirsiz ama orada. Ayağını sürüklemiyordu, dolayısıyla muhtemelen nörolojik değildi. Sakat bir kalçanın ya da dizin teklemesi ve aksaması yoktu onda. Derin, kalıcı, basit bir burkulma ya da yırtık tendon da değildi. Eski bir kırık belki, bacağın biri azıcık daha uzun olacak şekilde kemik kaybı ile birlikte.

Mulberry'nin köşesini dönünceye dek onu izledim. Ardından kilitlendiğinden emin olmak için kapıyı iki kez kontrol ettim ve taze kahve yapmaya gittim.

2

BU, SALI GÜNÜYDÜ. Çarşamba günü kahvaltı masasında oturuyorduk ki Richard, "Dün ne oldu?" diye sordu. "Herkes bundan bahsediyor."

"Herkes bundan bahsediyor ve sen ne olduğunu bilmiyorsun?"

"Buldukları şeyi kastetmiyorum. Ne oldu?"

Başımı iki yana salladım.

Radyoda eski bir şarkı çalıyordu, *fırtınalar asla uzun sürmez değil mi bebeğim* ve Richard "Şey, evet, sürer" dediğinde radyo ile konuştuğunu fark etmem biraz zamanımı aldı.

"Öldürüldüler ha?" dedi bana dönerek.

"Her halükârda, gömüldüler. Üstelik de hep birlikte. Sebebini hiç bilemeyebiliriz."

"Ya da kimin yaptığını." Poşet çayı işaret ve orta parmağıyla fincanından çıkardı, salladı ve damlattı. "Orası kutsal bir yer olacak şimdi. Dini anlamda değil." Çay poşetini tabağına koydu. "İnsanların orada olmanın olayları anlamalarına yardımcı olacağını düşünerek gittiği türden bir yer."

Richard olayları başkalarının gördüğü şekilde görmez. O bir öğretmen. "Ya, işte biz buyuz" demişti tanışmamızdan kısa bir süre sonra, "eski Western filmlerden bir klişe. Doktor ve kadın öğretmen. Yani, kadın olmam dışında." Öğrencilerin onun yan yan bakışlarından ve gerçekliği ilginç hale getirmelerinden ne anlam çıkarttığını sık sık

merak ederim. Radyolojide bize doğada hiç dik açı olmadığı söylendi; X-Ray'de onları gördüğümüzde ters giden bir şeyler vardır. Richard'ın dünyasında ise dik ve eğik açılar her yerdeydi.

En son kurtardığı hayvan ayaklarının dibinde uzanıyordu. Aslına bakılırsa ayağının *üzerindeydi*, zira kedi sıklıkla ayakkabıları yastıkla karıştırıyordu. Dickens yalnızca konuştuğunuzda size baktığı için Richard onun kör olduğunu düşünmüştü. "Duvarlara çarpıyor" demişti Richard. "Yalnızca bir ya da iki kez çarptı" diyerek savundum. Belki sadece yavaş öğreniyor ya da pek zeki değil.

Kurtardığı ilk hayvan bir kuştu. Richard okuldan onunla birlikte gelmişti, çocuklarından biri onu okul bahçesinde bulmuştu. "Yani?" demiştim onu bana uzatırken. Richard: "Sen bir doktorsun, değil mi? Bir şifacı?" Kanadı sardım; kuş bir daha hiç uçmasa da Bayan Wrengali'nin arka bahçesinde oldukça iyi birkaç yılı oldu.

Richard ayağa kalktı ve bulaşıklarını lavaboya götürdü, Dickens yerinden edilmesine içerlemişti. "Günün nasıl geçti?"

"Her zamanki gibi. Birkaç hayat kurtar. Karanlığa lanet et. Öğle yemeği ye."

"Dickens'ı Doktor Levy'ye götürüp muayene ettirmeye zaman bulabilir misin?"

"Ne yani, hesabına mı yazayım?"

"Sana sonra geri ödeyebilirim."

"Kısasa kısas sanıyorum."

"Ya da kredi kartı numaram sende var."

"Bende var. Doktor Levy'de de. Tıpkı Land's End, Best Buy, Fry's, The Humane Society, Cordon Blue's, NPR'da olduğu gibi..."

"Komik adam."

"Ben sadece bir gözlemciyim. Ama emin ol, ihtiyar delikanlıyı götüreceğim."

"Onun yaşlı olduğunu mu düşünüyorsun?"

Eğilip Dickens'a baktım, yeniden derin bir uykuya dalmıştı; ayakları önünde doğruca dışarıda, çene onların üzerinde hareketsiz. "Etrafta delicesine koşturmasıyla mı? Mümkün değil."

"Pençeleri olduğunu biliyorsun, değil mi? Sen uykudayken içinden nefesini çekebileceğini de? Giyinip okula gitmeliyim. Doktor Levy'nin danışma görevlisine saat dokuz civarında orada olacağını söyledim."

"Elbette söyledin."

Kapıdan bana bir öpücük yolladı.

"İşten izin almaya karar verdik, öyle mi? Siz gençler bugünlerde ne yapıyorsa onu yapmak için?"

Kahvenin yanında ikram ettiği kurabiyeyi ısırdım. Kurabiye şiddetli bir çıtırtıyla parçalara ayrıldı, parçalar pat diye kucağıma düştü, diğerleri hamamböcekleri gibi yere kaçıştılar. Paketin yıllardır dolabında ziyaretçiler için açılmayı beklemesi muhtemeldi. Aldırış etmedi.

Üstdudağı, sanırım gülümsemeye niyetlenerek, ortadan ayrıldı. "Sen bana bakma, Lamar. Nerede olduğunu biliyordum."

"Evet, efendim."

"Biraz daha kahve?" Kurabiye kadar antika olmayabilirdi; ama çok da uzak değildi.

"Teşekkür ederim, almayayım, Bayan Ellie. Ameliyatınızı ne zaman yeniden ayarlayabileceğimizi merak ediyordum."

"Tanrım, şimdilik yeterince cesedimiz olduğunu düşünmüyor musun?" Kendi esprisine değil de yüzümdeki ifadeye güldü. "Olayları bu kadar ciddiye almamalısın."

"Annem babam da hep aynı şeyi söylerlerdi."

"Tahminim o ki öğretmenler, diğer bir sürü yetişkin ve sana bunu söyleyecek kadar yakın olan arkadaşlarla birlikte."

Başımı salladım.

"Ve işte buradasın, kocaman adam olmuşsun. İnsanların sağlıksız parçalarını ortadan kaldırıyor, onları tekrar dikiyor ve bir araya getiriyor, düşmemeleri için destekliyorsun. Ciddi iş."

"Kızgın olmanızı anlıyorum, Bayan Ellie ve özür diliyorum."

"Kızgın değildim, Lamar." Sonra sessizleşti ve ben onun boş lafları ile övgülerinin ötesinde, etrafını saran sakinliği nasıl da daha önce hiç sezmediğimi merak ederek oturdum. "Bana... Hatırlatıldı." Bu defa kesinlikle bir gülümseme. "Hatırlatılmak güzel şey. Bunu bizim için yapacak insanları işe almalıyız. Yeni bir kariyer tercihi."

Ayağa kalktı. Her şey göz önüne alınırsa, oldukça enerjik biçimde.

"Güney sana yaramış, genç adam; fakat görgünün de bir sınırı var. Kahve niyetine bu berbat mazereti içecekmişsin gibi davranmanın gereği yok."

Fincan ile tabağı yerine koydum, azıcık uzağa ittirdim. Çoban, melek ve Noel şarkıları söyleyen heykelciklerle kaplı bir kitap rafına doğru yürüdü; süpermarketten alınma bir viskiyi yukarı kaldırdı.

"Günün bu saatinde bana eşlik edeceğini sanmam?"

"Hayır, efendim."

Tamı tamına üç buçuk santim gibi görünen viskiyi, her şeyden çok dilek mumunun şamdanına benzeyen bir kadehe boşalttı ve yeniden bana katıldı. "Çocukken burada yaşamıştın, değil mi?"

"On dört yaşımdayken. Ama yalnızca bir yıllığına, babam bizi başka bir eve taşımadan önce. İşi gücü taşınmaktı."

"Geldiğimde on sekiz yaşındaydım. Meteliksizdim, aklım bir karış havadaydı. İki yazlık elbise ile bir çift, iki renkli Oxford ayakkabı. Ondan beş yıl önce ise okuldan gelmiştim, annemin atıştırmam için buzdolabına bıraktığı sandviçi aldım, matematik ve tarih ödevimi yaptım, radyo dinledim. Saat beş civarında dışarı çıktım ve annemle babamın gelmesini beklemek için ön verandada oturdum. Hiç gelmediler.

"Bugün bile başlarına ne geldiğini bilmiyorum. Çocuk ıslahevine gönderildim, ardındansa bir koruyucu aileye; Sven ve Carey Waters. Bunu geçinmek için yapıyorlardı; ama iyi, nazik insanlardı. Beni onlar büyüttü, diğer çocuklar sürekli bir girip bir çıkıyorlardı. On sekiz yaşındayken oradan ayrıldım."

"Bunu bilmiyordum."

"Bilmen için bir neden yoktu."

"Onlarla iletişimde kalmayı sürdürdün mü?"

"Yalnızca bir ya da iki kartpostal, o ilk yıllarda. Fakat benim için yaptıklarını anlamaya başlayınca, onu görüp bunu kavradığımda mektup yazmaya başladım. Hemen her hafta. İkisi her şeyi birlikte yapmış ve aynı şekilde ölmüşlerdi, aralarında günler vardı; şimdi kırk yıl önce olduğundan daha iyi olmalı."

"Üzgünüm, Bayan Ellie."

"Üzülecek bir şey yok. Sven ve Carey bana iyi baktılar, bağımsızlığı öğrettiler, iyi bir yaşam sürdüm. Çakıl ocağındaki kişilerin aksine. Beni düşündürdü, hepsi bu. Kaybolan insanlar. Aileler. Bazılarımız nasıl yolunu buluyor da çoğumuz asla bulamıyor."

"O zamanlar arkadaşım olan biri, Waters'ların öldüğünü duyduğumda bana, 'Ödüllerini gelecek kuşaklara bıraktılar, Ellie' demişti. Ona uzun uzun baktım ve dedim ki, 'Ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu yoksa yalnızca ağzını açınca kelimelerin pat diye dökülmesine izin mi veriyorsun?'

Ondan sonra Nell bana hiç aldırış etmedi ama aptallığı düzeltemezsin. Emin ol öldüremezsin de."

Viskisini bitirdi, fincanımı ve tabağımı aldı. "O ameliyatta bir müddet bekleyeceğimi düşününce, Lamar. Şimdilik sırası değil gibi geliyor."

Onu anladığımı söyledim, daha sonra konuşurduk. Dışarıda hava soğuk ve açıktı, hâlâ dün yağan yağmura tanıklık ediyordu ve güneş parlaktı. Stajyerken yaptığım psikiyatri nöbetimi yeniden düşündüm. Herkes için "Bay Bill" olan William Johnson'ın parmakları ağaç kökleri gibi çarpılmış; bir bacağının yarısı diyabet yüzünden, aklının bir yarısı ise kötü viski yüzünden gitmişti. "Yukarı bak" dedi bana bir gün avluda, eli titreyerek –sol, sağ, yukarı, aşağı– işaret etmek için elinden gelenin en iyisini yaparak, "o ihtiyar güneş tıpkı bir budala gibi sırıtıyor."

Maryanne sırıtmıyordu.

"Stephen geri döndü." Başını iki yana salladı. Aklından geçenler hakkında hiç şüphe yoktu. "Onu senin ofise bıraktım, umarım sakıncası yoktur."

"Elbette."

Stephen yanınızdayken ne beklemeniz gerektiğini asla bilemezdiniz. Pekâlâ sessizce gözlerini dikmiş duvara bakıyor olabileceği gibi, ellerinin ve dizlerinin üzerinde halıda iplik tiftiği arıyor ya da odada volta atıyor da olabilirdi.

Kapıyı tıklattım, nefes aldım ve içeri girdim.

Seçenek bir, aşağı yukarı.

"Yakın, Doktor Hale. Yaklaştım."

Stephen yirmi üç yaşındaydı. On sekiz yaşındayken ebeveynleri ve kız kardeşi bir araba kazasında ölmüştü, vur kaç. Onun da o arabada olması gerekiyordu ama caymıştı. Birkaç yıl boyunca Stephen'ın sorumlu kişiyi bulmayı istemesinden

kazanın kasıtlı olduğuna, kaza filan değil de kasten öldürme olduğuna inanmaya geçişini izledik. Richard'ın dediği gibi, *çocuk ajan olmuş* çıkmıştı; Stephen'ın zamanı saplantısına öyle ayrılmıştı ki arkadaşlarını, kişisel hijyeni, düzenli öğünleri ve sağlığını, en sonunda da işini kaybetmişti. Az kalsın evi de kaybediyordu ki adı bilinmeyen bir hayırsever müdahale etti.

"Bu iyi, Stephen. Peki, şimdi ne yapacaksın?"

"Ne gerekiyorsa."

"Bunu konuşmuştuk. Bunun varabileceği yollar arasında hiçbiri iyi değil. Kapanma; kavanozlar, kitaplar ve tuvalet kapıları içindir. Senin yapman gereken ise kendine bakmaya başlamak."

"Bakacağım. Sonra."

Gayriresmiliği, hatta bir miktar samimiyeti deneyerek çalışma masasının yanında ayakta duruyordum; şimdi oturdum.

"Peki neden buradasın Stephen?"

Gözleri sessizce bana döndü ve işte oradaydık, Nietzche'nin bengi dönüşünün kişisel yorumunun tam ortasında.

"Sana keyfini kaçıracak bir şey vermeyeceğim. Bunu biliyorsun. Bunun bana sorulmasının beni nasıl rahatsız ettiğini de biliyorsun."

"Senin işin bu Doktor."

"Hayır. Değil. Ben bir tamirciyim, bir düzeltici. Şeyleri onarır, onları çalışma düzenine geri getirmek için elimden geleni yaparım."

Gülümsedi, bir zamanlar tanıdığım çocuk kısa süreliğine su yüzüne çıktı. "Tek istediğim bu. Çok yaklaştım, Doktor, buna devam etmeliyim. Ama günde beş altı kez etrafıma bakıyorum ve nerede olduğumu, oraya nasıl geldiğimi bilmiyorum. Ya da bacaklarım titremeye başlıyor, sanki düşecekmişim gibi. Duvarlara, bir masaya tutunmak zorunda kalıyorum."

"Standart anksiyete sorunu, Stephen. Tıpkı acı, kayıp, üzüntü, korku gibi. Vücudunu aşırı kullanırsan karşılık verir. Zihnin de öyle."

"Bazı geceler tıslayarak ya da gaz gibi sızıntı yaparak kendi bedenimden uzaklaştığımı hissedebiliyorum. Dişlerimin bardağın içindeki zar gibi takırdadığını duyuyorum."

Anksiyete. Kopuş. Sözcükler kolayca geldi. Onları süreçlere iliştiririz, kendiliklerinden insanlara geçerler ve düşünürüz: Şimdi anlıyorum. Oysa anlamayız ve sözcüklerin kendileri bunu yapmak için başka teşebbüslerden men ederler.

Sessizliği Maryanne bozdu, bizi rahatsız ettiği için üzgün olduğunu söylemek üzere kapıdan girmek için acele ediyordu ki arkasında on iki yaşındaki Jenny Broyles peydah oldu, Jenny'nin arkasında ise erkek kardeşi Dave.

"Bir sorun var."

Jenny masaya doğru yaklaşırken ellerini uzattı. "Çarpıldı."

"Türünü bilmiyoruz" dedi David.

"Bir alaycı kuş" dedim. Gagası kopmuştu, bir kanadı kırıktı. Gözleri donuktu. Annem alaycı kuşları severdi.

"Parktaydık. Uçarak geçti, sonra düştü."

"Ne olduğunu bilmiyorduk. Bay Edmonds oradaydı, atış antrenmanı yapıyordu, söylediğine göre. Golf toplarından biri ona çarptı."

Onlara veteriner sayılamayacağımı söyledim; ama elimden geleni yapacaktım, kuşu bir muayene odasına aldım. Maryanne bana katılınca başımı iki yana salladım. Alaycı kuşu avucumun içinde tuttum ve minicik kalbinin son atışını tenimde hissettim ya da hissettiğimi hayal ettim.

Dışarı çıktım ve çocuklara söyledim. Ofise döndüğümde Stephen gitmişti.

Sam Philips yıllık sigorta muayenesi için bekliyordu, bu yüzden onun tedavisine üstlendik: EKG, hayati organlar ve ilaç kontrolü, laboratuvar çalışması ve CXR için emirler, ardın-

dan hastaneyle bir stres testi ayarlamasına dair her zamanki önerim ve yaşıyla ailesinin geçmişi göz önüne alındığında, *gerçekten ama gerçekten* kolonoskopi yaptırması gerektiğine dair bu defa daha sert olan her yıl verdiğim tavsiye.

Ardından hızlı bir çalışma maratonu geldi. Nancy Meyers, okul hemşiresi, kızamık olmasından korktuğu şey için muayene edilmek üzere birkaç üçüncü sınıf öğrencisi getirdi ama basit bir döküntüydü, muhtemelen alerjik. Dan Baumgarden iki haftalık bir check-up ve pansuman değiştirmek için geldi; ona yakında giderlere ve sondaya veda edebileceğini söyledim. Mary Whithers kornunu* yeniden idare edilebilir bir ebata getirip getiremeyeceğimi sordu. John Crabbe'in Tenormin ve Zocor'unun yedeklerine ihtiyacı vardı. Ona eczanenin onay ve yenileme için beni arayacağını söyleyip duruyordum, yine de gelirdi, üç ayda bir. Tek sosyal bağı olabileceğimden şüpheleniyordum.

Öğleden sonram büyük ölçüde böyleydi. Dört civarında masamdaki yığını deşmeye başladım ve şu kendi –cenazeni– öde sigorta şeylerinden gelen bir toplu posta buldum. Arkadaki yırtık yeri postalayın ve tam bilgi ayağınıza gelsin, planlamanıza yardımcı olacak değerli bir broşür ve *Son Dileklerim'i* kaydedebileceğiniz bir günlük. Posta annem adına gelmişti ki kendisinin böylesine bir safsata, palavra, zırva ve saçmalık hakkında söyleyecek çok şeyi olurdu.

Dışarı çıktığımda Şerif Hobbes sigara içerek arabamın yanındaki bankta oturuyordu. Sıkılganlıkla sigarayı botunun topuğunda söndürdü ve yukarı kaldırdı. "Tütünden çok filtre."

"Yine de iş görür."

"Evet, sanırım orası öyle." İçinde alev kalmadığından emin olmak için izmarite parmağıyla dokundu ve onu bankın

* Genellikle ayak ya da ellerde görülen bir çeşit nasır. (ç.n.)

yanındaki çöp kutusunun içine attı. Bank güvercin dışkısıyla kaplıydı. Çöp kutusunun kenarında stensil ile WILLNOT'I TEMİZ TUTUN yazıyordu.

"Bugünlük bitti mi, Doktor?

"Asla kesin diyemem ama bir şans veriyorum."

"Bir fincan kahve için istekli olacağını sanmam."

"En iyisi eve gideyim, Richard beni bekliyor. Yemek yapma sırası bende."

"Herife bak, hastalara ve muhtaçlara ilaç verip üstüne bir de yemek yapıyor."

"Her ikisindeki başarı oranlarından söz etmeyelim. Senin için yapabileceğim bir şey var mı, Şerif?"

Gözlerinin altında gevşek deri, omuzlarında kambur. Yeterince uyumamıştı ya da hiç. "Sen oradaydın, Lamar. Ne düşünüyorsun?"

"Yerde içinde cesetler olan bir çukur bulduğumuzu düşünüyorum. Bu noktada rasyonel olarak düşünülebilecek çok fazla şey yok."

"Ama merak ediyor olmalısın."

"Ben neredeyse her şeyi merak ederim. Zulmün nasıl hiç azalmadığını, her şeyi nasıl pervasızca kullandığımızı, insanların arkalarında neden nüfuzlu birilerinin olması gerektiğini."

Şerif oturdu, en kötü kuru güvercin dışkısı girdabına tam isabet. Koyver gitsin. Bankta ona eşlik ettim. "Bilirsin" dedi ve bir süre sonra devam etti, "ben hep ileriye bakmışımdır; gördüğüm şey belki yirmi yıl boyunca ceza kesmek, ailevi tartışmaları yatıştırmak, başlarını belaya sokmak üzere olan çocukları korkutmak, az rastlanan trafik kazalarını soruşturmaktı, bu konuda iyiyimdir, neyi ölçeceğimi, rakamlardan ne anlam çıkaracağımı bilirim. Ama bu..."

"Çoğumuz kendimizi olacağımızı düşündüğümüz yerde bulmayız."

Başını iki yana salladı. "Ödümü koparıyor, Lamar. Cesetler değil, orada olanlar da değil. Ne yapacağını bilmemek, beni korkutan *bu*. Bir kitabı açıp da okuyamadığını keşfetmek gibi bütün o küçük kıvrım ve bükümlerin sana artık hiçbir anlam ifade etmemesi."

Grady Faim'in antika Ford'u sokakta patpat ederek geldi, ön tampon telle tutturulmuştu ve az çok boşlukta sallanıyordu. Kamyonet durdu, camları indi, Grady bize sırıttı.

"Ve işte sol tarafımızda, bayanlar baylar, topluğumuzun iki hatırısayılır kişisi –her nasılsa, öyleler– dünyanın bize ait bu minicik köşesini daha iyi bir yer haline getirmeye çalışmakla meşgul."

"Oraya ilerlemek ister misin, Grady? Trafiği tıkamayı kesmeyi?"

"Tıkanacak bir trafik göremiyorum."

"Son zamanlarda ödenmemiş cezalarını saydın mı?"

"Hayır bayım. Ama hepsinden var."

İkisi hiç anlaşamamıştı. Bir hayalperest ve agresif paranoyak olan Grady, hiçbir otorite figürüne katlanamazdı. Şerifin ise gerçek dünyada yaşamayı reddeden insanlar (söylediği gibi) için hoşgörüsü yoktu. Yine de şerif sessizliği seçti ve Grady daha fazla meydan okumayla karşılaşmayınca devam etti. Arka camda ansızın beliren kafasını izledik.

"Buralarda toplasan uzunca bir kuyruk oluşturacak çatlaklar arasından tam gaz biri daha gidiyor işte" dedi Şerif. "Amma da kaynıyorlar. Neden bunca antika tipin burada yaşadığını çözebildin mi hiç?"

Ayağa kalktım ve pantolonumun arkasını silkeledim. "Ne de olsa, sıra dışı geçmişi olan bir kasabayız."

O gece rüyalarımda bir köprüde çalışıyordum. Kendimi ter ve makine yağı kokan bir emniyet kemerine sarılı halde, çimento platformların ucundan körü körüne karanlığa attım; emniyet kemeri beni kemiklerimi sarsan bir kesin-

likle düşüşten çekti. Bunu her yaptığında rüyadan kısmen uyanıyormuşum gibi gelir ve zihnimin yarı uyanık, yarı farkında kısmı bütün bunların ne denli sembolik olduğuna kafa yorar.

Saat sabahın üçünde, kedi Dickens yatağımıza çıkıp kusmaya başlayınca beynimin her iki kısmı birden tamamen uyandı.

3

"DOKTOR LEVY onun iyi olduğunu söyledi."

"İyi zaten. Hayvanlar bazen hastalanıp kusarlar. Tıpkı insanlar gibi. Tüy yumaklarına düşkünlükleri de cabası."

Yeniden sabah. Richard'ın gözlerinde ufacık çakmaktaşı kıvılcımları, mutfağın köşesinde koyu renkli bulutların belirtisi.

"O şimdi iyi. Normale döndü." Ayağımızın dibine kıvrılmış; kadim savanların bir ucundan diğer ucuna ceylanlar, antiloplar ve yüksek kaliteli kedi maması kovalarken ön patileri seyiriyor.

"Bunu bilemezsin."

Richard bazen içimde derinlerde bir yerde pusu kuran vaizi ortaya çıkarıyor. "Hiçbir şey *bilmiyorum*. Her şey inanç ile ilgili, çekirge."

Ben kahvemi yudumlarken, hafızam sayfalarını yeniden değiştirdi.

Bir keresinde arabayla yol alırken Richard, "Bir ağaca onun düşmek üzere olduğunu düşünmeden bakamıyorum," demişti. Üç hafta öncesinde arkadaşlarımdan birinin kiraya verdiği bir daireye bakmak için geldiğinde tanışmıştık. Doug anahtarları almaya gitmişti, müstakbel kiracıya amacının ne olduğunu sordum. Ah, bilirsin dedi, kim olduğumu, hayatımla ne yapmak istediğimi, ne tür mısır gevreği alacağımı bulmak. Madem öyle: Pek sayılmaz. Sadece kitaplarımı ve kasetlerimi zulalayabileceğim bir yer arıyorum.

"Yani" dedi o gün düşen ağaç lafından sonra, "Kurtaracak birini arıyorsan eğer..."

"Ne kurtarmayı arıyorum ne de kurtarılmayı." Bu ikisi sık sık birlikte anılırlar. "Benim listemde hiç de yeri yok."

"Senin listende ne var?"

"Emin değilim. Ama kısa bir liste."

Richard yarı amaçsızca dolaşarak tezgâha gitti, demliği aldı, geri geldi ve kalanı eşit biçimde paylaştırmaya özen göstererek fincanlarımıza boşalttı. "Sence Dickens iyi midir yani?"

"Bence öyle."

Kahvesini bir yudumda bitirdi. "Sana kahvaltı hazırlayabilir miyim?"

"Şerif onunla Sammy'nin Yeri'nde buluşmamı istedi."

"Oh, iyiymiş. Yağlama oranını artırman için bir fırsat."

"Şantiyeye gitmek istiyor."

"*Şantiye.* Bu kelimeden önce dramatik biçimde durman gerek, alttan alta da org müziği takviyeli." Buzdolabına gitti, yoğurt kabına bakarak geri geldi. "İki soru. Seni yanında istiyor, neden?"

"Hiçbir fikrim yok. Sonraki?"

Richard kabı bana doğru yatırdı. "Bunu son açtığımızda böyle mi görünüyordu?"

Şantiye; olağanüstü dağınık bir Erkek İzci çadır kampı, bir zafere-giden-yolda-terle dini diriliş ile büyük mağaza elektroniği için bir çadır satışı arasında bir haç izlenimi uyandırıyordu. Adeta üçü birden haftasonu için yanlışlıkla aynı yeri kiralamış ve her biri yerinden kımıldamayı reddetmiş gibiydi. Şerif'in tanıdığı bir eyalet polisi bizimle tanışmak için geldi.

Sirk işleten adam yaklaşık on dört yaşında gibi görünüyordu. Yüzümdeki ifade gözünden kaçmadı ve "Biliyorum, bu başıma çok geliyor" dedi ve geçmiş işlerinden oluşan özgeçmişini sayıp döktü: Bosna, New Orleans, Sudan. Nereyi merkez aldığını sorunca üniversiteye çekiştirerek götürdüğümüz türden eski püskü yeşil bir bavulu işaret etti.

"Sebastian Daiche" dedi, *ch*'yi ş gibi çıkararak. "Herkes bana Seb der." Yine zahmetsizce yüzümü okudu ve dillendirilmeyen soruyu yanıtladı. "Kanada, aslen. Fakat aslen uzun zaman önceydi."

Bunun üzerine böyle bir işe nasıl girildiğini merak ettim ve turun sonuna doğru öğrendim de. Üniversitedeki ikinci yılının yazında arkeolojik bir kazıda çalışmıştı. Üç haftanın ardından bir yamaca, yerleşik antik bir tapınağın kalıntıları olabileceğini düşündükleri şeye rastlamışlardı ve işlerinde ilerlemeye başladıklarında hepsi çökmüştü; yamaç, tapınak ve her şey büyük bir gürültüyle yere inivermişti. Sebastian çalışma arkadaşlarının cesetlerini tasnif etmeye yardım etmişti. Bunun için yeteneği var gibi görünüyordu, "İyi olduğumuz şeyleri devam ettirme eğilimindeyizdir" dedi.

Başlar ve gövdeler içeride, dışarıda ve etrafta hareket etmekteydi ama Seb'in çekirdek ekibi dört kişi gibi görünüyordu.

Onun doğrudan yardımcısı Cliff Janeck otuzlarında, kuşkuya yer bırakmayacak kadar enerji dolu olup daha sonra alev aldığını gördüğünüze yemin ettiğiniz türden insanlardan biriydi. Bir şey söylerdi, yanıt vermek için bakınırdınız ve Cliff gitmiştir bile.

Heather Van Meter, kendi tanımıyla "bilgisayar amiri" ve baş katalogcuydu. "Heather esprilerini şimdi mi aradan çıkarmak istersin sonra mı?" demişti tanıştığımızda. Karşılık

olarak ona adımı söyledim, gülümsedi ve "Buna üzüldüm" dedi, sesinde bir gram sempati yoktu.

Marshall Wellman, hayata geçirilmiş tesadüfi bir arketip parçası, onu kolay lokma sanan üç iriyarı kişinin canına okuyan küçük, dayanıklı bir adamdı. Adeta hareketsiz, gözleri bile hareket etmez; ta ki ayağa kalkana dek, o zaman aynı hızla bitmiştir. Tüm ekibin en yaşlısı oydu ve hakkındaki her şey sıkı bir askeri geçmişin göstergesiydi. Gerçekte üssü yöneten onbaşı oydu, ağırlık antrenmanı yapan yardımcı prodüktör. Seb bile ona saygı gösterirdi.

Leslie Shafer bir yana devrilmiş saçı ve pastel spor ceketiyle Teksaslı bir papaza benziyordu; ama burada Malzeme Yönetimi'ni işgal ediyordu. "Departmanın hepsi ona ait" dedi Cliff Janeck. "Ceset torbalarının ve teneke kutuların şeceresini tutar" dedi Heather.

Çukurun üzerinde bir yapı iskelesi kameriyesi vardı. Onun ilerisinde gölgelikler, kayıt ekipmanı, kızaklı çekmeceler ve monte edilen sehpalardan oluşan bir resif uzanıyordu. Her yerde bilgisayarlar ve panolar.

"Yedekleme" diye açıkladı Seb. "Hiçbir şeye bel bağlanılamayan yerlerde çalışmaya alışkınız. Hırsızlık, araklama, elektrik kesintileri, tahrip edici hava, muhalif gruplar, hükümet ya da polisin el koyması. Topladığımız her parça, kırıntı ya da bilgi kesiti kopyalanır ve yeniden kopyalanır. Saat başı bütün veriler Tucson'daki şehir şebekesine geri yollanır."

Sabahı orada geçirdik; tur atarak, ekibin üyeleriyle tanışarak eşelenip durmalarına tanık olduk. Gitmeden önce çukuru son bir kez ziyaret ettik. O zamana kadar işaret şeritleri ve derinlik bayraklarıyla dizili bir krater haline gelmişti.

"Dört ila altı ceset diye düşünüyoruz" dedi Seb, "ama sayım yapıp uzuvları eşleştirene kadar bilmemize imkân yok. Aşağısı kaynıyordu."

Çok uzun yıllar önce Bastille Günü'nde, babamla birlikte Konfederasyon Mezarlığı'nda duruyorduk, omuzlarımıza magnolia detritus yağıyordu, "Çok sessiz ol, çok hareketsiz; böylece neredeyse dünyanın vücudunu çektiğini hissedebilirsin. Etrafında oluşan kuvvet çizgilerini" dedi. Şiire merak salmıştı, yan etkileri sürse de neyse ki kısa ömürlü olduğu kanıtlanmış bir alışkanlık.

Gelecekte ise altı saat evde oturup Richard'ın, "Adam aptalın teki. Saf, süzme, tedavisi olmayan bir aptal. Beceriksiz olması yetmiyormuş gibi bir de iplemiyor. Ne öğretmenleri ne de çocukları" demesini dinledim.

"Her zaman istifa edebilirsin."

"Ya ne yapayım, günümü evi toplayıp e-Bay'den biblo alarak mı geçireyim?" Diz üstü bilgisayarı sehpanın üzerine koymuştu ve ağzına geleni sayarken bile çalışıyordu. Sayfalar geldi ve gitti. "İşimi seviyorum, Lamar." Aşağı kaydırma. Ardından telaşlı tuş darbeleri.

"Hayır, sevmiyorsun. Sen öğretmenliği seviyorsun. Geri kalanı, sonu gelmeyen toplantıları, kayıt tutma, zorunlu sınav, dinlenme odası politikalarından nefret ediyorsun."

"Hepsi de hediye paketinin içinde."

"Şimdilik okul müdürün de öyle."

"Şunu dinle." Gözlerini ekrandan ayırmadan şarap kadehine uzandı, boş olduğunu fark etti ve yeniden doldurulması için uzattı.

Neye inandığını nasıl bilebilirsin ki? Doğduğun günden beri herkes gözlerini, kulaklarını ve zihnini *kendi* inandıklarıyla; nasıl davranman gerektiğin, ne olduğun ve ne olman gerektiğine dair bilgilerle doldurmakla meşgul. Battaniye mavi: sen bir oğlan çocuğusun. Bir erkek gibi davran. Dua edelim. Dört bir tarafında anne ve babandan, akrabalardan,

okuldan, filmlerden, müzikten, kiliseden, televizyondan, reklamlardan, internetten akın akın geliyor. Onu soluyorsun, ayaklarınla onu çekiyorsun. Seni öyle tıka basa dolduruyor, o kadar çok yöne çekiyor ki düzgün yürüyemiyorsun; dikkatini öyle dağıtıyor ki düşünmeye hiç zamanın olmuyor.

"Çocuk on iki yaşında, Lamar. On iki yaşında ve böyle düşünüyor, böyle yazıyor. Baba Irak'ta öldürülmüş. Annesi garsonluktan kazandıklarıyla Nathan'a ve kız kardeşine bakıyor."

"Otoyolun dışındaki küçük lokanta mı?"

"İşte o."

"O halde annesini tanıyorum. Kocası ve çocukları hakkında konuştuğunu duymuştum."

"Yazdığı son şey karınca kolonileri üzerineydi; ana gruptan ayrılan, feromon izini kaybeden ve yorgunluktan ölene kadar sadece aynı daire içerisinde döne döne birbirini izleyen asker karıncalar hakkında. Bir karınca kolonisinin çevresi yüz yirmi fit olarak ölçüldü. Her bir karıncanın tek bir turu atması iki buçuk saat sürdü."

"Neşeliymiş."

"Aslında mutlu, yumuşak başlı bir çocuk. Ama düşünüyor. Hissediyor. Ulaşıyor. Ve etrafındaki her şey bunu bastırmak için elinden geleni yapıyor gibi görünüyor."

"*Senin* orada olma sebebin de bu değil mi?"

Richard bir nefes aldı. "Elbette öyle. Unutması öyle kolay ki."

"Tıpkı çocuğun dediği gibi, dikkat dağınıklıkları. Sen burada oturup hatırlarken ben bir dolu giysiyi yıkamak için kaçıyorum. Şantiyeden yamacın çoğunu yanımda getirdim. Ayakkabılarım salı günü onları giydiğimden bu yana iki kat genişlediler."

Dickens beni çamaşır odasına kadar takip etti. Bir keresinde orada bir fare yakalamıştı, kurutucu ile duvar arasındaki boşlukta. Fareyi ondan alıp dışarıya bırakmıştım; ama Dickens bir başka fare için zamanın geldiğini düşündü.

4

BABAM İÇİN büyük bir hayalkırıklığıydım. Bir yazar olarak bunu hiç dile getirmemişti; ama nasılsa onun yolundan gideceğime dair gizli saklı bir fikre sıkı sıkı tutunmuş gibi geliyor. Klavyelerimizin başında dimdik oturan, dünyanın kargaşasını her seferinde bir cümleyle didikleyen bu iki hanedan. Yemekten sonra anneme ve babama tıp hazırlık derslerine kabul edildiğimi söylediğim akşam sessizlik vardı. Nihayet yemeğini bitirmiş ve ayağa kalkmak üzere olan babam tabağını daha da ileri itmiş ve sadece, "İyi şanslar, oğlum" demişti.

Ciltsiz romanlar, çoğunlukla da bilimkurgu yazardı; ancak daha önceleri gizem, gerilim romanları, romanslar, tarih ve hatta yumuşak pornoya bile bulaşmıştı. Bildiğim kadarıyla sayısını hiç tutmadı, hem nüshalar raflardan uçalı çok olmuştu; internette bunlardan onu ya da on ikisi varmış gibi görünüyor. Fakat bilimkurguyla kendine bir yer edindi. Üç kitabın ardından FenCon ya da SlanDom gibi toplantılara davet ediliyordu. İki tane daha ve en azından daha küçük toplantı yerlerinde şeref konuğu oldu.

Bu kitaplar *raftaydılar*. Özellikle bir tanesiyle, *Duum Peygamberleri* çocukluğumda pek çok saatimi kenardan kocaman gözlü bir canavar ortaya çıkarken yana dönmüş balık etli kadına bakarak geçirmiştim. Bu ikisinin arkasında minicik eğri büğrü ayaklı, tezahürat ediyor gibi görünen –ya canavarın saldırısına ya da kadının kaçışına– bir sürü bitki

vardı. Tıp okulunda olduğum sırada Joseph M. Hale kitapları rafları sarmış ve çeşitli garajlar, vestiyerler, bodrumlar veya barakalardaki kutuların içini bir daha asla görülmemek üzere boylamıştı. Arada sırada o ya da annem bana bir tane göndermeyi aklından geçirirdi.

İlk anımsadıklarım 35 sente satılmıştı, daha sonrakiler ise 4.95 dolara. Kapaklar hiçbir zaman pek değişmedi. Kitap kapağındaki tanıtıcı yazı kaynakları Anthony Boucher'dan Ted Sturgeon'e, Judy Merill ve Fritz Leiber'a değişiklik gösterdi; dört, on ya da on beş yaşındayken sürüklendiğim kongrelerden hiç duymadığım yazarlara kadar, her geçen yıl giderek daha ulvi ve korkutucu bir hal alarak.

Ardından çöküş. Joseph M. Hale, "altmış altı roman ve anlatılmamış kısa hikâyelerin yazarı, alanında bir klasik, bir dev"; bir orada bir burada sudan ucuza basılan başıboş kitaplarla tökezleyerek BT'nin batışını görüyor, baskısı tükenmiş. Yazarlar –sanatçılar– metadırlar. Ve metalar tükenir.

Fakat bu yıllar sonraydı. Babam tıp okulunda olduğum, ardındansa stajyerlik ve ihtisas yaptığım sırada ise onları hep daha fazlasına aç olan bir okur kitlesine yumurtluyor, kendi adıyla ve başkalarının adı altında yılda sekiz ya da dokuz kitap yayımlayarak kitap başına 750 dolar ya da birkaç bin elde ederek iyi para kazanıyordu.

Ve taşınarak. Daima taşınarak.

Hayat ileri doğru yaşanmalıdır; ancak geriye doğru anlaşılabilir, Kierkegaard, değil mi? İşte orada "Tarihi bilmeyenler" ve "on beş dakikalık şöhret" ile birlikte gazetecilerin ve blog yazarlarının en klişe listesindeler, genellikle kimseye atfedilmeseler de. Gerçek şu ki hayat hiçbir biçimde anlaşılamaz. Ama şimdi geriye dönüp bakınca, her bir kitapla Josep M. Hale farklı bir kişiye dönüşmüş gibi geliyor. Boston'da dürüst bir zanaatkârdı; kereste, marangoz rendeleri ve çivilerdense paragraf ve sayfalarla çalışan bir marangoz. Bend,

Oregon'da ise edebiyat modasının akıntısına karşı cesurca yüzen kahraman romancıydı. Bölgeye ait bir yazım için yeni keşfedilen bir yetenekle Fort Worth, Texas'tan J. M. Hale sarsak bir kumar masasında ter döküyor, doğrudan güneş ışığından kaçınma çabası içinde masayı ve sandalyeyi hareket ettirmekte yazarlıkta olduğu kadar zaman harcıyordu. Ve burada, Willnot Kasabası'nın dışında popülist, halk adamı Joe M. o yolda sınırları zorlayarak sincap yiyenler arasında yaşamak üzere tepelerin ve derelerin keşfedilmemiş yurdu için bizi bir kez daha yerimizden etmişti.

Birisi Hemingway hakkında her yeni romanın yeni bir eş gerektirdiğini söylemiş. Joseph M. Hale yeni sinekliklere ihtiyaç duymuş olabilirdi. Çok istediği, arzuladığı, özlemiyle yanıp tutuştuğu yeni sineklikler ve onların dışındaki yeni sinekler için kalbinde ihtiras vardı.

O tepelerde ve derelerde bir sürü sinek olurdu. Avcılar sincapları ağaçlara çiviler, içlerini temizleyip eti soyar, geride bağırsaklar ve derileri bırakırdı. Sonrasında sineklerin uğultusu ve vızıltısı yıllar boyunca uykularımı kapladı.

Bir mahalle sakininin, derginin birinde (*Life* diye düşünüyor insan) gördüğü fotoğraftaki modele göre yapılan ve "ağaçtan keresteye, çatıdan zemine ve duvarlara dek kendi elleriyle" inşa ettiği bir evde yaşıyorduk. Çılgınca ters gitmiş bir Kaliforniya bungalovuydu: döşeme tahtaları arasından görünen toprak ile yere kadar sıvalı, orantıların hepsi o biçimdi, köşelerin hiçbiri doğru kesişmezdi, ön odadaki tezgâh sızdırıyordu ve sızıntı çok geçmeden mutfak süpürgeliğinden yukarı çıkardı.

Annem saniyeler önce bir masayken sihirli biçimde yukarı doğru açılan bir Singer'in üzerinde kıyafetlerimizi dikmeye koyulurdu. Orada kır evinde yaşamaya başlamamızdan haftalar sonra bir sabah, babam ve ben dünyadaki tüm açıları kaldırarak onları nazik kıvrımlara büken pencerelerden

bakarak verandada durduk. İğnelenmiş kâğıt mendil inceliğindeki bir kâğıt modeli tarafından yönlendirilen annem, kız kardeşimin yeni elbisesi olacak açık mavi kumaştan bir kalıp kesip çıkardı. Onun girişimi hakkında tipik olarak iğneleyici bir ergen görüşü dile getirmiştim.

"Benim yaptığımın farklı olduğunu mu düşünüyorsun, Lamar? Kalıp yapmak için şeyleri birbirine ipe geçiririm. İnsanların giymesi için şeyler. Belki bu onları sıcak tutar ya da kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlar, belki de hepsinde bir tür anlam olduğuna inanmalarına yardım eder. Yaptığım tek şey, kumaşı bir yerden alıp başka bir yere koymak."

O zaman annem başını kaldırdı, gülümsedi ve el salladı. Defolu camın ardından elinde sanki fazladan bir parmağı varmış gibi görünüyordu.

"Oysa Clara gerçekten bir şeyler yapıyor, dünyada daha önce bulunmayan şeyler."

"Giysiler gibi."

"Bu aile gibi."

Halk adamı. Basit kalıpçı. Edebi motorsiklet sürücüsü ya da üçkâğıtçı. Başka kuşların yuvalarına saldıran bir saksağan. Oysa o sessizce kendisinin izinden gitmemi arzulamıştı.

Tarihçiler binlerce ırmağı bir düzine akıntıya indirgeyerek, gerçek yaşamların üzerine yazarak geçmişe dair sahte açıklamalar uyduruverirler; muazzam fikir ve güdülerin anlatılarıyla birlikte sadece bildikleri dünyada geçinip gitmek isteyen bütün o insanların hikâyeleri. Kişiliği anlama teşebbüslerimiz de aynı belirsiz malzemelerden yapılır. Bir kişinin yaşamından birkaç seçili başlık, kişiye özgü on üç hâkim özellik hakkında düşünür taşınır ve bunları bir portre oluşturmak için kullanırız. Hepimiz kaynayan bir çelişkiler yığınıyken. Ve de sürpriz.

5

NEDENİNİ BİLMEKSİZİN uyandım. Komodinin üzerindeki saat 6:28'i gösteriyordu. İlk düşünce: Dickens'ın yine kusması. Ya da Richard'ın uykusuz gecelerinden birini geçirmesi. Sonra kapının yumruklandığını duydum.

Ön kapı açıldı. Sesler.

Odaya dalan Richard.

"Gelen Şerif, Lamar." Ardından yüzünde alaycı bir korku ifadesiyle: "Aman Tanrım, ne yaptın?"

Döndüm ve ayağa kalktım.

"Hoş" dedi Richard, "ama üzerine bir sabahlık geçirmek isteyebilirsin. Bilirsin, resmileş."

Kapının arkasından onun sabahlığını kaptım ve dışarı çıktım.

"Üzgünüm, Doktor. Sana ihtiyaç duyuluyor. Arayabilirdim ama bu şekilde daha hızlı olacağını düşündüm. Şantiyede bir kaza oldu."

Ben kıyafetleri bulmak için yatak odasına dönerken o sesini yükselterek devam etti.

"Jeneratör patlaması gibi görünüyor. Eşyalar sıkıca istiflenmişti, bu yüzden birkaç konteyner ve raf gerekti. Olay yerinde, o kadar erken bir saatte, yalnızca iki işçi vardı. Birinin göğsünde bir parça inşaat demiri varmış gibi görünüyor, diğerinin ise bacağı bayağı kötü kesildi, çok kan kaybetti. Wellman erken geldi ve onları buldu."

Kapının arasından bağırdım. "Hastanedeler mi?"

"Andrew ve yeni şoförü götürmüş, adam Detroit'te bir paramedik olmalı? Çocuk gördüğü en iyi ilkyardımlardan biri olduğunu söyledi."

"Savaş alanı hekimliği."

"Herhalde *yani*."

Saatler sonra, hâlâ tenis ayakkabıları dediğim 400 dolarlık kondisyon ayakkabıları ayağımı acıtırken soyunmuş ve bir kez daha giyinmiş halde daha fazla aspirasyon istedim. Masayı Janis Banks yönetiyordu. Melinda Arnold dolaşımı sağlıyordu.

Gordie Blyte masanın en başındaki güzel taburesinden başını kaldırdı. "Kan basıncı iyi gidiyor, Lamar."

"Bunu duymak her zaman iyidir. Duyma mevzusuna gelmişken, bugünkü müziği kim seçti?"

Ameliyat hizmetlimiz Dolly eldivenli elini kaldırdı. "And Dağları'ndan flütler. Ya da belki Amerikan yerlilerinden, emin değilim. Güzel ha?"

Yorumlar masayı dolaştı -

Titrek ç'lerle tamamlanmış "Çok ilginç."

"Ruhani."

"Uhrevi."

- ve sıra tekrar bana geldi. "Kulağa, belki inek büyüklüğünde astımlı bir kedi nefes almaya çalışıyormuş gibi geliyor."

Dolly'nin gözleri büyüdü. "Onu göremezsin ama bu maskenin altında küçük kız suratımı yapıyorum. Hafifçe dudak büken ya da her ne deniyorsa."

"Sorun değil, kedileri severim. Hem Richard da astımlı." Daha fazla öne eğildim. "Bu da ne?" Neşterin ucuyla eti kenara ittim. "Oraya bir retraktör koyabilir misin?"

Gordie taburesinin üzerinde eğildi. "Ne?"

Adamın bacağı iki, belki de üç parça sivri uçlu metal darbesi almıştı. Biri dize çarpmış, deriyi lime lime etmiş fakat görebildiğim kadarıyla ekleme zarar vermemişti. Daha

derinde bir yarıktan kavalkemiği gizlice görünüyordu. Bir diğer metal parçası yukarıya, kalçaya yakın çarpmıştı. Bu benim alanımdı. Akan kanın kolay dinip dinmediğini kontrol ediyordum. Ve soluk, biçimsiz bir şeyin kenarını görüyordum.

"Bu adamın öyküsü elimizde var mı?"

"Yalnızca temel öğeler, personel dosyasından."

Janis retraktör makasını açarken yarı yarıya beklediğim şeyi gördüm. Gordie taburesinden inmişti ve aşağıya bakarak yanımda duruyordu. "Bu azametli bir tanesi" dedi. Yaklaşık dört kilogramlık bir tümör karın boşluğunun altına sokulmuş, tıpkı çekmecenin arkasındaki eski bir çorap gibi oraya gizlenmişti.

Kitleye sondaj yaptım.

"Ben olsam üzerine çok yüklenmezdim, Lamar" dedi Gordie. "Bu femoral oldukça ince görünüyor."

Ve aşınmak üzere. Gordie'nin tahmini tutmuştu. On gün ya da bir iki ay içinde kopacak ve adam dakikalar içinde kan kaybedecekti.

"Hepimizin burada duruyor olması isabet olmuş" dedim, "zamanımız da var. Bu küçük hayâzı çıkarmaya ne dersiniz?"

Aynı saat içerisinde Bay Patmore sımsıkı bağlanmış, dikişlerle döşek gibi derdest edilmiş bir halde yastığa dayalı, beti benzi atmış ve şaşkın bir biçimde uyanma odasında yatıyordu. Uyanır uyanmaz ve birkaç saat sonra odasındayken ona her şeyi açıkladım. Akabinde tümörün iyi huylu olduğunu söyleyebildim.

Wellmann ve Seb Daiche uyanma odasının dışındaki bekleme odasında oturuyorlardı; Wellmann sanki bilmediği bir dilde yayın yapılıyormuşçasına boş boş televizyon izliyor, Seb ise diz üstü bir bilgisayarın tuşlarını yumrukluyordu. Wellmann'a orada iyi iş çıkardığını söyledikten sonra onla-

ra tekrar tenkitte bulundum. Wellmann bana televizyona baktığı gibi baktı ve başını salladı.

"İyi" dedi Seb. "Endişelenme. Vakıf tüm masrafları karşılayacak."

"Senin bir vakfın mı var?"

"Bir vakıf için çalışıyorum. Yaptıklarımızı yapabilmemizin tek yolu bu. Kâr amacı gütmeyen, açıksözlü bir gündem; dogmatik değil ya da doğrudan hükümet bağlantısı yok."

Wellmann'ın buna verdiği tepkiyi kaçırmadım: hemen hemen belli belirsiz biçimde başını çevirdi.

Bitişikteki ameliyathanede diğer kazazedeyle ilgilenmesini bitiren Sammy Cohen, şimdi sapsız bir bardaktaki portakal suyuyla ameliyat salonunda kendi kendini tedavi ediyordu. Notları karşılaştırdık. Beklenmedik bir şekilde raflardan gelen oyuk alüminyum bir şaft, kalbin, akciğerin ve ana damarların kenarından geçmiş olsaydı çocuk bir haftada giderdi. Seb'in vakıf hakkında söylediklerini Sammy'ye anlattım.

"Kahretsin. Keşke bilseydim..."

"Ne, yoksa pahalı ipi mi kullandın?"

"Misina yerine, evet."

Günden geriye pek bir şey kalmadı, ha keza benden de (stajyerliği ve ihtisas dönemimi nasıl atlatmıştım?) ama ameliyatın ardından röntgenleri ve laboratuvar çalışmalarını kontrol ettikten sonra ofise uğradım. Ateşi çıkmış birkaç çocuk, muhtemel bir kabızlık ve bir karpal tünel vakası beni bekliyordu. Bir de Ogden adında bir FBI ajanı.

O ardım sıra ofise girerken, "Federal ajanları pek sık görmeyiz" dedim.

"Kasabanın dışında olanlar düşünülürse buna alışmanız gerekebilir."

"Burada olma nedeniniz bu mu?"

Yanıt vermedi.

Oturdum, gülümsedim ve bekledim. O ayakta durmaya devam etti.

"Sanırım Brandon Lowndes'ı tanıyorsunuz?"

"Elbette tanıyorum. Çocukluğunda ve çok hasta olduğunda onu tedavi ettim. Şimdi anladığım kadarıyla Bobby adını kullanıyor. Sizin adınız nedir?"

"Bunu neden bilmek istiyorsunuz?"

"Buralarda iki adı olan kişi sayısı fazla değildir. Bizim tarzımız da bu. Ad ya da soyad, hepsi bu. Lakaplara da az rastlanır. Çılgın Jane, Dago* Frank. Hiçbiri de saygıda kusur etmek amacıyla değil, elbette."

Orada olmayan bir ipucu için yüzümü süzdü.

"Theodora; fakat hemen hemen herkes bana Teddy der."

"Hemen hemen *herkes*. Ve azıcık da derinlerde gömülü Hill Country aksanı. Batı Virginia?"

"Kuzey Carolina. Bu uzun süre önceydi."

"Brandon ile münasebetim de öyle."

"Son zamanlarda Çavuş Lowndes sizi gördü ya da sizinle iletişime geçti mi, Doktor?"

"Anlaşılır bir soru. Olaylar burayı gösteriyor. Neden oturmuyorsunuz, Theodora Ogden? Federal ajanların sorgu sırasında oturmalarının yasak olmadığına eminim."

"Bu bir sorgu değil."

Yine de oturdu, çekingen biçimde değil, koltuğa rahatlıkla gömülerek ve ayaklarını kendine doğru çekerek. Giysisi, duruşu, ellerini nereye koyacağına dair hiçbir telaşı yoktu.

"Üç gün önce buradaydı" dedim.

"Hangi sebeple?"

---

* İtalyan ya da İspanyol asıllı kimselere takılan "serseri" anlamındaki lakap. (ç.n.)

"Bana söylediğine göre yalnızca bir merhaba demek için."

"Bu pek anlamlı gelmedi."

"Hem de hiç, on dört yıl sonra."

"Ne konuştunuz?"

"Sohbetimiz bir çizgi romanda üç balonu doldurabilir. Denizci olmuştu, ona Bobby diyecektim, yaşlı görünüyordum, geçerken uğramıştı."

"O halde sizden hiçbir şey istemedi."

"Hayır."

"Ya da nerde kaldığından söz etmedi?"

"FBI'ın daha sonra kendisini soruşturacağından bile söz etmedi."

Ayağa kalktı ve bir kart uzattı. "Sizinle yeniden iletişime geçerse lütfen beni arayın. Kaldığım yer arkada."

Kartı çevirdim. Eyaletler arası otoban kenarındaki Best Western. Buralarda seçenekler kısıtlıydı.

"Bir uyarı ister misin?" dedim.

"Evet?"

"Orada yemek yemek istemezsin."

"Nerede yemek *isterim*?"

"Kasabadaki kafede. Tabelada yalnızca KAFE yazıyor; ama buradaki herkes ona Mutlu Tavşan der."

"Not edildi."

"Tavşan altıda kapanır. Ondan sonra ise Bea'nın Yeri isabetli olur. Penceredeki gülümseyen büyük, sarı yüzü ara. Otelden çıkınca 104 ilçe karayolundan sekiz on mil yukarıda, kamyon durağını geçince."

"Teşekkürler."

"Eskiden yabancı birini içeri alıp karnını doyururduk. Şimdi nereye gideceğini söylüyoruz. Tabiri caizse."

Ofis kapısına kadar birlikte yürümüştük. Elini uzatmak için döndüğünde onunla tokalaştım. "Merkezinizin neresi olduğunu sorabilir miyim, Ajan Ogden?"

"Bakıyorum resmileştik. Ev ofisim Richmond'da."

"Memleketten pek uzakta sayılmaz."

"Coğrafik açıdan, hayır. Ama pekâlâ başka bir gezegen de olabilirmiş."

"Onca yoldan geldiniz. Brandon'ı neden sorduğunuzu bana söyleyebilir misiniz?"

"Üzgünüm."

"Buraya Willnot Kasabası'na kadar ayaklarınızı sürüdüğünüze göre belli ki ciddi bir mesele."

"Bizim için bu denli aktif bir rol üstlenmek, çağırılmak olağandışıdır. Çavuş Lowndes'in size bir zamanlar denizci olduğunu söylediğinden bahsetmiştiniz."

"Evet."

"Bu yanlıştı. O hâlâ bir denizci."

Dışarı çıktığımızda Maryanne ve Cleveland Sims ile karşılaştık. Cleveland Sims'in bir eli yüzüne kenetlenmişti; başının yere düşebileceğine ikna olan Tchaikovsky'nin orkestrayı yönetirken başını tuttuğu o eski hikâyeyi anlattım. FBI'daki arkadaşımıza son bir kez daha veda edip Cleveland'ı bir numaralı muayene odasına soktum.

Cleveland gördüğüm en kötü TMJ'ye* sahip. Ağzını her kullandığında sanki piyade erleri çakıllar üzerinde hatır hatır yürüyormuş gibi bir sesle yaşadığını söylerdi ve arada sırada esnediğinde ya da sert bir ısırık aldığında, hatta bazen anında, çenesi yerinden oynardı. Rutinimiz eskiden Acil Servis'e gitme, hazırda bulunan hemşire, damar yoluyla Valium enjeksiyonu, etkiyi bekle ve enjekte et şeklindeydi. Yıllar geçtikçe bunu çok sayıda tekrarla, *Hazır mısın? Başla!* ya kadar ilerlettik. Bir dünya rekoru olabilir.

"Elin hafif, Doktor" dedi işimiz bitince. "Şimdi o faturayı bekleyeceğim."

---

* Çene kemiği. (ç.n.)

Seksen iki ila doksan yaş arasında bir yerde (kendisi de emin değildi) ve düşük üç rakam aralığında yıllık bir geliri olan Cleveland benden daha hiç fatura almamıştı ve almayacaktı; ama o yine de rol kesmeyi sürdürdü.

Diğer hastaları gördüğümde ve her şeyi kâğıda döktüğümde hava kararıyordu, Maryanne çıkalı çok olmuştu. Batıya bakan penceremde portakal renkli bir güneş birkaç dakika daha kazanmak için yengeç gibi yan yan yürüyerek ufuğa direniyordu.

6

CUMARTESİ. Hastanede erken viziteler, özellikle de Bay Patmore'u kontrol etmek için; ardından eve gidip kahvaltı yaptıktan sonra her daim umduğumuz ağır çekim haftasonu *yerine* spora uygunluk muayeneleri. Tıpkı benim gibi başka herhangi bir şey yapıyor olmak için fidye karşılığı vücut organlarını verecek yirmiden fazla liseli çocuk. Bekleme odasında oturuyorlardı; tişörtler, şortlar, sloganlar, yırtık pantolonlar, ütülü khakiler, dövmeler, uzun saçlılar, keller, iPad'ler ve akıllı telefonlar, Walkman'ler, ter, tütün kokusu ve kolonyadan oluşan bir curcuna.

Yabani otlar, hanımeli, uzun çimler, boruçiçeği, yabangülü.

Kongredeki bu çok sayıda veledi –özellikle de ritüelleri olan tek cümlelik kısa fıkraları ve çalışılmış umursamazlıkları ile kasım kasım kasılan erkekleri– her gördüğümde ise *Kitle ve İktidar*, uyarlama ve taklidi, kuru sloganları ve grubun ağırbaşlılığının kişiyi nasıl merkezden ve kendinden çekip aldığını düşünmeden edemem. Hepimizin içinde bir hödük var, mücadele etmek zorunda olduğumuz bir hödük.

Zaman zaman başkentteki tıp okulundan bir üçüncü sınıf öğrencisini gelip bana yardım etmesi için kafaya alabiliyorum; ama bu yıl bu olmayacaktı. Benim ve erkek çocuklarının yalnızca huysuz benlikleri vardır. Bu da bakılacak bir sürü boğaz, çok sayıda kulak, bir ton karın demektir. Öykülerin en kısasına, birkaç yüz soruya razıydım. Ama

devam ettikçe ettik ve ivedilikle gelen akşamüstü saat ikide çok ayaklı görevimiz sona erdi.

"Gereken tek şey eski moda eğil –ve– öksür" dedi Richard. "Yalnızca şunu yapabilirdin..." Aptal bir erkek çocuğu gibi sırıttı, onu mu kastediyordu yoksa beni mi? "Hayır. Yapamazdın."

Richard'ın oruç tutma dediği, dünyadan tüm haberler ile –bütün o siyasetçiler arasında yer bulma yarışları, felaket manşetleri, yeni ve eski ve bitmek bilmeyen savaşlar hakkında saat başı güncellemeler– aramıza mesafe koyduğumuz dönemsel tatillerimizden birindeydik. Ahmaklık, açlık ve acıdan oluşan tüm o geçit töreni. Basit bir kıstasım vardı: reklamlar sırasında ağlayacak olursam, araba sigortası için telefon açtığımda sesim titriyorsa ve direniş ile değil de tamamen nezaket ile karşılaşıyorsam aşırı yüklenmişimdir.

Bu yüzden bir süreliğine televizyon izlemez, haber okumazdık; rahatlatıcı biçimde iletişim haricinde kalmayı sürdürürdük. Bahçemizi ekip biçerdik. Hükümetler korkunç yalanları, yasaları ve tomaları vatandaşlarının aleyhinde kullanır, şehirler sanki gecikmiş gibi çöp yığınları içine çöker, on iki yaşındaki çocuklar silahlı pusunun ince noktalarını öğrenirlerdi.

Ve biz, Richard ile ben, gezintiye çıktık. Evde benim blok oyuncuları, kısa mesafe koşucuları ve iyi sıçrayan oyuncular ile işimin bitmesini bekliyordu.

"Bu şikâyetlerin yalnızca ben tutsak bir izleyiciyken ortaya çıkması ilginç" dedim, "genellikle arabadayken."

"Tıpkı, neydi, ikinci buluşmamız gibi mi?"

"Üçüncü, belki. Sen bana ciddi olarak takılmaya başladın."

"Neyse ki *onu* aştım."

"Ve ben de sana niyetimi sorgulamak üzere olup olmadığını sordum."

"Aceleci aceleci. O zaman bile."

"Tabii sadece grip olduğun ortaya çıktı."

"Ki ben de onu bedavaya seninle paylaştım." Greenwich yol sapağına yaklaşırken Richard sağına baktı. "İşte korna çalıyor."

Turuncu VW'yi daha görmeden sesini duyardınız. Ezelden beri buralardaydı, herkesin söylediğine göre nesilden nesile geçmişti. Bazıları bunun hiçbir surette aynı araba olmadığını, gizemli bir tamircinin orijinalin suretinde yenilerini tamir ettiğini, geceden faydalanarak gölge gibi süzüldüğünü ve onu değiştirdiğini iddia eder.

Big Orange'ın zayıf frenleri, olağanüstü bir görünüşü ve tam geçiş hakkı vardır; bu yüzden dur işaretini geçerken yavaşladım. Her zaman olduğu gibi, sürücünün eli açılır tavandan fırlayarak çılgınlar gibi sallandı.

"Gelenek gibisi yok" dedi Richard. Ardından bana bir bakış attı. "Oradaki levhada DİKKAT: KİLİSE yazıyordu."

Richard'ın en büyük zevklerinden biri, levhaları yanlış okumaktır. İBLİSLER HER DAİM yazan bilboardlar, arazinin YAPIŞKAN olduğunu bildiren çit levhaları, DÜŞEN SAKSILARA DİKKAT EDİN uyarıları; bu tür şeyler. Bu yanlış okumaların gerçek mi yoksa hayal ürünü mü olduğundan asla tam anlamıyla emin olamam.

"Evet, adım başı kilise var, yaklaşık olarak her yarım milde."

"Tehlikeli madde uyarıları gibi."

"Kesinlikle."

"Buralarda çok sayıda üç katlı ev görüyorum" dedi hâlâ sağa, yolun epey aşağısında konumlandırılmış bir eve doğru bakarak.

"Aslında, doğru hatırlıyorsam eğer, en son geldiğimizde bu rakam dörttü."

Bunu tekrar düşünüyormuş gibi yaptı. "Onları o şekilde inşa etmeleri iyi olmuş öyleyse. Hâlâ sağlam duran üç ev var."

"Yağan onca yağmur yüzünden olmalı."

"Çökme."

"Kayma."

"Kainatın tanımlayıcı gücü."

Ağaçlara ve soya tarlalarına bakarak sessizce oturdu. Beraberliğimizin ilk yılında Galveston'a bir karayolu seyahati yapmıştık. Tampona yapıştırılan TEKNİK AÇIDAN YALNIZCA TEK BİR ZAMAN YOLCUSU TOPLANTISI OLMASI GEREKİRDİ etiketini gördükten sonra yol sapağında kaldık ve Fort Worth civarında bir yerde her ikimiz de şu plakayı gördük:

RVLTN.*

"Devrim" dedi Richard.

"Ülkenin hangi bölgesinde olduğunu unuttun mu? Büyük olasılıkla Vahiy."

Kısa bir süre sonra kahve için durduk ve sarı Vızzz Vız Arı Cafe'nin dışarısındaki siyah beton sıralara oturduğumuzda Richard, şüphesiz hâlâ plakayı düşünerek, bana gerçekten neye inandığımı sordu.

Tekrar arabaya bindik, yola koyulduk.

"İnsanlığın becerisi" dedim ona, "muazzam mücadeleyle, temel içgüdülerinden ve eğilimlerinden asgari oranda daha iyi olmaktır."

---

* RVLTN ile sırasıyla İngilizcedeki revolution (devrim) ve revelation (vahiy) kastediliyor. (ç.n.)

1

O AKŞAM hastaneye, yoğun bakım ünitesine doğru yürürken kodun çağırıldığını duydum ve iliklerime kadar buz kestim.

Ama Bay Patmore değildi bu.

Pratisyen hemşiremiz Judy Donovan ben kapıdan girerken başını kaldırıp baktı. "Solunum yetmezliği. Bu sabah erken saatlerde ekstübe* edildi." Durumu kontrol altına almıştı, bu yüzden o kodu işletir ve boğazın içine yeniden kanül sokarken Gordie ve ben bir şey yapmadan durduk.

"Şantiyedeki adamını kontrol etmek için mi burdasın?" diye sordu Gordie.

"Evet. Sen?"

"Acil durum yardım talebi. Weintraub beni evden aradı, oldukça iyi bir dövüş sporu filmini ellerimden çekti aldı."

Dakikalar sonra Judy bana kan gazları uzattı.

"May bunu..."

"Az önce istedi. On ikiye ayarlı, debileri düşürdüm ve ESPB**'yi bir seviye daha yükselttim. Onu yarın sabaha dek müşahede altında tutacağım, görünüşe göre bakarız."

"Her şey yolunda öyleyse" dedi Gordie.

"Teşekkürler, Jude."

"Ne demek."

---

* Suni solunum amacıyla solunum yoluna yerleştirilen plastik tüpün çıkarılması. (ç.n.)

** Ekspirasyon sonu pozitif basıncı. (ç.n.)

Perdeler ayrılır ve hemşireler, teknisyenler ve destek arabaları uzaklaşırken onları odanın ortasındaki hareket ettirilen yatağından izleyen Bay Patmore halinden memnundu. Dakikalar içinde gece solunum terapistimiz Joseph yatağın başucunda tek başına endotrakeal tüpü sağlamlaştırıyor, boşaltım borusunu kontrol edip alarmları kuruyor, yeni gazlar çekmek için beklerken evrak işlerini toparlıyordu.

"Sanırım burada işler heyecan verici olabiliyor" dedi Bay Patmore.

"Onlara parti yapmamalarını söyleyip duruyoruz; ama çocuklar nasıldır bilirsin." Orada dururken seruma ve kana göz attım. Bunlar hakkında takıntılı olmamla biliniyordum. "Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Tıpkı birisi Omaha'da bir kamyonun arkasına bağlamış da Dallas'a dek ipleri koparmamış gibi."

"Acı var mı?"

İstek butonunu gösterdi. "Küçük bana-bas'ım yanımda değil mi?"

"Onu kullanmaktan çekinme. Acının gelmesini istiyoruz –acı önemlidir, vücudun seninle konuşur– ama onun yavaş yavaş gelmesini istiyoruz. Bir iki güne kadar bununla ilgili bir sorunun kalmaz. Geriye kalanlar daha uzun sürer. Çoğu kişinin büyük bir ameliyat sonrası iyileşmesi bir yılı bulur."

"Ben üç ay veriyorum."

İşte benim hastam. Bir anlığına ona sarılma hevesi duydum, karnı yeni dikilmiş birisi için pek iyi bir fikir sayılmaz.

Hastanenin park yerindeki bir araba –orta büyüklükte, boz renkli bir GM– benimkinin yanında duruyordu. Görünüşüne ve plakasına bakılırsa ne kiralıktı ne de bu bölgeye aitti. Ben Acil Servis'in girişine çıkarken sürücü, dikiz aynasında izleyebilmek için başını eğdi, üzerinde pek çok defa yürüdüğüm, öyle ki adeta azar azar daha derinlere batarak kendi ayak izlerime basıyormuşum gibi hissettiren

bozuk asfaltta ilerleyişimi takip etti. Ona doğru yaklaşırken kapısı savrularak açıldı. Kırk yaşlarında bir adam, 1.80'in epey üzerinde ve öylesine olağanüstü biçimde zayıftı ki yumrulu, tokmak gibi eklemleri –dirsekleri, dizleri ve bilekleri– sanki çok daha iri bir adama aitmiş gibi görünüyordu. Çocukluğu Ichabod, Örümcek, Sırık ya da daha kötüsü ile çağrılarak geçmiş olmalıydı. Eski bir kot pantolon ile kısa kollu, pantolonun içine sokulmamış mavi bir frak gömleği giymişti. Park yerinin lambaları tenine sarı renkli bir görünüm veriyordu. Yolcu koltuğunda açık, aktif bir diz üstü bilgisayar duruyordu.

"Doktor Hale? Konuşabilir miyiz?" Dikkati başka tarafa yöneldi; kendi kendine olduğu kadar benimle de konuşuyordu. "Bunu neden yapıp duruyorum ki? Boktan bir senaryonun diyaloğu." Bir an bekledi. "Üzgünüm."

"Sizin için ne yapabilirim?"

Elini uzattı ve tokalaştık. "Joel Stern. *Loose Leaf*'ten."

"Bir muhabir."

"Evet, bayım. *Leaf*'i bilir misiniz?"

"Görmüştüm. Fakat korkarım yanlış yoldasınız. Kazıyla bir ilgim yok, sizin bildiğinizden daha az şey bildiğime eminim."

"O hikâye daha büyük gazetelerle iletişim ağları için olacak. Biz daha... kıyıda köşedeyiz? İçeriden bakıyoruz?"

Diz üstü bilgisayarında yeni bir sayfa açılırken arabaya gerisingeri bir bakış attı, bir an durdu, sayfayı sildi.

"Bobby Lowndes, Doktor Hale. Sizin hastanızdı. Geçmişini öğrenmek için burdayım."

"Bobby'nin geçmişini neden öğrenmek istediğini sormak zorundayım. Çok şey söyleyebileceğimden değil."

"Belki de söylemelisiniz."

"Halkın bilme hakkı mı var?"

"Halk korkunç bir canavardır, Doktor, dünkü sohbet programında aptalın tekinin neden gözyaşlarına boğulduğu,

bir politikacının en son 'patavatsızlıkları' ya da Suzie Q'nun frikik vermesi ile çok daha fazla ilgilidir."

"Eğer buna inanıyorsanız neden yapıyorsunuz?"

"Soru sormaktan hoşlanıyorum. Yanıtlar asla sorular kadar önemli değildir."

"Hiç Lenin okudunuz mu?"

"Kimin faydalandığını sorun ve kimden? Evet, bayım. Ya da bilimkurgu yazarı Theodore Sturgeon'ın söylediği gibi: Bir sonraki soruyu sorun."

Aniden aklıma sekiz ya da dokuz yaşımdayken bir toplantı sırasında Ted Sturgeon'ın partide üzerinde başkasının takım elbisesiyle sehpanın karşısında oturması geldi. Sturgeon'da daktiloların iribaşı vardı, öylesine küçüktü ki oyuncağa benziyordu, benimle konuştuğu ve partinin etrafımızda dalga dalga kabardığı süre boyunca daktilosunda yazı yazıyordu. Ne yazdığını hep merak etmiştim. O günlerde pek fazla şey yayımlamıyordu.

"Dikbaşlılık ettiğimden değil" dedim Joel Stern'e. "Daha fazlasını söyleyemem çünkü daha fazlası yok."

Ona bir özet sundum: Bobby'nin aniden ortaya çıkışı, anlaşılmaz sözleri, ayrılışı. İhtiyar Ezra ile konuşmak ve ona para vermek için sokakta durması.

"Bu adamı tanıyor muydu?"

"Tanımış olamazdı."

"İlginç." Stern yeniden bilgisayarına göz attı. Fotoğraflar akıyordu. Bir çöl manzarası, dikey olmayan binalarla dolu bir Asya ya da Afrika görünümlü şehir.

"Ogden adında bir FBI ajanıyla konuştunuz mu hiç?"

Başını salladı. "Beklediğiniz gibi, kayıt altındayken konuşkan değildi. Kayıt dışında –bütün bunlar oldukça nazik biçimde ifade edildi– eğer onun karşısına çıkarsam, soruşturmasını engelleyecek herhangi bir şey yaparsam, bana dünyanın kaç bucak olduğunu göstereceğini anlamamı istedi."

"Özgür basın çok önemli."

"Herkes biliyor. Bana söyleyebileceğiniz başka bir şey yok demek?"

"Ofisime giren Bana-Bobby-De bir yabancı. Ve etik, beni hastam Brandon Lowndes hakkında konuşmaktan men ediyor."

"Anlaşıldı."

Tokalaştık. Arabasına bindi tekrar, bilgisayarının kapağını kapattı, ardından sürücü kapısı hâlâ açık bir halde bana bakabilmek için geri döndü.

"Eski hastanızın askerliğini ne olarak yaptığını biliyor musunuz, Doktor Hale?"

"Deniz piyadesi, tek bildiğim bu."

"O, bir nişancıydı. Öncü nişancı."

Bununla birlikte John Stern kapıyı kapattı, çalışmak için uğraş gerektiren bir motoru çalıştırdı ve bir sonraki köşeye yönelerek, ana akım sularına tekrar geri döndü.

8

"SEKİZ YAŞINDAYDIM, belki de dokuz." Günün en sevdiğim saati, yavaş yavaş sönen fakat henüz vazgeçmeyen ışık, kendisi de yavaşlayan zaman, tutulmuş nefes gibi o an. Wittgenstein: Sonsuzluk zamansızlıksa eğer, ebedi yaşam şimdide yaşayanlarındır. "Okuldan eve geldim ve mutfağın dışındaki pencere pervazının üzerinde onu buldum. Sırtını cama vermişti, hareketsizdi, gözünün içindeki parlak turuncudan dehşet içinde ama sağ olduğunu fark ettim. Nasıl olduysa canı yanmıştı. Zarar görmüştü. Uçamıyordu."

Dışarıda oturuyorduk, bir proje ve misyon ya da belki de fedakâr bir akşam yemeği ikramı; zira sivrisinek sürüleri onları geri püskürtmesi garanti olan tütsü mumlarına pek düşkün görünüyorlardı.

"Akşamüzeri ve gece boyunca oraya gidip durdum ve ona göz kulak oldum. Dışarı yiyecek ve su götürdüm, biraz kuru kedi maması yedi. Akşam yemeğinden sonra dışarı çıktığımda, bu beş ya da altıncı kere olmalıydı, gitmişti."

"Cinsi neydi?"

"Benim peder saksağan olduğunu söyledi."

"Kediler mi hakladı?"

"Kediler, köpekler, bir şahin. Muhtemelen öyle. Ama benim zihnimde o uçup gitti."

Yıllarca biriyle yaşarsınız, bütün hikâyeleri duyduğunuzu düşünürsünüz ama asla duymamışsınızdır.

Richard kolunun üzerindeki bir sivrisineğe vurdu. "Bu minik mucizelerin üç bin beş yüz türü var ve yalnızca dişileri kan emiyor."

Göz ucuyla yapılan bu açıklamalara alışkın halde sadece gülümsedim.

Demek partnerimin hayvan kurtarma sevdası böyle başladı.

On iki yaşındayken, büsbütün bir ön işaret ya da belirti olmadan komaya girdim. Annem ve babam bir sabah geç saatlerde odama girdiler ve beni buldular: görünürde hasta değil, ateş yok, döküntü yok, yavaşça ve kolay nefes alır halde, tepkisiz. O yılın büyük bir kısmını hastanede geçirdim, kız kardeşim her fırsatta başucumdaydı ve ebeveynlerim ve personel onun gece kalmasına sık sık izin verirlerdi, yatağımın yanındaki bir sandalyede uyurdu. Aylar sonra –yine öncesi olmadan– gözlerimi açtığımda gördüğüm ilk şey Katherine oldu. Bana koştu ve boşuna kaldırmaya çalıştığım elimi tuttu. Sinyaller geliyordu, kımılda, kımılda; ama yakalayamıyordum. Bitmek üzere olan bir pil gibi, yanar vaziyette durmayan bir maytap. "Ne kaçırdım?" dedim en nihayetinde.

Doktorlar birbirini izleyen EEG'lere, taramalara, omurilikten su almalara, konsültasyon ve hipotezlere rağmen komanın başlangıç noktasına tanı koyamadılar. Sana söyleyebileceğimiz tek şey şu; yaşamaya bak, dediler. Hayatına sarıl. Arkana bakma.

Başınızdan bu türden kuşatıcı bir hastalık geçtiyse eğer ilk rahatsızlık sinyallerinde –hazımsızlık, baş dönmesi, şişkinlik, ağrı– daima onun geri dönmesini beklersiniz. Yıllarca yatağa, bir sene sonra uyanacağımı ya da hiç uyanmayacağımı öngörerek girdim. Bu düşünce zaman zaman geceleri aklıma düşer hâlâ. Fakat bu türden bir tecrübe hayatınızın kalıplarını yeniden kesebilir. Beni tıp okuluna yönelttiği muhakkak.

Doktorların bilmediği, kimsenin bilmediği şey yalnız kalmamış olmamdı. Ben orada yatarken ziyaretçiler, başkaları

yanıma geldi. Ne zaman geldiklerini bilmiyorum, ilk gün, sonraki günlerde; ama çoğunlukla oradaydılar. Sahip olduğum tek dünya ve zaman onlarınkiydi.

Onlardan önce karanlık yoktu, farkındalık yoktu. Hiçbir şey. Sonra tamamen bana aitmiş gibi görünen düşünceler zihnime girdi, ormanlık alandaki tren rayları boyunca benden yaşça büyük bir adamla yürümemin anısı ve gözlerimi açıyor, etrafa bakınıyordum. Fakat gözlerim orada yalnızca bulanıklık ile karşılaştı ve onları yeniden kapattım. Yanıklardan gelen dayanılmaz acı beni ezip geçerken.

Acıdan ürküp geri çekilen zihnimin o ilk ziyaretten kaçması olabilirdi bu; ama bu denli ufak bir kontrol derecesine sahip olduğumu bile dürüstlükle kabul edemem.

Kahve dükkânının dışına oturduk, kadın ve ben, adı Judith idi ve biliyordum, başlangıç ya da belirti olmadan biliyordum ki beni terk etmek üzereydi. Aradan yıllar geçmişti. Ama garson yaklaştıkça içimde büyük bir kayıp gelgiti yükseldi sipariş verirken ve beklerken. Eli masanın üzerinden benimkine uzandı.

Üzerimde, odanın mahyalı yeşil duvar örtülerine ve sessiz televizyonun motokros arabalarına yakın bir yerde kelimeler dile getiriliyordu. Bana olanları, nasıl eve gelip beni yüzüstü yerde bulduklarını, iyi olacağımı söylüyorlardı tekrar. İspanyolca. İspanyolca bilmesem de her kelimesini anladım.

Hayır, ben değil: yataktaki adam.

Gözlerim açıldı tekrar. Açık mavi tavana baktım. Mavi, doğru kelime bu muydu? Ve pencereden kararan gökyüzüne. Nerede olduğumun farkında değildim. Kapının ardındaki sesler. Konuşan insanlar, çalan telefonlar, hareket ettirilen ağır nesneler. Koridordan gelen ışığın içine elimi daldırdım. Tüp, iğne, bant. Kalın, tel tel mavi damarlar. Bir süre önce bir yüzüğün olduğu yüzük parmağı üzerindeki soluk beyaz çizgi. Benim, bizim tanıyamadığımız bir adla hastane kol bandı.

Ben orada yatarken yüzlercesi içimden geçti. İlk önce yakınlardakiler, diğer hastalar, hemşireler, ziyaretçiler, personel. Ardından yavaş yavaş hastane duvarlarının ötesindeki, sokaktaki, otobüs durağındaki, kasabadaki insanlar.

Uyku halindeki o yılın sonunda uyandığımda ve kız kardeşim –yaşayanlar arasına döndüğümü fark ederek– ayağa kalktığında, bana yaklaşırken orada yatağın üzerinde kendimi gördüm, yerin üstünde onunla (sağ ayak bir bisiklet kazası yüzünden gergin ve sancılı) birlikte yürüdüm, onun ayakkabılarında halının kayışını hissettim, içindeki sevinç patlamasını hissettim, hissettiği her şeyi hissettim.

Bir süre sonrasına dek böyle olacaktı. Kahve fincanıma süt dökecek ve aniden kendimi nehir kenarında oturuyor bulacaktım. Çok katlı bir ofisin yanından geçerken içerideki birinin adeta dayanılmaz duygusal acısı içime oturacaktı. Çift görüş ile yaşıyordum: burada ve burada değil, ben ve ben değil, ben ve başkası. Çoklu dünyalarda yaşadım, yürüdüm, uyudum ve rüya gördüm.

Zamanla geçti bu, o denli yavaş oldu ki ilk başta farkına varmadım. Okulla, ev işleriyle, kitaplarla, arkadaşlarla meşguldüm. Kız kardeşimle balığa çıkmakla. (Yaptığımıza balık tutmak diyorduk; ancak daha çok oltalar ve olta takımı kutusuyla yan yana oturup konuşmaktan ibaretti.) Ta ki bir gün –o zaman üniversitedeydim, on sekiz yaşında filandım– kendimi artık orada olmayan o şeye uzanırken buldum; aylardır, düşüncesizce, bunu yapmakta olduğumu anladım.

O zaman bile bazen, kaşla göz arasında, ani sancılar içinde ziyaretçiler gelirdi bana; bir yüz, keskin bir hüzün, gölgeler. Karanlıkta hızla yayılan ve çabucak kaybolan ışıktan bıçaklar.

Kapılar (sanırım) temelli kapanmadan önce.

9

"CESETLER ORADA yalnız değildi" dedi Seb Daiche, gözlerini gürültülü biçimde geğirmeye başlayan arka duvara dayalı kahve makinesine çevirerek. Safari filmindeki bir figüran gibi görünerek şantiyeden gelmişti: haki pantolon, kolları dirseklerin üzerine kıvrılmış kahverengi gömlek, çok cepli kahverengi yelekli mont. Bunların hepsi iyi giyilmiş ve iyi muhafaza edilmişti. "Altlarında başka bir şey vardı. İlk isabet ettiğimizde ağaç kökleri ya da antik bir mahzen diye düşündük. Eski tahta."

Marcie içinde simidimin olduğu tabağı tezgâhın üzerine koydu ve geri çekildi. Kartlarımı gözden geçirmemi bekliyordu.

"Başka bir şey?" dedi.

Seb çay isteyip isteyemeyeceğini sordu. Sıcak? Seb'e baktı, başını iki yana salladı ve çayı almaya gitti.

"Ağaç gövdeleri. İki adet, yan yana konulmuş. Doğal olarak büyük ölçüde çürüyüp gitmiş."

"Oraya cesetlerle aynı zamanda mı konmuş?"

"Bütün kanıtlara bakılırsa, evet. Nerdeyse bir platform gibi. Bir zemin."

"Ya da öbür dünyada ölülerin ihtiyaç duyacakları eşyaları gömen Mısırlılar" dedi Richard ve yulaf ezmesine geri döndü.

"Ağaç gövdelerinde ne vardı?"

"Büyük olasılıkla asla bilemeyeceğiz." Marcie bir fincan buharı üzerinde tüten su ile yaklaşık bir düzine çay paketinin olduğu bir çay kutusu getirirken Seb durdu. Çay paketlerini karıştırdı, hafifçe portakal kokan birini çekti. Demlenmesi için onu fincana koyunca kokusu güçlendi. Oradaki karanfilin de.

"Ağaç gövdeleri kâğıtlarla doluydu" dedi Seb.

Richard bu defa başını kaldırmadı, yalnızca, "Eski filmlerde olduğu gibi Konfederasyon parası değil yani" dedi.

"Sadece kâğıt. Hepsi de çok eskimiş. Yeraltı sularının, solucan ve böceklerin ağartarak yiyip bitirmediği yerlerin icabına kimyasallar bakmış. Arizona'daki adli uzmanlarımız anlayacakları bir şey bulabilirler. Ama bulsalar bile bu çok bir şey olmayacaktır."

Seb Daiche bize ne için geldiğini anlattıktan sonra tek bir hamlede çayını içti ve kahvaltı yapmaya gelenlerin akınına karşı yürüyüp gitti.

"Yapılacak şeyler, görülecek insanlar."

Richard gülümsedi. "Besbelli. Ve benim de okulda olmam gerek. Ama o söylediği..."

"Ki çok azdı."

"Beni geriye götürdü. Yıllar yıllar önce, işler *fena* sarpa sardığında bir arkadaşın tavsiyesiyle bir Zen ustasını görmeye gittim. Konuşmaya, ona dünyada, aklımda neler olduğunu anlatmaya çalıştım, beni durdurdu. Bir odada hiç hareket etmeden otur, dedi. Hiçbir şey yapma. Hiçbir şey düşünme. Uzun süre o odada kımıldamadan oturduğunda benliğinin tüm olası biçimleri baş gösterecektir. Etrafta durmalarının bir sebebi olmadığının farkına vararak, arkalarında huzur bırakarak ayrılacaklardır. Huzur ve tek gerçek benliğin."

"Sen de kalkıp gittin."

"Hey... Bundan iyi hikâye çıkardı."

"Seni hikâyelere bırakmayacak kadar iyi tanırım."

"Tek sahip olduğumuz şey hikâyeler, Lamar."

Kısa bir süreliğine tezgâhın üzerindeki elime dokundu. Gözlerimiz buluştu. Kalbim kafesinde hızla çarptı.

Ve olası benliklerimden biri kıçını kaldırıp işe gitti. Korkusuzca sıradanlığın içine.

Spesifik olarak bağırsaktan parça almaya dönen bir kuşluk vakti araştırma laparotomisi, tehlikeyi göze alarak yapılan bir ameliyattan çok sıhhi tesisatçılığa ya da sosis yapmaya daha yakın pis bir prosedür. Gordie Blythe'ın herkesin anlayacağı şekilde ifade ettiği gibi, Bay Mayson "bir süre hediyelerini poşete koyacak"tı fakat aynı zamanda da tamamıyla iyileşecek ve üç ila dört hafta içinde küçük aile işletmesindeki işine geri dönecekti.

Üç saatten fazla orada oturmuş arka planda barok müzik çalarken kesip diker ve denizci hemcinslerimle çene çalarken zihnimin bir köşesi Richard'ın Zen hikâyesine ve oradan da onca yıl neden arızalılar arasında yaşadığımı merak edişime takıldı. Babam, annem, arkadaşları, bir an görür gibi olduğum başka aileler; görünüşe göre, nerdeyse herkes. Ta ki yaş itibariyle hepimizin yalnızca farklı şekillerde arızalı olduğu kafama dank edene dek. Bizi ilginç kılan arızalı olma haliydi, bizi olduğumuz kişi yapan.

Willnot Kasabası'na geldiğimde ilk hastam Ollie Rice olmuştu. Her bir kolunun altına bir inek sıkıştırıp da sakin sakin yürüyüşe çıkabilecek gibi görünen devasa bir adam. Yaşını başını almış; ama kafası saç dolu; fakat kırmızının öyle bir tonu ki neredeyse pembe ve gözleri nehirdeki taşlar kadar koyuydu. İçeri girdi, çalışma masamın karşısındaki sandalyeyi çekti. Size nasıl yardımcı olabilirim minvalinde bir şeyler söyledim ve cevabını beklerken, bakışlarının beni geçip gittiğini, omzumun üzerine baktığını fark ettim.

"Gökyüzü uygun değil. Mavi" dedi.

Bakmak için döndüm. Bulutlar, yarım yamalak ağaçlar. Gökyüzü.

"Duvar kâğıdı" diyerek devam etti. "Biliyorum, biliyorum. Sadece bir duvar kâğıdı. Ama yine de mavi yanlış."

Aman Tanrım, diye düşünüyorum. Fakat Ollie'nin depresyon, paranoya ya da DSM'in* üç yüz küsur resmi olarak tanı konulabilir akıl hastalıklarından herhangi biri için burada bulunmadığı ortaya çıkıyor; o, gut için burada. Gerçekten de yardımcı olabileceğim bir şey.

Akıl hastası mı? Kim (okulun sert öğretmeni Richard'ın söylediği gibi, eski Batı'da mıydık ki?) bilir? Dibi olmayan bir çanta, bu terim, içinde her türden iğrenç şey. Ve Ollie, kasabanın en iyi tamircisi, bunu halletmişti. Etki ve denge bulmuştu. Çerçevenin düşey olmaması çok da sorun değildi.

Willnot Kasabası'nın cazibesinin büyük kısmı da.

Büyüdüğünüz yere, çocukken yaşadığınız yerlere pek önem vermezsiniz. Herkes on yaşında bir kamyonet ya da VW kamyonet sürüyorsa eğer, insanlar bunu sürüyor demektir. Evinizin ön kapısında böğüren büyük sığır klaksonları vardır, herkeste bunun olduğunu ya da olması gerektiğini ya da bunu herkesin istediğini düşünürsünüz. Çocukken yürüyerek gelip yüzüme tükürse tuhaf kaçacağını düşünür müydüm emin değilim. Willnot Kasabası halkı haritaların tehlikeli köşelerinde yaşama eğilimindedir, birkaçından fazlası kaplanların gözünün içine dik dik bakar. Onları buraya çeken, burada tutan, tabiatlarındaki bir şey midir? Ya da zamanla temas halindeyken bulaşan? Onları düz bir çizgi karşısında ayakta tutun, eğik duracaklardır.

Willnot Kasabası'nda hiç kilise yoktur. Kasaba sınırlarının dışında sürüsüne bereket fakat içinde yönetmelik gereği

---

* Amerikan Psikiyatri Derneği'nin Mental Bozuklukların Tanı ve Sayımsal El Kitabı. (ç.n.)

yoktur. Walmart yok, market zinciri ya da eczane, ucuzluk ya da mega mağaza yok. Bilboard yok, sokak ilanı yok, vitrinler gösterişsiz. "2002 yılında otobüse bindim ve 1970'de indim" derdi Richard buraya geldiğinde.

Yıllar boyu bir yerden bir yere sektikçe, arkadaşların da tek başıma adres defterlerinin içine ettiğimden şikâyet etmeleri ile birlikte zamanla gittiğim hiçbir yerin Willnot Kasabası sakinlerine gösterdiği hoşgörünün yanına yaklaşamadığının ayırdına vardım. Kimsenin suç teşkil eden ya da sapkın davranışları teşvik ettiği yoktu; ancak kasaba teşhircileri tecrit etmeyi ya da onlara itibar etmemeyi reddediyordu. Kasaba Galya'lılara özgü omuz silkmenin toplumsal eşdeğeri olarak kenara çekiliyor ve kendi işine bakıyordu.

Öğlene doğru Bay Mayson'ın yoğun bakım ünitesindeki işlerini hallettik ve ben Maryanne'in beş hasta topladığı ofise gitmeyerek görevimi ihmal ettim. Akvaryumdaki balıklardan birinin ölü olduğunu ona söylediğimde herkes bakmak için oraya gitti.

Rutin akşamüzeri. Bir kutu cam turşu kavanozu indirmek için sandalyeye çıkarken kalçasını kıran Bayan Aber'in takibi. Gribimsi belirtiler gösteren ve steteskop ile muayene edilen, hafif hırıltılı bir yeniyetme. Büyük olasılıkla şiddetli burkulmuş bir ayak bileği ama çatlak da olabilir, röntgene buyrun. Hamile olduğuna *emin* bir yeni evli. Değildi. Palm Shadows'tan, bir sonraki kasabadan bir huzurevi, bez isiliği şikâyetiyle ailesi tarafından getirilen bir adam. Güvertedeki son kişi yeni bir hastaydı. Buralarda onlara pek sık rastlamıyorum, bu yüzden benim için bir zevk. Öykü ve fizik muayene almaya bayılıyorum. Tıpkı bütün sıkıcı şeylerin, akşam yemekleri ve akraba ziyaretleri, yasa dışı ifşaların kesilip atıldığı bir biyografiyi okumak gibi. Kevin Sohl kırklı yaşların sonlarındaydı, evli değildi ve tüm yaşamını "tam gaz" bir Doğu Yakası şehrinin altı millik yarıçapı içinde

geçirdikten sonra aniden pılını pırtını toplamış ve buraya gelmişti. Ona şimdiye dek işlerin nasıl gittiğini sorduğumda bana bu konuda daha sonra dönüş yapacağını söylemişti. Sigortası yoktu, nakit ödeme yapacaktı ve bunun bir sorun yaratıp yaratmayacağını öğrenmek istiyordu. "Tanıdığım hiç kimse için yaratmaz" dedim.

Richard'ın yıllık doğum günü partisi olmayan parti zamanı. Saat yediye kadar her şeyi –öndeki yemek masasının üzerinde ara sıcaklar, yeni kesilmiş ekmek, etrafa saçılan peynir ve çiğ sebzeler, fırında sıcak yemek, açık ve ilk yavaş soluklarını mutfak masasının üzerinde hırıldayarak soluyan şarap– ilk konukların gelmesine dakikalar kala ayarlamıştık. Tahmin edildiği gibi, Gordie onlardan biriydi. Yeryüzündeki endamı ve yaşına uygun düşecek uzun gri bir sakalı hak eden bir şişe Scotch ile birlikte Portland'dan ziyarete gelen bir arkadaşını da getirmişti yanında, arkadaşı akşam olurken içkiyi biraz fazla kaçırdı ve kimsenin anlamadığı bir dilde konuşmaya başladı. İngilizce, evet ama tuhaf isimler ve haylaz biçimde kullanılan fillerle –ikincisinin ardından sık sık *elbette* geliyordu– dolu.

Bir noktada o ve devlet üniversitesinde felsefe dersi veren Len Bittner birlikte mutfağın bir köşesine oturdular, her biri kendi profesyonel dilini konuşurken diğeri hiddetli bir ağız birliğiyle başını sallıyordu. Kulak misafiri olduğum kısımlar okulda olduğumdan bu yana ne kadar süre geçtiğini anlamamı sağladı. Şimdi bana öğretilen şeylerin ne kadarı, kaç kesinlik ve temel varsayım muallaktaydı ya da güvenirliğini yitirmişti?

Richard ve ben etleri şişe geçirerek, taze ekmek keserek, bardakları ve tepsileri yeniden doldurarak, metal çubukları silerek, kullanılmayan tabak ve yiyecekleri kaldırarak meşgul olduk. Zaman zaman uygun olduğunda, ikimizden biri akıntı bizi tekrar alıp götürmeden önce kısa aralıklarla

bölünen sohbete katılmak için bir koordinata, koltuğa, kapı aralığına, bir sehpanın köşesine iniş yaptı.

Saat on civarı, kıtalar arası yolculuk yapmış olanların çoğu koltuklara, pencere pervazlarına ya da diğer doğaçlama koltuklara gömüldüğünde dışarı çıktım. Arka tarafta karşıda bir dizi zakkum ağacı, bizim tarafımızda ise sık çitlerle desteklenen dar bir yol vardı.

"İçeri girebilirdin, biliyorsun."

Bobby Lowndes garajın arkasından bir adım attı. "Sosyal durumlar için asla fazla istekli sayılmam."

"Bir süredir buradasın. Seni bir saat önce olduğundan daha iyi gördüm."

"Biliyorum."

"Sana yiyecek getirebilirdim. Bir içki."

Zambakların arkasındaki ışıklar söndü. Bobby başını o tarafa çevirdi. "Bana kız kardeşinin Afganistan'da öldüğünü söylemedin" dedi.

"Bu konuda konuşmam."

Bobby başını kaldırdı. "Kavruluyor. Rüzgâr şimdi saatte altı mil hızla esiyor ama arkada bir itme var. Sabah olduğunda şu bulutların kopkoyu karınları olacak."

Ara yola doğru baktı. Karanlıkta, tüm dünya bu izole patikadan ibaret olabilirdi.

"Medeniyeti parçalanmaktan alıkoyan tek şey nedir, Doktor? Uzmanlık bilgisi. Ateşin nasıl yakılacağı, tavşanın nasıl yüzüleceği, suyun nasıl bulunacağı, kemiğin nasıl alçıya alınacağı, vergilerin nasıl hesaplanacağı. Mermiler, rüzgâr hızının her mil/saati için yaklaşık üç inç hareket eder. Gözlem dürbününün odak noktasından uzaklaşırsın ve şantiyeye değil de seraba bakarsın, ışık dalgalarına. Işık dalgalarının yüksekliklerinin açısı sana rüzgâr hızını verir."

Yanıt vermedim. Bobby bir arabanın Maple Sokağı'nda bir blok uzağa gidişini izledi. Sürücü dönüşümlü olarak bir

gaza bir frene basıyordu, öyle ki araba yol boyunca sıçradı, batı çitlerinin görüş alanına girerek hıçkırdı ve Paul Baumann's depolama sundurmasını geçerek gözden kayboldu. Ne eğlence ama.

"Neden böyle olman gerektiğini hatırlıyor musun, Doktor? Nerede başladı bu?"

"Uzun hikâye."

"Çoğu öyledir." Bir şey işitmesini izledim, o tarafa doğru kulağını kabarttı, önemsemedi. "Ölümden dönen insanlar hakkındaki bütün o hikâyeler gibi tıpkı. Senin ve benim yaptığımız tam da bu."

Bunu nasıl bilebilirdi, hiçbir fikrim yoktu. Ya da kız kardeşimi. İkisi de serbestçe paylaştığım bir bilgi değildi.

"Biz ölü değildik."

"Ne demezsin?"

Döndü ve yoldan aşağı yürüdü, sakin adımlarla hareket ediyor gibi görünse de yolu hızla katediyordu. Sokağa vardığında el salladı ve gitti. O tarafta, eski Haversham evinde ışıklar söndü, ardından tekrar yandı. Orada yeni kişiler vardı. Richard'ın ve benim henüz tanışmadığımız.

Sonra onu hissettim, tıpkı iyileşip de kız kardeşimi bana doğru gelirken gördüğümde hastanede hissettiğim gibi; tıpkı o sessiz, hareketsiz aylar boyunca yaşadığım gibi. Bir başka dünya, bir başka zihin, zihnimin içine giren.

Yeniden. Onca yıl sonra.

Yatağa uzanıyorum, etrafımda nemli sarmallar içinde çarşaflar. Akvaryumdan odaya yansıyan zayıf yeşilimsi ışık. Nem aygıtının sürekli yumuşak nefes verişi. Bedenimin tatlı, keskin kokusu. Kızım sandalyeden kayarak yaklaşıyor, elini nazikçe kolumun parşömen derisi üzerine koyuyor; dinlenmem, biraz uyumam gerektiğini söylüyor bana. Burada benim yanımda olacağını.

Yapamam. Uyuyamam. Gözlerimi kapatırsam eğer, bu sondur.

10

YİNELEYEN bir çocukluk fantezisi, komadan önce, sanırım: her uyuduğumda dünyanın yeniden inşa edilmesi. Karanlıkta can kulağıyla dinlersem eğer, marangozları çalışırken, duvarcıları taş çekerken, rejisörü ay ya da güneş asmak için merdiven basamaklarını gıcırdatırken duyabileceğime emindim.

Ertesi gün, *geride bıraktığımız şeyler* hakkında şarkı söyleyen Richard'ın tarif edilemez sesine uyandım. Banyodaki buhar öylesine yoğundu ki tam da o anda teste tabi tutulsam yasal olarak kör çıkardım. Buhar açılan kapıyla birlikte dağılırken, aynanın üzerine çizdiği altında baş harflerim olan küçük biçimsiz kalbi gördüm.

Duş kabininin kapısını tıklattım. "Burada biraz empati, lütfen. *Geride bırakılan şeylerin,* yaşamını ameliyatla kazanan biri için özel bir anlamı vardır."

"Ne? Faturalar gibi mi? Tekrar ipotek edilen evler?"

"Süngerler gibi. Pensler."

"Sevecen anılardan ziyade. Ne demek istediğini anladım. Sondalar, fitiller ve baş ağrıtan ilaçların eğlencesini azaltabilir. Diğer taraftan hiçbir tatil mükemmel değildir." Kapıyı geriye doğru çekti. "Bana katılmak ister misin?"

"Değişir. Şarkı söylemen bitti mi?"

"Yalnız olduğumda şarkı söylerim."

İçeri girdim.

Öğlenin erken saatlerine kadar Farrel'larda mutfak masasında suyu fazla kaçmış kahve içiyordum. Viziteye çıkmıştım (ince bağırsağı çıkarılan Bay Mayson'ın durumu iyiye gidiyordu, Betty Evans safra kesesi olmadan eve gitmeye hazırdı ve nöbetlerinin sırrı çözülmeyen Gar Billstrup Üniversite Hastanesi'nden tahlil sonuçlarını bekliyordu), birkaç saat boyunca boş ofiste sallandıktan sonra telefonu kaptım ve Maryanne'e gerekirse beni aramasını söyledim.

Richard meslek hayatı hakkında neredeyse takıntılı birine göre kişisel meseleleri ertelemede şampiyon olduğumu söylüyor.

Tıpkı bu tarife benzeyen birine eşlik ederek oturdum.

Bir nevi.

"Kirayı geciktirdiğimizi biliyorum" dedi Sis. İki kardeşin en büyüğüydü. Herkes ona böyle seslenirdi. "Ne, dört ay mı? Ya da sanırım şimdiye kadar beş."

Herkesin nerede olduğunu sordum.

"Susan, Back ile birlikte döndü. Babamın Johnsons'larda işi var, çatılarının onarılmasına yardım ediyor."

"Ya Carol Anne?" Anneleri.

"Ah, o topukladı, bir yıldan fazla olmalı. Bilmiyor muydun?"

"Don'ı Nisan'da gördüm. Baban hiçbir şey söylemedi."

"Gurur." Sormadan daha çok kahve koydu. Damla çikolatalı kurabiyeler bana bakıp duruyorlardı. Her zaman damla çikolatalı kurabiyeler vardı. Don onlara bayılırdı. Onları bir süre ağzında tutar, ardından tükürürdü.

Bildiğim kadarıyla Don, her nasılsa Carol Anne'den önce, kamptan ayrılan tek Farrel idi. Şehre doğru küçük adımlarla gezinmişti, şehirde öyle ya da böyle kokain, hap ya da kim bilir ne ticaretine bulaştı. Bayağı başarılı oldu, ta ki rakipleri arabayla gelip onu yakalayana ve bir duvara baş aşağı fırlatana dek. Çocuk çetin cevizdi ama binlerce yıllık agresif

İskoç-İrlandalı soyu oradaydı işte, boyundan aşağısı felçli, çok sayıda zatürree ve enfeksiyon nöbetinden kurtulmuş, hâlâ bizimle birlikte. Sabahları onu yıkar ve giydirir, sadakatle her saat başı onu çevirirlerdi. Yastığın üzerine yayılan parmakları öteki dünyada tekrar takacağı altın külçe, dolar işareti ve kuru kafa yüzükleri gözler önüne sererdi.

"Don iyi mi?"

"İyi. Gidip bir merhaba deyin, Doktor Hale. Susan az önce ona kitap okuyordu."

"Ofise dönsem iyi olur. Selamımı söyleyin."

"Yanınıza kurabiyelerden alır mısınız?"

O plastik torba ararken bekledim, temiz ama yeniden kullanılmaktan lekeliydi. Teşekkür ettim, kurabiyeler için sabırsızlandığımı ve kira konusunda endişelenmemesini söyledim, daha sonra hesaplaşırdık.

Telefon çaldığında toprak yoldan ayrılıp otobana geçmiştim. Telefonumun doğuştan sahip olduğu zilinden son derece memnundum; fakat Richard onu almış ve Fats Wallers'ın "Your Feet's Too Big" şarkısının açılış ölçüsünü yüklemişti. "Şikâyetin varsa" dedi bana, "geleceğimde özel araba plakaları ve monogramlı kazaklar olacaktı." "Off" dedim. "Aah."

Arabayı kenara çektim, telefonu açtım fakat beklediğim gibi Maryanne çıkmadı karşıma.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim, Doktor Hale. Ben Janet. Bugün görevli benim ve acildeyim. Burada Theodora Ogden adında bir kadın var. Benden sizi aramamı rica etti. Bobby ya da Brandon Lowndes isimli birini tanıdığınızı söylüyor..."

"Tanıyorum."

"Vurulmuş."

Kapıdan içeri girdim ve Chester Wide'ın, üzerinde parlak ışıkların sektiği kel kafasının tepesini gördüm. Arkadaşları için Chad, başkaları için ise Doc Savage olan Doc on yıl önce emekli olmuştu; ama birkaç haftada bir artık dayanamaz, acil personeline kahve getirir ve etrafta takılırdı. Bobby'yi sedye üzerinde kapılardan geçirdiklerinde o da oradaymış, tek kelime etmeden bardağını yere koymuş ve yürümüş gitmiş. Doc artık görmediğiniz türden, et bıçağı ve birkaç el mengenesi ile temiz bir rezeksiyon ya da bypass yapabilen biridir.

Acil çalışanlarının bu kadar pasaklı olması beni daima şaşırtır, sanki görevleri icabı farz edilen aciliyet onlara bu yetkiyi verirmiş gibi. Üst kattaki ameliyathanede olan aynı aletler, hemen hemen aynı prosedürler. Orada ambalajı, döküntü ve kanlı süngerleri çöp kovalarına atarız. Burada ise genellikle her şey yere fırlatılır. Adamın biri bıçak yarası ya da bilek burkulması ile gelir, o gidene kadar ortalık savaş alanına döner.

Kapıdan hemşirelere başımla selam verdim. "Yine işinize eğilmişsiniz, ha Doc?"

"Bende bu bel varken her lanet olası şeyin üzerine eğilirim. Ne bekliyorsun, buraya gel!"

"Bugünlerde ilk önce elimizi yıkıyoruz."

"Gençler ve yeni icat edilmiş yöntemleriniz. Öyleyse git, acele etme. Bu çocuk sen olsan da olmasan da yakında ölmeyecek."

Kanamayı durdurdu, yatağın kenarına yaklaşınca gördüm. Hacim için içeri giren sıvılar. Debris yarasını temizleme. Pamukla silme. Sondajlama. Hayati organlar iyi durumda.

"Amma ufak görünümlü bir kurşun yarası ."

"Nişancı belki de sincabın peşinde olduğunu sandı" dedi Doc.

"Yirmi-iki?"

"Her halükârda, düşük kalibre. Mermi orada."

"Hangi dangalak bir insanı bezelye ile vurur?"

Doc doğruldu. Doğrulabildiği kadar. Gözlükleri 2000 yılından beri silinmemiş gibi görünüyordu. "Tahminim o ki gerçekten iyi olan biri."

Çok geçmeden ameliyathane ekibi yaralıyı taşımak için belirdi, Gordie Blythe da onlarla birlikteydi. Doc rapor yazdı, ben de Ajan Ogden'ın beklediği yere gittim; lavanta bluzu koyu renkli sandalyeler ve duvarlar arasında parlıyordu, akıllı telefonuyla kafa kafaya vermişti. İşini bitirdikten sonra uygulamayı kapatıp ayağa kalktı.

"O sohbetin iyi gitmesi mümkün değildi" dedim.

"Pek sohbet sayılmazdı. O nasıl?"

Telefonunun, takım elbisesinin ceketinin cebi içinde usulca çaldığını duydum. Bekledim. Açmadı.

"Orada gördüğüm kadarıyla bundan çok daha beterini yaşamış."

Tam o sırada otomatik kapılar kendiliğinden açıldı, X-ray görevlileri bir hastayı acile geri getiriyorlardı, serum torbalarının direk ucu, mumya gibi sarılmış vücut, yatağın içinde küçük bir füze misali oksijen tüpü. Başımızı kaldırdık, kapılar kadar otomatik bir tepki ve Joel Stern'ün duvar kenarında dikildiğini gördük. Kısa süreliğine arabayı kenara çekmişti, dört gün önce otoparkta karşılaştığımızda giydiği kıyafetin üzerine flanel bir gömlek giymişti. Gömleğin uzun kuyruğu onu daha da uzun ve zayıf göstermişti. Cildine o sarı gölgeyi veren ise otopark ışıkları değildi.

"Kulak misafiri olduğum için özür dilerim" dedi. "Mesleki alışkanlık."

Şehrin dört bir yanında köşe kapmaca oynadıktan sonra Bobby'yi kıstıran ve yarım blok uzakta olan Joel Stern'den

atışın neredeyse duyulmadığını öğrendim. Ancak daha sonra Bobby'nin düşüşünü görmesiyle anımsadı; hafif bir patlama ya da çatırtı, dedi Joel, ayak altında kırılan bir sopa gibi. Joel 911'i aramış ve ilkyardım konusunda elinden geleni yapmıştı.

Kafeteryada, şişman bir adamın diyaframının kemerinden taşması gibi tabaktan taşan bir dilim turta yerken bulduğum Andrew'dan biraz daha fazlasını öğrendim.

"Güzel turta, ha?"

"Her zaman." Kaşık kullanıyordu.

"Az önce bir kurşun yarası getirdin."

"Asker mi? Hı hı."

"Bunu nereden bildin?"

"Konuşmalar duydum."

"Acil ekibi mi?"

"Hı hı." Turtadan bir ısırık daha aldı.

"Bilinci yerinde miydi?"

"Rakamlara bakılırsa yerindeydi. Ama bana sadece baktı. Tıpkı..."

Bekledim.

"Sönük gibiydi. Birisi havasını almış gibi?"

"Askerin onunla ne işi vardı?"

Andrew'un iğneleyici lafları devreye girdi. "Gömlek, lacivert, kırk altı beden, bunu kestik. Haki pantolon, neredeyse yeni, doksan iki santim bel, 81 santim boy. New Balance yürüyüş ayakkabıları, kırk üç numara, bordo ve gri. Krem renkli beysbol şapkası, yazısız."

"Başka bir şey var mıydı? Sırt çantası? Silah?"

"İçinde Oregon ehliyeti, temmuzda kullanım tarihi bitecek bir Visa kart, altmış yedi dolar olan bir cüzdanı vardı. Sol cebinde elli sekiz sent bozukluk. Kemer yok."

"Bir şey söyledi mi? Ya da söylemeye çalıştı mı?"

"Yalnızca ilk başta, bana ilk kez baktığı zaman. 'Billygoat, sen misin?' gibi geldi kulağıma."

"'Billygoat, sen misin?'"

"Onun gibi. İki kez."

11

ERTESİ SABAH Sebastian Daiche'ın maden ekibi yola çıkarken geçit törenini seyrettik. Araçlar konvoy halinde Maple Sokağı'ndan eyaletler arası otobana ilerlerken çakıl ve toz yayıyorlardı. Şehrin bir köşesinde karnavalın ayrılışını gören bir çocuk hissi veriyordu. Hoşça kal, gizem ve sihir. Merhaba, sıradan hayat.

Pek sıradan olmasa da.

Hastanenin ön girişinden insanlar gelip giderken Gordie ve ben ön taraftaki banklardan birine oturmuş, bayat kahve içiyorduk.

Birisi ile yıllarca birlikte çalışabilmeniz, onunla arkadaş olmanız, ardından günün birinde onun inançlarının sizin düşündüklerinize ne denli ters olduğunu anlamanız –yalnızca bilmeniz değil, anlamanız– tuhaf. Sizin onun için tasarladığınız dünyadan oldukça farklı bir dünyada yaşaması.

Basının beklediğimiz ilgisini çekmekte bu denli başarısız olmamız da tuhaf. İki çekirdek kadro haber ekibi ayrı ayrı gelmişti ama çoğunlukla Willnot Kasabası'nın "şok edici keşfi" öncelikle Washington'ın en son skandalı; ardından ise bu büyük, hantal dünyanın bir diğer küçük köşesindeki yeni iç savaşların patlak vermesi ile gölgede kalmıştı.

İhtisas dönemimdeki amirim Teddy Wu bize hayatın sadece ölümcül hastalık gelmeden önceki uzun bir iyileşme olduğunu söyler dururdu. Yoğun bakım ünitesinde yatan

Bobby Lowndes iyileşiyordu; neyden, bir kurşun yarası haricinde? Kabul edilmiş bilgelik, kılık kıyafet, dış görünüşe yoğun bir güvensizlik duyan insanların etrafında yetişmiştim. Babam, André Gide'den alıntı yapardı: "Balıklar karınları yukarıda ölür ve yüzeye çıkarlar. Bu onların düşme biçimleridir." Eski arkadaşı Ted Sturgeon her zaman bir sonraki soruyu sor derdi.

Buradaki son soru ise şu: Bobby'yi kim vurdu? Ve neden?

İçimde kabul edilmiş bilgelik için, hepimizin bildiği şeyler için böylesine şüphecilik tohumları eken aynı insanların hükümete olan güvensizlikleri sabitti. CIA suikastları, Şili'deki darbe, yasa dışı dinleme ve tuzağa düşürme bahsi; diğer çocukların en son televizyon dizileri, yerel futbol takımı ya da yaz tatilini duyarak büyümesi gibi dolaşırdı etrafımda. Bobby'nin kendi failinin ve bürokrasinin onun aleyhine çalışmış olup olamayacağını sormakta tereddüt etmedim.

Bankta birlikte oturduğum arkadaşa, "Hükümet komplolarına çok mu kafa yorarsın?" diye sormam başları bize doğru çevirten iki ani kahkaha tufanına yol açtı.

"Willnot Kasabası'nda yaşamayı seçen birine cidden bu soruyu mu soruyorsun? Hükümet *komplodur*. Hepimiz bunu biliyoruz."

Önemli olan söyledikleri değil de söylediklerinin arkasındaki baskıydı. Ismarlama elbiseleri ve başkentte golf kulübü üyeliğiyle eski arkadaşım, ağırbaşlı, az biraz komik Gordie bunca sene olduğundan farklı mı görünmüştü?

Tekrar güldü. "Ben on iki yaşındayken babamın film delisi olan bir arkadaşı gururla *Marslı İstilacılar*'ın bir baskısı ile birlikte filmi göstermek için son derece demode bir projektör getirdi. O filmdeki erkek çocuk hiç kimsenin görmediği bir şey gördü. Diğerlerinin burada olduğunu, bizi birer birer kurşuna dizdiklerini. İnsanlar yanısıra yürüyecek ve altlarındaki yer çökerek onları yutacaktı.

Tabii ya, diye düşündüm.

"Ve o andan itibaren –emdiğim limonlu pastilin tadını ve kanepenin kıllı kumaşını bile hatırlıyorum– derinliklerin orada olduğu farkındalığından hiç uzak kalmadım, üzerlerini kaplayan en ince zarlarla birlikte. Zar ise her an yırtılabilir."

"Bu da geçimini sağlamak için insanları uyutan birinden."

"Çoğu uyanır."

Çağrı cihazı çalarken bankta yerini değiştirdi. "Hiçbir şey *hiçbir zaman* göründüğü gibi değildir. Dünyanın anlaşılacak kadar basit olduğunu düşünen kişi gerçekçidir. Oysa durum öyle değildir." O, çağrı cihazını gözden geçirirken cihaz yeniden çaldı. "Kafamda o çocuk bendim elbette, tam orada ekranda, filmin içinde. Filmi yıllar sonra yeniden izlediğimde, bilinçli ya da bilinçsiz olarak, yetişkinlerin çocuğun haklı olduğunu bilip bilmediklerini merak ettim. Bunu kabul ederlerse eğer dünyanın etraflarında çözüleceğini."

Gordie ayağa kalktı. "Ve oraya ulaşmazsam eğer Bo Sanders çözülebilir. Yeni çocuk cerrahın –bilmiyorum, kurşunla birlikte on dört yaşında gibi gösteren? Hem de çok, çok hevesli– zavallı Bo'yu bensiz kesmeye başlaması tam da ondan beklenilecek bir davranış."

Ofise doğru yönelmeden önce son bir atıştırma için içeri girdim. Bobby uyutulmaya devam ediyordu ama hayati organlarının durumu iyiydi ve koşullar göz önüne alındığında laboratuvar tahlili, sınırdaydı, endişeye gerek yoktu.

Şerif Hobbes odanın dışında oturuyor, bir trafik kazasıyla ilgilenmeye giden şerif yardımcısının yerine bakıyordu. Ben yaklaşırken sandalyedeki yastığa uzanmak için ayağa kalktı. "Lanet olası şeye Sam'in kalçasının izi çıkmış." Bana Ajan Ogden'ın yeniden olay yerine (burada anlamlı duraksama) gittiğini söyledi. Az sonra orada olacağımı söylemek için Maryanne'i aradım ve kasabanın o tarafına salınarak yürüdüm.

Evi biliyordum. Seth Addison muhtemelen bu bölgedeki en yaşlı –kasabanın kurulduğu zaman civarında– kişiydi. Ev o öldükten sonra Seth'in bankaları hiç kullanmadığı, dünya üzerinde geçirdiği doksan dört küsur yılda kazandığı bütün paranın orada saklandığına dair taşra efsanesinden esinlenerek sık sık gerçekleşen zorla girmeler dışında boş kaldı.

Aşırı büyük tren rayları paslanmış, eski tarım makinelerinin olduğu bir toprak parçasına ve oradan da tekerlek izleriyle kaplı bir tepeden evden geri kalanlara, çivilenmiş oldukları kapılardan ve pencerelerden başlarıyla selam veren kontrplak levhalarına çıkarırdı sizi. Bir tarafta bir balkonun yıllar önce parçalara ayrıldığı yerde yara izleri vardı. Diğer taraf ise sanki ev felç geçirmişçesine çökmüştü.

Theodora Ogden verandanın en alt basamağına otuz derece eğimle oturmuş, kıçından kıymık çıkarıyordu.

"Eski ahşap" dedi. "Müzisyen arkadaşlar en iyisi olduğunu söylüyor."

"Şüphesiz."

"Eğer kanıt varsa..."

"Yalnızca aptallığıma dair. Umarım burada olmanın sebebi..."

"Bobby iyi. Öğleye kadar uyanmış ve konuşabilir durumda olmalı. Neyin peşindesin? Kuşkusuz, olay yeri incelendi."

"İlham, belki."

"Ve tek bulduğun çürümüş tahtaydı."

"Burası oldukça sessiz."

"Sessizlik payımızı aldığımız bir şey."

"Cep telefonunu kapattım, arabayı sürdüm. Gerçek bir gündem yok, görülecek herhangi bir şey olduğunu da düşünmedim. Belki de sadece sessizliğe ihtiyacım vardı."

"Ya da yalnız kalmaya."

"Yalnızlık iyidir."

"Gidebilirim..."

Yanındaki basamağı işaret etti, büyük ihtimalle işimiz bittiğinde birbirimizi yapıştırmamız gerekeceğini söyleyerek oturdum; ama ben, ne de olsa, doktordum, utanmasına gerek yoktu.

"Yalnız olmak insanları korkutuyor" dedim. "Çoğunu."

"Annem televizyonu hep açık bırakırdı; sabah sabah, gecenin bir yarısı, yemek boyunca. Hemen hemen hiç bakmazdı, hangi programın açık olduğunu söyleyemezdi; ama oradaydı işte hiç ayrılmayan bu misafir."

"İnsanlar etraflarındaki boşluğun doldurulmasına ihtiyaç duyarlar. Baskı budur." Evin altından bir kedi geldi, merak etmeden bize baktı ve kendi yoluna gitti. "Babamın ne yaptığını biliyorsun."

"Elbette."

"Çocukken adamın birinin uzay kıyafetini ya da gemisini parçaladığı ve hava boşluğuna kapıldığı dehşet verici ve muazzam betimlemeli kaç sahne okudum kim bilir? Şunun gibi: annenin televizyonu, sesler, eşyalar, başkalarının baskısı."

Kedi bize bakarak bir metre uzaklıkta oturdu. Belki biz muhtemel alıcılardık ve kısa süre içinde yukarıda dostluk, rahatlatıcı sözler olacaktı. Yiyecek.

"Nişancıyı kimse görmedi. Atışla arasında mesafe vardı. O ve silahın kalibresi failin bir amatör olma ihtimalini ortadan kaldırıyor. Çavuş Lowndes kan kaybı dışında gayet iyi. Hem buralarda kimin onu vurmak için bir sebebi var?"

"Nişancının neden buralardan olması gerekir ki? Yine de dikkatini çekerim, buralardan olan herkes silahları tanır."

Ayağa kalktı. "Bunların hiçbiri anlam ifade etmiyor."

"Etmeli mi?"

"Genelde eder."

"Ancak bir muhasebeciysen." Ya da paranoyak, her iki durumda da her şey bağlanır. "O kıymıklarla işin nasıl gidiyor?"

"Sanırım başarabilirim."

"Öyleyse ben ofise geri dönmeliyim."

Ben arabayı sürerken bulutlar toplanıyordu, gizli gizli toplanıyorlardı. Gökyüzü bir ağaç öbeğinin üzerinde açık olacaktı, geriye bakacaktım ve bulutlar işgalci haklarını talep etmişlerdi.

Annesinin televizyonu, hiç gitmeyen misafir ve yalnızlık...

İlerleyen yaşamında benim çetin ceviz bilimkurgu yazarı babam fanteziye döndü. En son romanı *Grace ile Ölmek* idi; Grace, bir gün Brooklyn sokaklarında protagonistin yanına yaklaşan ve ondan hiç ayrılmayan altmış santim boyunda bir zürafaydı. O günden itibaren hiç yalnız kalmadı, son anlarında bile. Gördüğü son şey, Grace'in ona doğru eğilmiş yüzüydü. Bunu yapmak için bir sandalyenin üzerinde ayağa kalkması gerekmişti.

12

O AKŞAMÜZERİ bir hastamı kaybettim. Ofise hemen hemen hiç dönmemiştim ve ilk tabloyu inceliyordum ki Maryanne muayene odasına girip hastanede bana ihtiyaç duyduklarını söyledi. Hastaneye vardığımda Gordie'yi, iki hemşireyi ve Gordie'nin yeniyetme cerrahını bir ambulans sedyesinin üzerine yalakta su içen kuşlar gibi eğilmiş buldum. Birisi doğrulup da bir anlığına uzaklaşınca hastanın kim olduğunu gördüm: Burt Feldman.

Elli üç yaşındaydı; o yılların en az kırkı diyabetle savaşmakya da daha doğru bir ifadeyle diyabete teslim olmakla geçmişti. Uzun zaman önce kör olmuştu, nöropatisi öyle şiddetliydi ki on yıldır tek seferde on iki adımdan fazla yürüyememişti, bacakları yarı yarıya yaralarla ve nekrotik dokuyla kaplıydı.

Şimdi ise görünüşe bakılırsa, YGP* içindeydi; berelerle kaplıydı ve ağız, burun, kulaklar ve gözlerinden kanaması vardı.

"Septisemi** diye düşünüyoruz" dedi Gordie başını kaldırmadan. Burt'ü solunuma bağladı, çenesini aşağı doğru çekiştirirken ağzının içine göz attı. "Pıhtılar her yerde. Tüpü içeri sokabildiğim için şanslı. Burası siyah granolaya benziyor."

"Böbrekler gitmiş" dedi cerrah.

---

* Yaygın damar içi pıhtılaşma. (ç.n.)

** Kan zehirlenmesi. (ç.n.)

Yeni hemşirelerden biri olan Janet tablodan başını kaldırdı. "DNR* yok."

"O, Doktor Hale'in hastası" dedi Gordie.

"Üzgünüm. Bilmiyordum."

"Ne zamandır?"

Janet saate göz attı. "Kırk altı dakika. Kuryenin biri onu bahçenin önünde yatar vaziyette görüp yardım çağırmış. Andrew'un söylediğine göre, buraya geldiğinde bilinci kapalı ve acıya karşı tepkisizmiş; ama hâlâ nefes alıyormuş."

Hızla değişip yavaşlayan EKG'ye baktım.

"Çoğunlukla sadece ilaç" dedi Gordie.

"Haber vermemiz gereken herhangi biri var mı?" diye sordu Janet.

"Ailesi yok." Çürümüş göğüse, bantlı hatlara, karın şişliğine baktım. "Kimsenin itirazı yoksa eğer, Burt'ü şimdi huzur içinde bırakmamızı isteyeceğim. Burada onunla birlikte oturacağım."

Mahremiyet için etrafımızdaki perdeyi çekerek teker teker çıktılar.

Uzun sürmedi. Yirmi dakika belki. Elini tutuyor, alarmlarını kapattığım monitörlere kasten bakmıyordum, o an geldiğinde hissedebildim. Burt'ün *Gunsmoke filmini* ne kadar çok sevdiğini hatırladım, o öldüğünde yıllar içinde programın az da olsa izlediğim kısımlarını anımsamaya çalışarak ona *Gunsmoke*'tan bahsediyordum.

Yukarıda Bobby inatla stabildi, oda müze sessizliğindeydi; oysa anestezi ve sakinleştirici vücudundan saatler önce atılmış olmalıydı. Clayton orada pansumanı değiştiriyor ve yeni bir serum asıyordu. Clay 1.68 boyunda ve 160 kilo ağırlığındaydı, kilosunun büyük kısmı sert et ve kastan

* Do not resusciate: Ümitsiz hastalarda kalp ve solunum durması olayında herhangi bir müdahalede bulunmama kararı. (ç.n.)

oluşuyordu. Bir keresinde acildeki bir kamyon şoförü, erkek hemşireler hakkında ukala bir yorum yaptı ve birdenbire kendisinden on santim yukarıda birinin yüzünün fırtına bulutu gibi karardığını gördü.

Ben içeri girince Clay başını kaldırdı. "Adam kırsalda bulunmuş."

"Duyduğuma göre birkaç kereden fazla."

"Demek eve geldi ve burada Willnot Kasabası'nda vuruldu? Bu ironi bile değil, bu tamamen başka tür bir saçmalık."

Başımı salladım.

"Kum tepesi üzerinden bize her zaman kartların kapalı olarak dağıtıldığını, onları çevirene dek neyin ne olduğunun asla bilinemeyeceğini söyleyen bir takım komutanımız vardı. İki metre yakınlıktan, bir keskin nişancı onu tam da başından vurmadan hemen önce bunu bir kez daha söyledi. Buradaki işim bitti, Doktor. Bir şeye ihtiyacın var mı?"

"Sadece Bobby'yi kontrol etmek için uğra."

"Çocukluğunda onu tedavi ettiğini duydum."

"Bu uzun zaman önceydi. Şimdiki hayatlar farklı."

"Hepimiz için."

Clay ayrıldı, Bobby'nin yanında durdum. Neredeydi? Pirinç tarlalarını, kum arazilerini, tüneklerinde yer değiştiren parlak renkli tropikal kuşları, sıcak metal kokusunu, mezcal'in* dilini yakışını mı hayal ediyordu? Son bir kez monitörlere baktım ve gitmeye hazırlanıyordum ki arkamda bir ses duydum:

"Görünüşe bakılırsa yeniden uyuyordum."

Ben arkamı dönerken Bobby oturdu. Bunu yapınca kalp atışı ve tansiyonu yükseldi. Dakikalar boyunca yavaş ve derinden nefes alarak sessiz kaldı. Monitörden kalp atışı ve tansiyonun düşüşünü izledim.

---

* Meksika'ya özgü, yüksek oranda alkol içeren bir tür içki. (ç.n.)

"Uyanıktın."

"Bir süredir." Göz kırptı. "Görüntü bulanık."

"Ve?"

"Tanıdık yere dönüş. Vuruldum, bir sürü zaman kaybettim. Bir bakıma yaşadığım yeri de."

Bacaklarını deneme amaçlı yatağın yanına sarkıttı.

"Yardım ister misin?"

Başını iki yana salladı. "Sana söylemek istedim. Babanın kitaplarından birini okudum. Irak'ta, belki de Afganistan. Şehirler, kasabalar, Amerika –bildiğimiz her şey– daha uzakta olamazdı. Adeta başka bir dünyaya konulmuştuk ve oraya asla geri dönemeyecektik ya da belki de *orası* yoktu. Babanın kitabı bir kum gezegeni ve hayaletler hakkındaydı. Bambaşka bir yeri tamamen bizim yaşamakta olduğumuz gibi yazıyordu. O kitap, sayfaları dağılana kadar elden ele dolaştı. Ve sonra bantla bir araya getirildi.

"Adı Mack ya da Rutger gibi erkeksi bir isim olan dünyalı bir adam, hakkında hiçbir şey bilmediği bu dünyaya orada yaşayanlar için her şeyi düzeltmek üzere yeni gelmiştir. Anlamsız, amaçsız bir intihara tanık olunca, 'Ölüler hakkında kötü konuşmayız' der.

"Rehberi tepki vermeye başlar, bozulan çeviri kutusunu çalıştırmak amacıyla yumruklamak için durur; ardından, 'Burada ölülerden hiç bahsetmeyiz yoksa onları geri çağırdığınıza inanırlar ve geri dönerler' der.'"

"Bunu kaçırmışım."

Sert bir spiral şeklinde sağa, ardından sola kıvrandı. "Birisi omzuma balyozla vurmuş gibi hissediyorum, öyle ki bu keskin baş ağrısı yanında sönük kalır. En çok da deli gibi susadım."

Ona su koydum, yavaş yavaş içmesini söyledim.

"Savaşta vurulursan yenilirsin. Bekle ve sıradakinin ne olduğunu gör. Aynı şey." Tüm bardağı içti. "İkinci bir şans

yoktu. Her şey hâlâ çalışıyor. Ve burada seninle konuşuyorum. Kapımın dışında konuşlanan belediye zabıtasının bana daha fazla zarar gelmemesini sağlamak için orada olduğuna güvenim tam."

"Eyalet polisi, aslında."

"Bırak tahmin edeyim. FBI'dan hacıyatmaz arkadaşımızın isteği üzerine."

"Hacıyatmaz?"

"Zıplayıp duruyor."

"Biraz dinlen, daha sonra konuşuruz. Ağrı kesici istendi."

"Onlara ihtiyacım olmayacak."

"Reddedemezsin."

"Zaten buraya da böyle geldim, reddederek."

Bekledim ama ekleme yapmadı.

"Doktor?"

Kapıdan döndüm.

"Endişelenme. O atış mı? Sadece eski bir arkadaşın merhaba deme şekli."

Baş aşağı, gözler yukarı: ben kapıdan girerken Maryanne'den klasik bir dikizleme. "İkisi gitti, ikisi bekliyor, biri daha sonra geleceğine söz verdi."

Bakıldığında kötü bir çetele değil.

"Ehliyetini zaptetmeyi, onu geri döndüğünde alabileceğini söylemeyi düşündüm."

"O kadar çaresiz miyiz?"

"Henüz değil. Freda Malone ofisinde."

"Michael -?"

"Onunla birlikte."

Ve ben içeri girdiğimde Michael'ın başı çoktan sesime doğru dönmekteydi. Freda onu tutup ayağa kaldırdı.

"Ne kadar kilo aldığına bir bak!"

Hayata dört ay erken 450 gramın hemen üzerinde başlayan Michael on bir aylıkken geçici olarak hastam olmuştu. Şimdi üç yaşındaydı. Üniversite Hastanesi'nde yenidoğan yoğun bakım ünitesinde beş ay geçirmişti ve hâlâ önemli sağlık sorunları ve check-up için oraya gidiyordu; arada sırada da beni görmeye gelirdi. *Görmek* burada yalnızca bir metafor, zira görme yeteneğini oksijen zehirlenmesi yüzünden yitirmişti. Ama sesimi tanıyordu, onu duyduğunda her zaman yüzünü bana dönerdi.

Freda ile selamlaştım ve Michael'ın iyi olup olmadığını sordum. Tekrar, "Ne kadar kilo aldığına bir bak!" dedi ve ağlamaya başladı. Yanındaki sandalyeye oturdum ve çocuğu aldım.

"O iyi" dedi çabucak.

"Ama sen değilsin."

Gözyaşlarını dindirmek için bir an nefesini tuttu. "Michael'ın babası bizi terk etti, salı günü iki hafta oldu."

Michael'ın babası. Preston ya da Pres değil.

Kronik hastalığı olan çocuklarda çok görülen bir şeydir bu. Çift ne kadar birbirine yakın, fedakâr da olsa ihtiyaçlar aileleri yer bitirir. Çocuk ile asıl ilgilenen ebeveynin zaman ve enerjisinin çoğu öylesine çocukla geçer ki; diğer eş, çocuklar, normal bir yaşam numarası için çok azı kalır geriye. Bağlar kopar. Şefkat unutulur gider. Her tarafta bastırılmış öfke vardır.

"Preston ne söyledi?" diye sordum.

"Onu tanırsın, üç kelime söylese bir konuşma olurdu."

Ve başvurulacak ilk şey iletişimdir. Her şeyden önce Preston pek konuşkan biri sayılmazdı. Daha çok merhaba-niyetine-baş-salla, dinlediğini-belirtmek-için-homurdan türünden bir adamdı.

"Bir deste para bıraktı, daha fazlasını göndereceğini söyledi."

"Sosyal hizmetler görevline bundan bahsettin mi? Cathy idi, değil mi?"

"Hastanedeki, Michael'ı takip eden Candy'yi mi kastediyorsun? Hayır."

"Yap. Seninle bu konuyu ayrıntılı konuşabilir. Yardım edebileceğim herhangi bir şey varsa beni aramasını iste."

Michael en sessiz bebekler arasında olmalıydı; her daim dikkatli, her daim duyarlıydı; fakat nadiren ses çıkarıyordu. Sanki o sürekli acı ve sıkıntıya maruz halde, entübe edilmiş ve ağlamak ya da ses çıkarmaktan aciz yatarken, ilk adımları kalıcı biçimde dünyasının merkezine sessizlik koymuştu.

Bir parmağımı uzattım, dişledi; sonra onu tekrar annesine verdim.

"Beni her zaman arayabileceğini biliyorsun, değil mi?"

"Teşekkür ederim. Ben... Ben çok korkuyorum. Önceki gibi değil, Michael'ın başarısız olduğu o zamanlardaki gibi de değil. Bu farklı."

Freda'yı kapıya kadar geçirdim ve Maryanne'e içeri birini yollamadan önce bana bir dakika vermesini söyledim. Az kalsın Freda'ya, "İyi olacaksın" diyecektim ki kendimi tuttum. Dilde o kadar kolay biten bütün o ifadeler, kötü filmlerin ve hastane koridorlarının posası: *Daha iyi olacak. En iyisi bu. Her şey iyi olacak. İyi olacaksın.* İhtisas dönemim sırasında bunları lugatımdan silmeye kendi kendime söz vermiştim. Tutmadığım bir diğer söz daha, belki de tutamadığım, yine de ucuz yırttım.

Freda'nın durumu iyileşmeyecekti ya da minicik, görünmez artışlarla iyileşecekti. O asla iyi olmayacaktı. Asla *iyi* görmeyecekti, güneşin uzaklardaki bir tepenin eteğinde başıyla selam verişini dahi.

13

"ÖDEV, yaşadığın yer hakkında en az üç sayfa yazı yazmaktı. Daha önce sınıfta konuştuğumuz, çoğumuzun daima uzaklara dalıp gittiği, çevremizdeki dünyayı görmediğimiz fikrinden çıktı. Nathan yirmi üç sayfa teslim etti. Özür dileyen ve ne kadar meşgul olduğumu bildiğini belirten bir notla birlikte, ben de hepsini okumak zorunda kalmadım."

"Karınca-çiftliği çocuğu değil mi bu?"

"Karınca-değirmeni. Ama, evet."

Richard salaş kıyafetleri içindeydi; bol, ten rengi pantolon; üzerindeki yazı uzun zaman önce solmuş fakat MUCİZE KÖPEK yazdığını bildiğim bir tişörtün üzerine iliklenmemiş kareli gömlek. Okul için giyinse üzerinde ütülü pantolon, gömlek ve kravat olurdu. Burada evde bir grunge-grubunun provasına gidebilirmiş gibi görünüyordu.

"Amerika'nın ilk zamanlarına geri döndü, ütopik topluluklara: Oneida, New Harmony, Brook Farm. Dünyanın daha iyi olan küçük bir parçasını yaratmak için onca mücadele. Örnekle, bağışıklıkla. Nathan orada bir şey olduğunu iddia ediyor, Amerikalılar olarak kanımızda bulunan bir şey, asla yakamızı kurtaramadığımız. Sonra zaman tünelinde daha da yakınlaşıyor. Dinle.

"Büyükbabam İkinci Dünya Savaşı sırasında herkesin yapmakta olduğu şeylerin dünyayı temelli değiştireceğini; savaş bittiğinde bu barışçıl, adil ve özgür toplumla nefes alacaklarını sandıklarını söyler. Fakat bunun yerine, her şey eskiden

nasılsa yine öyle oldu. Fabrikalarda zorlu işlerde çalışan ve her şeyi bir arada tutan kadınlar yeniden mutfaklarına itildi. Askerlerin ve sivillerin, uğruna mücadele ettikleri ideallerin tümü bir kenara itildi, unutuldu. Yeni hedef: üret, sahip ol, daha fazla üret, daha fazla sahip ol. Tüket."

"Ardından altmışlara sarıyor filmi. Barış hareketi, gençlik hareketi müzikleriyle, özgürlükleriyle, yeni komünalizmle dünyayı nasıl da değiştireceğini sandı. Ve çağdaş bir Marksist tarihçiden alıntı yapıyor: 'Amerika yine her zaman yaptığını yaptı. Fikir ayrılığını sindirdi, yumuşattı; isyanı şişeledi ve içilebilir olana, güvenli olana dek su koydu.'

"Dünya asla öyle olamazdı tabii, komünalistlerin zihinlerinde canlandırdıkları şekilde. Nathan bunu biliyor. Ama zihinlerimizde o imgeyi neden hâlâ taşıdığımızı sorup duruyor. Ve gerçekten de sabah akşam yaşadığı yer hakkında, Willnot Kasabası hakkında yazı yazıyor."

"En azından böyle başladı."

"Ateş olmayan yerden duman çıkmaz."

"Peki, ümitsiz vakalar gerçekten, birileri onları yeniden buluyor mu?"

Richard bilgisayarın yanından bir avuç kâğıt aldı, özet halini duyduğuma göre tamamını okumaktan başka şansım yokmuşçasına bana uzattı.

"Bunu kâğıt olarak mı teslim etti?" dedim. "Yirmi üç sayfanın hepsini?"

"Çıktısını ben aldım. Sömestr bitince silinmesin diye. Bizim için modası geçmiş, Lamar. Ama on iki yaşındaki biri için değil. Düşünsene. Tarih anlayışı, olayların nasıl izole olmadığına dair. Yaptığı bağlantılar. Her şeyden önce bu çocuğun bunca şeyi düşünüp taşınarak yolunu bulmasını sağlayan neydi? On iki yaşında ve olayları hayli farklı görerek böyle sorular soruyor? Ona ne olacak? Nasıl hayatta kalacak?"

"Biz kaldık."

Richard, Dickens'ın oturup dudaklarını yaladığı kapı aralığına doğru baktı. "Biz hayatta kaldık, değil mi? Gerçekten ama *gerçekten* yiyeceğe ihtiyaç duyan Dickens da öyle."

Kilerden küçük bir konserve kapıp verdikten sonra peşlerinden mutfağa gittim.

"Bir keresinde babamla birlikte Damon Knight ile Kate Wihelm'ı Milford'daki evlerinde görmeye gittim" dedim. "Liman İdaresi'nden uzun bir otobüs yolculuğu uzaklığında ve sen sürücüden seni kasabanın hemen dışında indirmesini istedin, bir tepenin eteğinde. En tepedeki ürkütücü yapıda sanki Adams Ailesi yaşıyormuş gibi görünüyordu. Damon'ın, üzerinde DEFOL yazan bir paspası vardı. Eve döner dönmez odamın kapısına asmak üzere onu, yazısını filan kopyaladım."

Richard kahkahayla güldü. "Benim buna ihtiyacım olmazdı, çocukluğumu odamda tek başıma geçirdikten sonra."

İştah açıcı yemeği, biftek ve sos kokuları, kaşıkla çocukken kendisine ama şimdi Dickens'a ait olan kırmızı kâseye koydu.

"Veli toplantıları vardı bugün, muhtemelen bu yüzden Nathan'ı bu kadar çok düşünüyorum. O kadar çok şey canlandı ki gözümde. Ebeveynlerimin, birbirleri haricinde, hiç arkadaşlarının olmaması. Nadiren konuştuklarında ağızlarından çıkanın 'Yemekte ne var?' ya da kendi geçmişlerinde çok uzun sürmüş şeyler hakkında olması. Aralarında ritüelden başka hiç ama hiçbir şey kalmadı."

Kâseyi yere koyarken, "Rüyalarımda ben hâlâ her zaman yalnızım."

Yanına gittim. "Ama burada değil."

"Hayır, burada değil."

Dickens başını kaldırıp kısa süreliğine baktı ve yemeğini yemeye devam etti.

"*Lamar.*"

Doğruldum. "Ne?"

Dickens yatağın ucuna büzüldü; gözler fal taşı gibi, kulaklar inik.

"Rüya görüyordun. Ve iki ya da üç dakika boyunca kulağa Lehçe ya da Rusça gibi gelen bir dilde bağırdın."

"Ne dedim?"

"İngilizce olmadığını söylediğim kısmı kaçırdın mı? Bir tür müzakere gibi geldi kulağıma. Birini bir şeye razı etmeye çalışmak. Ya da onu ikna etmek."

Yeniden uzandım. Yastık terden sırılsıklam olmuştu ve soğuktu. Dickens, "Pürrrp?" dedi.

Gelişigüzel imgeler yeniden zihnime doluştu: algılar, bağ dokusunun parçaları. Bir rüya değildi, bir meskendi. Bir ziyaretçi.

Odanın çaprazında bir yerde solgun yeşil ışık. Filtresinin bir an önce değiştirilmesi gereken bir nem aygıtından gelen rutubetli hayvan kokusu. Kolumun üzerinde bir el, ona baktığımda elinde sopa tutan bir beysbol yakalayıcısının parmaksız eldivenine benziyordu. Benden geriye pek bir şey kalmadı.

Yapmak zorunda olduğum bir şey.

"Ruby Jo..." Bu ismi de nereden bulmuştuk? Ruby Josephine. Küçük bir kızın omuzlarına yüklenen ne yük.

"Buradayım, babacım."

Ve burada?... Doğru. Yeniden eski evde. Kamyonetin penceresinden Compton Sokağı'nın akıp gidişini –aradan altmış yıl geçtiğini asla söyleyemezdiniz– ardından şehir merkezine vardığımızda ki gözünüzü kırpacak olsanız kaçırabilirdiniz, daha parlak ışıkları izlediğimi anımsadım. Ev o zamandan bu yana onlarca kişi görmüştü, kasaba yüzlercesini tanımıştı; fakat her ikisi de elbise dolabının arkasında bulunan eski bir kazak hissi veriyordu. Denediğinde hâlâ bedenine uyuyordu.

O zaman mirasımızdan çokça söz etmiştik, olaylara bir bütün olarak bakmaktan; daha büyük, daha iyi, daha hızlıdan vazgeçmekten. Kasabanın nasıl kurulduğundan ya da bizim onun nasıl kurulduğuna inandığımızdan. Benny "gerek" kelimesine öyle düşkündü ki en sonunda bu kelimeyi kullanmasını engellemek zorunda kaldık. Bu kelime ne zaman dilinin ucuna gelse ona on dolar ceza kestik. Benny'nin parası ceplerimizde, aklımız bir karış havada ve başka pek bir şey yok. Ne biliyorduk ki? Çocuktuk. Oysa inanç, sahip olduğumuz diğer şey buydu. Zavallı orospu çocukları.

"Sana bir şey getirebilir miyim?"

Evet, elbette getirebilirsin, Tatlım. Üstelik bu uzun bir liste çünkü orası sahip olduğum her şeyin gittiği yer, hepsi o listede. Hastalıktan eriyen ayaklarımı yataktan sallayıp yürüyebildiğim zamanki halimi getirebilirsin. Gerçek yemekler yiyebildiğim zamanki halimi getirebilirsin. Her otuz dakikada bir işemek ya da bu lanet olası bezleri takmak zorunda kalmadığım zamanki halimi. Yapmak zorunda olduğum şeyi yapabildiğim o halimi getirebilirsin.

"Babacım, önemli değil. Bunca sene sonra değil."

Artık küçük bir kız değil tabii. Başımı kaldırıyorum, orada oturan yaşlı bir kadın var. Benim kızım, benim Jo'm ama yaşlı bir kadın. Yanlış geliyor.

Pek çok diğer şey gibi.

"Kim olsa hatırlamaz. Bu kimsenin umurunda değil ve bunu kimse düşünmez. Bunu konuşmuştuk, babacım."

Ve konuştuk, defalarca. Fakat burada, bütün sağduyu ve uygulanabilirliğin yüzüne tükürerek ve senin her itirazının karşısında biz varız. Burada eski evde. Dünyadaki sokaklardan birini yeniden döşeyecek, erdemi yeniden icat edecek, azı çoktan kurtaracak kasabada.

Medeniyeti başka bir yerde baştan başlatmak için yolcularla dolu uzay gemileri olan, bütün o dünyanın sonu

hikâyelerinde olduğu gibi diyecek Benny. *Dedi* de. Ta ki ona bunun için de para cezası kesmeye başlamak zorunda kalıncaya dek.

İlk başta hiç kimse bununla bir şey kastetmedi, bunun nasıl başladığını bile hatırlayamıyorum. *Bilirsin...*, diyen biri. *Mesele şu ki...* diye çıkıp gelen biri. Bir de bakmışsın ki hepimiz birbirimizi bastırmaya çalışarak oyalanıyoruz, bu süper acayip iğneleyici bir oturum haline geldi, olabileceklere göre dünya.

Richard'ın eli göğsümün üzerindeydi. "Uykuna geri döndün."

"Ben..."

Bekledi. Dickens kuyruğuyla bacağımı şaklattı. "Yapabileceğim herhangi bir şey?"

"Buradasın."

"Öyle görünüyor."

Ayışığı yerde tembel tembel yatıyordu, bulutlar yerlerine yerleşirken derinliksiz; bulutlar geçerken ise parlak ve taşkın.

"O halde iyiyim."

Dickens sırtını kabarttı ve kustu. Aşırı duygusallık belli ki.

14

"BU DA ne?"

"Norm Posner'ın dışkı örneği."

"PEZ kutusunda."

"Endişelenmemeni söylüyor, kaynatılmış."

"Ve bantla kapatılmış." Bant uzunlamasına ikiye kesilmiş, muhtemelen kör bir makasla; kesikten altı ya da yedi kıl fırça gibi çıkmış. "Ona numune kavanozu vermedik mi?"

"Dolly'nin onu başka bir şey için kullandığını söylüyor."

Norm'un bilgisayardaki dosyasına bir derleme notu düştüm. "Laboratuvar onu bu şekilde kabul edecek mi?"

"Deneyebiliriz. Belki de sakin bir gün geçirirler. Üzerine acil yazacağım, faydası olup olmadığını göreceğiz."

Sekiz yıllık eğitim ve işte burada durmuş, gözlerimi şeker tüpü içindeki dışkıya dikiyorum. Bunu bir metafora dönüştürmek için çok da zorlamak gerekmez. Bunu Richard'a söylediğimde, "Sindirimsel, tatlım" dedi.

Maryanne gitmeden önce tekrar kapıda göründü.

"Ameliyathanede sana ihtiyaçları var. Vinny, Dr. Mawby'nin birini öldürmek üzere olduğunu söylüyor."

Hiçbir tıbbi eğitimi olmadan kendi kendini yetiştirmiş, finans konusunda burnu dedektif gibi koku alan bir muhasebeci olan Vinny yedi ya da sekiz yıldır yöneticilik yapıyordu. Yaşlı Doc Storm'un ölümünden sonra geçici olarak atanmıştı ve Willnot Kasabası'nın genel anlamda olayları

akışına bırakmaktansa onları kurcalamanın daha iyi olduğu görüşüyle uyumlu bir şekilde Vinny asla koltuktan kalkmadı.

Öte yandan, Jules Mawby, Chet Wilde'ın karanlık ikiziydi. Chet emekli olmuştu; fakat hastalardan uzakta kalamaz ve acili ziyaret edip dururdu; Mawby'nin artık bir hastanın yakınında olmakla işi kalmamıştı ama bunu bırakmazdı. Kabul edelim ki sahip olduğu tek şey buydu. Yıllar önce bir Disneyland gezisinden eve dönerken eşi, oğlu, gelini ve torunları bir trafik kazasında ölmüştü. Yorgun düşmüş, kahkahalarla gülen altı kişi gitmişti. Ellerine titremelerin geldiğini, koridorda ilerlerkenki sarsaklığını, hareketsiz ve tepkisiz bir halde kendi içinde bir yerlere uzaklaştığını, sonra jetonunun yeniden düştüğünü görmüştük.

Hemşireler odasında kahve içerken buldum onu. Hemşireler odasını her zaman için doktorlar odasına yeğlerdi, bizimkilerde olmayan bir sıcaklığı ve konfor hissinin olduğunu söylerdi. Kendime bir fincan doldurdum ve yanına oturdum. Gargarasının ve vücudunun, alkolle değişen metabolizmasının kokusunu duyabiliyordum.

"Vincent bana senin geleceğini söyledi" dedi.

"Sanırım nedenini biliyorsun."

Başını salladı. "Birbirmizi görmeyeli uzun zaman oldu, Lamar. Richard nasıl?"

"İyi."

Asansörden koridora çıkan yemek arabalarının gürültüsünü dinleyerek oturduk. İki hemşire usulca konuşarak içeri girdi, bizi görünce geri çekildiler.

"Bu böyle devam edemez, Jules. Bunu biliyorsun."

"Biliyorum." Kahvesini iki yudumda bitirdi. "Bunu benim yerime alıyor musun?"

"Bu yüzden buradayım."

"Önemli bir şey değil. Basit bir kesip biçme."

Fıtıkların bazen yaptığı gibi, azmış olan bir kasık fıtığı.

Fincanını lavobada yıkadı, duruladı, yeniden yıkadı ve tekrar delikli panonun üstüne astı.

"Biliyorum, Lamar" dedi.

Altı gün sonra, komşunun biri evine gidip de haber alamayınca polisi aradı. Yeni ekilmiş Çin karaaağacı için ayrılmış su avluyu bir gölete çevirmişti. Jules Mawby çiş, kusmuk, dışkıdan ibaret kendi göleti içerisinde yeni düzeltilmiş yatağının üzerinde yatıyordu. Yatağın başucunda ise Seconal ve Darvon şişeleri ve oxazepam gibi koruyucular vardı. Mutfak tezgâhı üzerinde bourbon ve Scotch şişeleri titiz bir sırayla dizilmişti; görünüşe bakılırsa içindekileri lavaboya dökmüştü.

Onun için yardım almamız gerekirdi. Onu durdurmamız gerekirdi, doktorluğa devam etmesine izin vermemeli, onun yerine geçici olarak bakmamalıydık. Birinin adama arkadaşça davranması gerekirdi. Ona göz kulak olmam gerekirdi.

Gerekler seni dizlerinden haklayacak.

Rüyamda insanlar kemiklerini tenlerinin üzerine takmaya başlamışlar. Bunu nasıl yaptıklarını, nasıl öğrendiklerini anlamak için onlarla röportaj yapıyorum.

Öncelikle bunun mümkün olmadığını bilmekten uzaklaşmalısın, diyor bir üstat.

İkinci üstat, Richard gibi kuşkuyla bakıyor.

Rüyamın dışında hayat akıntıda yavaşça dönerek, kıyıdan uzakta tembel tembel kümelenerek akıp gidiyor ve her zamanki alışılagelmiş mucizeler bize ayak uyduruyor.

O sabah ofisin boş olması ve bir ceviz ağacının bütün hevesiyle birlikte pencere kenarında duruyordum. Aşağıda sokağın köşesinde Ezra lime lime olmuş, boyası çıkmış bir strafor soğutucu üzerinde oturuyordu; pek Maple üzerinde sayılmazdı, keza Mulberry de öyle. Bobby'nin ona o ilk gün

para verdiğini hatırladım. Hayatlarımız o kadar anlaşılmaz ki. Onları bir yöne çevirin ve ışıklar saçsın; diğer yöne çevirin, daha fazlasını isteyerek ışığı içip bitirsinler. Bir yere gittiğimize inanarak yeri boyluyoruz ve bambaşka bir yerden çıkageliyoruz.

Jules Mawby.

Ezra.

Bobby Lowndes.

Ben.

İhtisasımın ikinci yılında saatlerimin çoğunu belediye hastanesinde –görünmez şehirde yaşayanların doldurduğu sekiz yüz on dokuz yatak, yalnızca ötekileştirilmekle kalmamış tamamen şahsına münhasır insanlar– doldurdum. Polis adreslerine gittiğinde taşınmış olan ebeveynler tarafından terk edilen kritik hasta yenidoğanlar. Seksen yaşında gibi görünen, tuzlu kraker ve bira ile hayatta kalan kırk yaşındaki adamlar. Kavun gibi göbekleri, lastik nal kadar esnek kemikleri ve streç filme benzeyen ciltleri olan çocuklar. Bir gün bıçak yarasının sargısını değiştirirken on iki yaşındaki Louie adlı çocuğa büyüdüğünde ne olmak istediğini sordum ve o, "Hayatta" dedi.

"Biz ona aramızda karaya çıkma diyoruz" dedi Bobby bana o günün ilerleyen saatlerinde.

Pencereli bir odaya taşınmıştı, dışarıda görevli atlı polisin başı ve omuzları görünüyordu.

"Aynı adam başından beri orada mıydı?" dedi Bobby.

"Şüpheliyim."

"Söylemesi zor, hepsi birbirine benziyor. Gömlek etekleri fazlasıyla içeri sokulmuş, sopa kalçanın üzerinde, tıraşlanmış saç. "Bak, Anne, Ben bir *soul*-jur'ım*!" Bobby'nin bakışı yön değiştirdi. "Pembe saçlı hemşire de kim?"

---

* Askerim. (ç.n.)

"Hemşire asistanı, Marcia."

"Çok tatlı biri. Ve sürekli burnunda sallanan kurumuş bir sümük varmış gibi görünen o halka dışında, bir hayli cazibeli."

"Senin şu anda piyasada olduğunu sanmıyorum."

"Hiç olmadım, Doktor. İki arabalı bir garajım, veranda için güzel bir gazlı ızgaram ya da bir okul aile birliği üyeliğim hiç ihtimal dahilinde olmadı." Başını kaldırıp televizyona baktı. İriyarı karanlık bir suret, bir diğer iriyarı suretten farkı olmayan ağaçların arkasından hayal meyal görünüyordu. "Korku filmi maratonunun ikinci günü. Sesini kıstığında neredeyse izlenebilir. Çocukken bu şeylere bayılırdım."

Başını serum torbalarına çevirdi. "Tıpkı bir orospu çocuğu gibi işiyorum, içime akıtıp durdukları onca şey yok mu."

Dönüş yolunda. "Söylediğim gibi buna karaya çıkma diyoruz. Her zaman zordur. Görevin dışında gelirsin, her şey o denli odaklıdır ki; şimdi ise hepsi gevşek ve tutarsız, bir yere çıkmaz. Bağlantı kuramazsın, hepsinin ne denli soluk olduğunu kavrayamazsın. Çünkü renk gitmiştir."

Bipolarların manik dönemleri hakkında hemen hemen aynı şeyi söylediklerini duymuştum.

Bir dizi org notası, kısık sesi delip geçerek bakışlarımızı yeniden televizyona çekti. Yürüyüşçüler bağırsakları çıkarılmış bir cesetle karşılaşmışlardı. İçlerinden birinin gözüne ağaçların arkasındaki hareket ilişmişti fakat o tarafa baktığında hiçbir şey yoktu.

"İyi yapmak için eğitim aldığımız bir diğer şey de bu" dedi Bobby.

"Cesetler bulmak mı?"

"Cesetler asla kıt değildir. Gözden kaybolmayı kastetmiştim. Bir an burada, bir an sonra ise gitmiş."

"Ama tamamıyla gitmiş değil."

"Görünmez." Bobby pencereye doğru başını salladı. "Orada ne var, o kapıların arkasında?"

"Kalp damar."

"İki üç saatten beri sorun yaşıyorlar. Röntgen, kazıcılarıyla birlikte iki kez buradaydı. Plastik tepsiler taşıyan çok sayıda kadın ve erkek. Laboratuvar, diye düşünüyorum."

"Muhtemelen öyle."

"Birileri etkimizin ne kadar zayıf olduğunu öğrenmek üzere."

Ekranda şerifin adamları sığ bir mağaraya rastlamışlardı, küçük memeli hayvanların kalıntıları mağaranın dibine saçılmıştı, arka duvarı bilinmeyen bir dile ait bir yazılamayla yarı yarıya kaplıydı.

"Canavarın günlüğü bu" dedi Bobby. "Onun nerede ve ne olduğuna dair."

Anlamadan başımı iki yana salladım.

"Duvardaki yazı." Ekranı işaret etti, idrar kabına uzandı. "Bazen lanet olası sondayı içeride bırakmış olmalarını diliyorum. Ya da belki" dedi dakikalar sonra, idrar kabının başlığını geçirerek ve komodine geri götürerek, "belki de bu sadece reklamdır. Yasal bir sorumluluk feragatı. Bir asker toplama posteri."

Arkasına yaslandı, gözleri tavandaydı.

"Sen Willnot Kasabası'nda büyüdün, hükümet ve ajanları hakkında pek çok hikâye duymuşsundur. Üstü kapalı faaliyetler, gizli saklı gündemler. Gözetleme. Suikast. Seni öyle bir yerinden yakalar ki üzerinde çok fazla düşünmezsin. Ve yüzde sekseni saçmalıktır elbette. Fakat ardından biri çalımla şişer, kibirli ve şaşırmıştır ve tek yapabildiğin onlara bakıp şöyle düşünmek olur: Güçlülerin o şekilde kalabilmek için ellerinden geleni yapmaları seni şaşırttı mı? Bunu her nasılsa daha büyük bir iyilik olarak meşrulaştırmaları? Siz hangi dünyada yaşıyorsunuz?"

Bobby'nin gözleri kapandı.

"Günün birinde dünyanın başıyla kıçının yerini değiştireceğinden bir kere bile şüphe etme."

Ekranda, yaratık ay ışığında bir tepenin üzerinde oturmuş dinliyordu. Uzaklardaki eyaletlerarası otoyoldan gelen trafik seslerini mi? Ormanların derinliklerinden gelen kendisi gibi bir başka canavarın ulumasını mı?

"Psikiyatrist olmadığını biliyorum ama biraz eğitim aldın, değil mi?"

"Tıp fakültesinde tabii ki. Hububat. Et yok."

"Ve bu çocukların çoğunu tanıyorsun. Ağzını yoklarım, bu konudaki görüşünü alırım diye düşündüm."

Şerif Hobbes'un arkasındaki radyo cızırdayarak çalıştı.

"Saat kaç, dokuz mu? Ve sen hâlâ ofistesin?"

"Sue, annesini babasını ziyaret etmek için Minnesota'ya gitti, köpeği de yanında götürdü. Ev boş bir yakıt bidonu içinde yürümeye benziyor."

Geçen hafta beni derin, yeni kazılmış çukurlar bulunduğunu söylemek için aramıştı. Ormanda, faal olmayan çiftlik alanında, uzun süre önce kepenkleri indirmiş Boat-n-Bait'in arkasında, her tarafta. Bakması için onu ilk çağırdıklarında yalnızca başını iki yana salladı. Dördüncüde bağlantıyı kurdu: cesetleri bulduğumuz çakıl ocağı tarafından kazılan çukura benziyordu. Bu yüzden gelişigüzel devriye gezmeye başladı, dün akşam geç saatlerde Seth ve Cissie Reynolds'ı suçüstü yakaladı, ebeveynleriyle oturup konuşmaları için onları eve sürükledi ve burasının kasabanın yeniyetmelerinin yeni uğrak yeri olduğunu öğrendi. Geceleri gizlice kaçıyor, çakıl ocağının yanındaki çukurun aynısını yapmak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Şerif bütün bunların ne anlama geldiğini bilmek istiyordu. "Diğer çocuklar gibi dövme yaptıramazlar mı? Evleri tuvalet kâğıdına boğamazlar mı? Kendilerine altı paketlik bira alması için birini kandırıp parti yapamazlar mı?"

"Onlara sordun mu?"

"Beş ya da altı kez."

"Ve?"

"Omuz silktiler."

Ergenlerin tipik ölüm ve yasak merakı mı ön plana çıkıyordu? Fakat aynı zamanda akranlarıyla ve nihayetinde de toplulukla sıra dışı bir bağ anlayışı. İhlale göre özdeşleşme. Bunlar Şerif Hobbes ile paylaştığım düşünceler değildi. Bunun yerine ne yapılabileceği, rehberlik, okul toplantıları ve benzeri hakkında konuştuk; sonunda da en iyisinin oluruna bırakmak olduğuna karar verdik, çocuklar yakında başka bir şeye merak salardı.

John Updike, hepimiz feci şekilde yalnız kaldığımızda cam üzerinde işaretler yapmaya devam etmek zaruridir, diye yazmıştı. Çocuklar bunu kazarak yapıyorlardı. Hiçbir iletişim teşebbüsümüz bundan çok daha fazlasına tekabül etmez.

Ve devam etmek anlamına geliyordu bütün bunlar.

Bir önceki gün Jules Mawby'yi ve o akşamüzeri Bobby'yi düşünerek telefonu kapattım; her şey üzerlerine üzerlerine geldiğinde devam eden insanları. Sonra Ted Holmes'u.

Ted, Richard'ın benden önceki partneriydi. Ted, AIDS'e yakalanmıştı fakat yeni nesil ilaçlarla durumu iyiye gidiyordu, ta ki onun ardından yemek borusu kanseri çıkıp gelene kadar; erken belirtiler ve semptomlar ilk başta ilaçların yan etkisine bağlandı, fark edildiğindeyse kanser bir hayli ilerlemişti. Aylar süren tedavi, bir dolu ilaç ve gecenin karanlığında parlamasına ve Richard'ı uyanık tutmasına yettiğini iddia ettiği radyasyon sonrası Ted

bir gün üzerinde BIKTIM ARTIK, TEŞEKKÜRLER yazan bir tişörtle çıkageldi, tişörtün aynısından arkadaşlarına da dağıttı. Richard'ınki hâlâ onda. İşler ne zaman sarpa sarsa onu giyer.

15

DÜN Ohio'daki sıradan, küçük bir kasabanın okul kantininde on altı yaşındaki biri Fender Champ beslenme çantasından bir silah çıkardı ve sokağın hemen aşağısında kimliği bilinmeyen bir adam, garsonu çağırıp yakınlarda oturan, çocuklardan ikisinin engelli olduğu dört kişilik bir ailenin hesabını öderken ateş etmeye başladı.

Willnot Kasabası'nda, Richard ve ben kurabiyelerden oluşan geç bir kahvaltı sonrası (geç çünkü sabahın erken saatlerinde gerçekleşen bir otomobil kazasını takiben katılmam gereken bir açık kırık vardı, kurabiyeler çünkü haftalardır onlardan yapmamıştım ve Richard'ın sahte şikâyetlerine bir son vermeye karar vermiştim) oturmuş haberleri dinliyorduk.

Cumartesi. "Gün alabildiğine uzanıyordu önümüzde" dedi Richard "tıpkı güneşin farklı açılardan görünüp renk değiştirerek battığı yüksek bir ova gibi." Bu Richard'ın beni bir kez daha büyükbabamın hikâyesini anlatmaya zorlamasının ardından geldi. Büyükbabam altmış küsur yıllık yaşamında her sabah büyükannemin servis ettiği çay tabağı büyüklüğündeki kurabiyeler üzerine şeker kamışı şurubu dökmüştü.

"Ne okuyorsun, bu da nereden çıktı?" diye sordum. *Pigmelerle Hayatım* adındaki komik yazılardan oluşan derleme kitabı komodininin üzerinden hâlâ almamıştı. Kitabı okurken o kadar feci horluyordu ki bir keresinde kitabı elinden almış ve kirli çamaşır sepetinin içine saklamıştım.

"Kaynağı daha sonra dipnot olarak belirteceğim."

"Bana postmodernlik mi taslıyorsun?"

"Tencereyi karıştırmalısın yoksa güveç yapışır ve yanar." Ve bir parmağıyla havada geriye doğru bir iki çizdi. İkinci dipnot.

Fakat akşamüzeri, yüksek ova, mezbele ya da bir başkası tembel tembel yayılamayacaktı. Manzara orada dikiz aynasında uzanıyordu işte. Saat 13.00'e kadar hastanedeydim.

"Bilmiyoruz" dedi Clay bana o vardiyada çok çalışmaktan helak olmuştu. "Marcia saat on birde hayati organlara baktı. Televizyon izliyordu, ters giden bir şey yoktu. Sonra Maria talimatlar gereği monitörlerin bağlantısını kesti."

"Ve ondan sonra o da bir ara kendi bağlantısını kesti."

"O zaman ile öğle yemeği arasında, 12.30 civarında."

"Hastane kıyafetleriyle fark edilmeden yürüyüp gidemezdi. Kendi giysileri mahvolmuştu."

Clay başını salladı. "Üstelik burada herkes onun kim olduğunu biliyordu."

Bu sırada aramıza Theodore Ogden şahsında FBI da katılmıştı, o ve Joel Stern asansörden ve merdivenden birbirlerinden yalnızca saniye farkıyla indikleri sırada dördüncü kişi hemen arkadaydı. Asansör kapısı tamamen açılmadan önce Ajan Ogden, Bobby için görevlendirilen memuru soruyordu.

"Görünüşe bakılırsa tuvalet molası" dedi Clay. "Koridorda kavga çıktı, adamın cüzdanı kayıptı, oda arkadaşına bağırarak onu suçluyordu. Memur Shubb araya girdi ve ikisini de sakinleştirdi."

Joel Stern konuştu. "Bir şaşırtmaca."

"Elbette öyleydi. Meğer cüzdan yanlış yere konmuş, değil mi?"

Clay başını salladı.

"Ve başka bir yerde kayıp olan elbiseler bulunacaktır."

Ondan sonra çok geçmeden Memur Schubb'dan Bobby'nin önlük takarak servis girişinden ayrıldığını öğrendik. Orada takılan bir çocuğa bisikleti için beş dolar vermiş, bisikleti Marve Sokağı'ndaki lokantada bırakacağını söylemişti.

"Ki bundan sonra" dedi Memur Schubb, "o gitti. Buharlaştı."

Ayakizi yok. Ardıl görüntü yok.

Önlükler daha sonra KwikStop'taki tuvaletin çöp kutusunda top haline getirilmiş şekilde bulundu; yakınlardaki ucuzluk mağazasında çalışan Cindy doktor pijamaları içinde birini anımsıyordu, evet, haki pantolon, flanel bir gömlek almıştı, kasadan bulup çıkardığı fişe göre 14.98 dolar tutmuştu, hatırladığı kadarıyla ayakkabılar tam olmamıştı, ayaklarından çıkıp duruyorlardı.

"İlanlar her yere dağıtıldı" dedi Ajan Gass. "Ama bu herifler kendileri istemedikleri sürece görünmezler."

Joel Stern odanın karşısındaki bir sohbete kulak kabartmaktaydı. Şimdi geri döndü. "Çavuş Lowndes gidebileceği onca yer arasında buraya geri döndü. Görülmeyi *istediğini* düşünmek çok da acayip bir tahmin olmayacaktır."

Karanlıkta bir şey hareket etti, tam olarak görmediğim ama görmeme ramak kalan bir şey. Nefes aldığını duyabildiğim bir şey. Orada bir süreliğine bilincin eşiğinde, ardından kaçınılmaz. Gök gürültüsü gibi bir ses geldi aklıma. Nefes alma sesleri gitgide yükselirken.

Nefes, yanımdaki Richard'a ait hale geldi.

İşemek için kalktım. Prostat, yıpranma ve aşınma belirtileri gösteriyordu. PSA'ma* baktırma zamanı. Dickens gelmiş ve beni mutfağa kadar izlemişti. Avludaki yüzey-

* Prostat Spesifik Antijen. (ç.n.)

ler ve kenarlar dolunay ışığının ince dilimlerini tutmaya çalışıyorlardı.

Başka kişiler sınıfta çıplak kaldıkları, nerdeyse-bildik sokaklarda kayboldukları, görülmeyenden kaçtıkları rüyalar görürler. Ben görülmeyenden kaçmıyordum, onu aramak için karanlık köşelere ve oyuklara bakıyordum. Dolapların, yüklüklerin ve kirli çamaşır sepetlerinin altını üstüne getiriyordum. Rüyada dağınık saçlı, geçmişleri kusursuz ve dehşet verecek kadar samimi katılımcılar arasında bir konferans vardı. Koyu renk çiçekli halının bunun gibi binlerce sandalye ayağıyla çiğnenmesi pahasına katlanır sandalyede oturuyorlardı.

"Her şey" dedi bir moderatör ve moderatörün Richard olduğunu fark ettim, "hükümetlerin bireyleri içkin şiddetten koruyarak, o dürtüleri zorla dizginleyerek düzen kurdukları-na mı yoksa hükümetlerin aslında bizzat kendilerinin şiddeti merkezileştirdiklerine ve tekelleştirdiklerine mi inandığınıza bağlıdır. Ulus,vatandaşlarına hizmet etmek için mi var yoksa düzenlemek, lağvetmek için mi? Tek kelimeyle, devletin temel amacı izin vermek mi yoksa önüne geçmek mi?"

Sahneden tepki vermem için beni işaret etti. Bütün başlar bana doğru döndü.

"Uyuyamıyor musun?"

Bunun rüya olmadığını, artık rüyaya dair anım olmadığını fark etmem kısa bir süre aldı. *Şimdi*, tekrar içeriye sızmıştı. Richard kapı eşiğinde durdu; gözünün biri yarı kapalıydı, diğerini ise kısmıştı.

"Bir sosyal bilimcinin kafasından yanlış teslim edilmiş bir rüya görüyordum."

"Dehşet! Hiç olmazsa yanında sana eşlik eden Dickens vardı. Saat kaç bu arada?"

"Altı gibi diye tahmin ediyorum. Dışarıdaki ışık yeni yeni değişmeye başlıyor."

"Yani nasıl olsa bir saat içinde kalkmam gerek. O saatle ne yapabiliriz acaba?"

Hayat, tercih ve meydan okuma ile doludur.

16

PAZARTESİ, PATLAMA günüydü. Fıtıklar, kanayan varis damarları, Charlene Spencer'ın patlayan ve tıpatıp avakado mezesine benzeyen bir şey akıtmaya başlayan "güzellik beni"

"İyi değil mi?" dedi Charlene.

"Şüpheli. Yeşil doğada harika görünür, vücudun içinde pek değil."

1:40'a kadar ofisi temizledik, Maryanne sokağa çıkıp son anda –çünkü Mabel televizyon programlarını izleyebilmek için ikide kapatıyordu– öğle yemeği getirmek için Frisky'ye gitti. Beş lokma aldıktan ve Maryanne ile birlikte yemeğimizi yerken gözden geçirmek üzere borçlar hesabı dosyasını açtıktan kısa bir süre sonra telefon çaldı. Telefona Maryanne baktı, dinledi ve ardından, "Okul müdürü Chorley nerde olduğunu bilmek istiyor" dedi.

"Belli ki nerede olduğumu biliyor."

"Bilimi adil yargılaman gerek."

"Bunu yapacağımı mı söyledim?"

"*Birisi* senin yapacağını söyledi."

Bana söylemeyi ya da hatırlatmayı unutan o birisinin kim olduğuna dair fazlasıyla iyi bir fikrim vardı.

"Pek bilim meraklısı sayılmam, biliyorsun."

"Lamar... Sen doktorsun."

"Farklı oyun. Farklı eldivenler."

"Tamam, sahip olduğumuz en yakın şey sensin." Başını iki yana sallayarak, yukarıda karikatür yazısı gibi süzülen

sahte bir alaycılıkla telefona, "Hemen geliyor"; bana da, "Bekliyorlar" dedi.

Patlamalar bilim fuarında da büyüktü. İki adet aktif volkan modeli (ama biri daha yakından bir lava lambasına benziyordu); kendiliğinden icat edilmiş, bütünüyle doğal böcek bombası ve gerçek Willnot Kasabası –liberal– solcu modeli içinde bir nükleer santralin dört basamaklı diyoraması.* Birincilik ödülü sonuncuya gitti, yaratıcı içeriğini bırak, sırf çaba ve harcanan saatler bazında bile ödülü hakediyordu. Terazi hassasiyetinde yapılmıştı, santralden kaçanların minicik yüzlerindeki dehşete düşmüş ifadeyi ve on yıl sonrasını anlatan son betimlemede ise fiziksel deformite ve hastalık izlerini çıkarabilirdiniz.

BJ olarak tanınan çalışmanın fikir babası, Bo Johnsson'ın kendisi başlıbaşına bir modeldi. Lisede hepimizin gizli gizli nefret ettiği, on parmağında on marifet olan adam: klarnette ilk koltuk, futbol takımında oyun kurucu ve basketbol takımında yıldız oyuncu, hep A alan öğrenci, öğretmenlerin gözbebeği, tam da samimi bir konuşmada geçen "neden onun gibi olamıyorsun?" türünden laflar. İğneleyici bir tavırla bana bu fırsatı vermesine teşekkür etmek için Richard'a konuyu açtım ve o da Evet, o adamı tanıdığını, kısa süreliğine o adamın ta kendisi olduğunu söyledi.

"Futbol? Sen?"

"Bukalemun günlerim, tatlım. O zamanlar hâlâ ayak uydurmaya çalışıyordum."

"Ah, gençlik."

"Ama aştım."

"Hangisini?"

"İkisini de."

Biz orada otururken saat altıyı geçti, karanlık ve ışık yerde elim sende oynuyordu, akşam yemeği düşünceleri zihnimize

* Üç boyutlu görüntü. (ç.n.)

üşüşmeye başlamıştı. Daha erken saatlerde Richard getirdiği bir şişe Oregon menşeli pinot noir'dan iki kadeh koymuştu. Akşamüstünü dışçide kaplamasını değiştirterek geçirmiş, iddiasına göre Doktor Crawford'ın bir sonraki tatilinin parasını ödemişti. Eve yüzünün bir tarafı diğerinin iki katı olmuş halde geldi.

Bardağı dikkatlice dudaklarına koydu.

"Biraz daha iyi misin?" diye sordum.

"Yürürken takılıp üzerine düşme olasılığım yok neyse ki."

Kadehimi kaldırırken telefon çaldı.

"Ne düşünüyorsun" dedi Richard. "Ev güvenliği mi?"

"Halı temizleme olabilir."

"Yardım derneği."

"Ya da güzel, ilginç bir kamuoyu yoklaması."

Fakat arayan yalnızca acil servisti, gelip gelemeyeceğimi bilmek istiyorlardı. Diğer herkes meşgul, kayıp ya da keyifsiz görünüyordu.

"Hemen dönerim" dedim Richard'a.

"Akşam yemeğini bekleyeceğim."

"Barda durabilir ve bize içki getirebilirim.."

"Canın nasıl isterse. Şarap hariç. Şarabın geri kalanı benim."

Otuzlu yaşlarında bir adam sedyelerden birine kelepçelenmiş halde yatıyordu. Her şeyi; saç tıraşı, sırtüstü yatarken bile duruşu, ordu diye bağırıyordu. Koyu, ifadesiz gözler beni kapı girişinden yatağın kenarına kadar takip etti.

Şerif Hobbes yanına oturdu. Orada sadece sedyeler ve paslanmaz çelik lazımlıklar vardı. Şerif lazımlığın oturağını bükebildiği kadar bükmüştü.

"İkiniz de diğer herife benziyorsunuz."

Bana kısa bir bakış attı, sonra dikkati yeniden kelepçeli adama gitti. "Ne diyorsun?"

"Hanginizin hasta olduğunu söylemek zor."

Şerif'in alnında hiç değilse beş santimlik derin bir yara vardı, kulağının birinden –ki bunun olmamasını umuyordum– kan geliyordu. Kendini sıkışına bakılırsa epey acı çekiyor olmalıydı.

Sally Bounds hemşire odasından çıkarak bize katıldı. "İkisi de öyle. Ama her zamanki gibi dik kafalı Roy ona dokunmamıza izin vermiyor."

"Ona bizim burada kanun hükmünde olduğumuzu anlattın mı?"

"Defalarca."

Başımla sedyedeki adamı işaret ettim. "Kolu, kırık tahtasına sen mi aldın?"

Sally başını iki yana salladı. "Roy, onu buraya getirmeden önce."

"Peki. Şerif, bunun sizin Merhametli İnsan'ı oynadığınız bir durum olmadığını varsayıyorum."

"Kelepçeler mi ele verdi?"

"O ve boğuşma. Korkunç bir baş ağrın olmalı. Baş dönmesi var mı?"

"Ben iyiyim, Lamar. İlgilenmen gereken adam bu."

Dediğini yapmaya koyulmuşken Şerif olanları anlattı. Sedyedeki adam hiç sakınmadı, hiç tepki vermedi, gözleri durmadan bir ellerime bir yüzüme gidip geliyordu. *İzlemek,* yetersiz bir tanımlama olurdu. *Gözlemliyordu.*

Şerif, MaxiMart'taki Audrey'nin ona telefon açtığını söyledi. Adam benzin parasını ödemek için içeri girmiş, birkaç PowerBars ve su almıştı ki reyonda yürürken bir başka adam köşeyi dönmüş, ayağı takılmış ve nerdeyse ona toslamıştı. "Yalnızca bir an ordaydı" dedi Audrey. Gözlerinde. Vücudunun kendini geri çekiş biçiminde. Audrey

o bakışı bilirdi, onu kaçıramayacak ya da yanılmayacak kadar çok görmüştü.

"Şimdi, Audrey tam olarak haklı sayılmaz, bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun" dedi Şerif. "Sebebini de biliyorsun."

"Güneş ve kum" dedim.

Böylelikle Audrey beni daha önce hiç böyle aramadığı için bu adamla gidip bir görüşeyim, bakalım PowerBar'larını beğenmiş mi, kendisi için yapabileceğim bir şey var mı, diye düşündüm. Tabii hâlâ buralardaysa.

O buralarda değildi, ilk başta yoktu ama hastanenin kapısından çıkarken Audrey'nin söz ettiği sedef renkli Honda orada, otoparktan çıkıyordu. Onu eski Wayfare Oteli'ne, Starlight'a ya da şimdi ne diyorlarsa artık oraya kadar takip ettim; sekiz numaralı odaya girdi, gidip kapıyı çaldım. Kapı açıldığında yatağın üzerinde hazırlanmış silindir spor çantası olduğunu gördüm, görünüşe bakılırsa hemen hemen gitmek üzere toparlanmıştı. Hiçbir şey söylemedim, öylece dikildik. Sonra birden bir kol bana doğru geldi. Yana kaçtım, ardından tüm gücümü arkada toplayarak kolun üzerine yürüdüm, onu kapı çerçevesine çarptım. Kol kırıldı; ama bu onu yavaşlatmadı. Şansım yaver gitti. Kemerimin arkasına sıkıştırdığım ağaçtan sopa da yanımda.

"Bu da" dedim, "kafatasının arkasındaki bu berelenmeleri açıklıyor."

Bir kayaya vurmak gibiydi, Lamar. Biraz uğraştırdı. Andrew ve ambulansını beklerken arabayı kolaçan ettim. Bagajdaki kilimin altında, lastik yanağının içinde atıl durumda bir tüfek vardı. Küçük kalibre. Bu şey bir köpekbalığı gibidir. Tek ama tek bir şey için tasarlanmış.

"Konuştu mu?" dedim Şerif sözünü bitirdiğinde.

"Tek kelime etmedi."

"Bu kolun redükte edilmesi ve yerine oturtulup sarılması gerek ki, bu da ameliyathaneye yolculuk anlamına geliyor. Öncelikle de radyolojiye bir maraton turu. Kol, elbette. Kafatası filmleri. Güvende olmak adına hemen hemen her şey."

"Ben eşlik ederim" dedi Şerif.

"Tabiri caizse, evet, edeceksin. Senin için de aynı tetkik."

"Ben..."

"Kapa çeneni, Roy. Yoksa kelepçeleri senden yana çeviririm."

Sally gülerek odadan çıktı. "Geliyorlar" dedi.

17

NEFES ALIP VERİŞİNİN ne zaman değiştiğini duydum ve uyanık olduğunu anladım. Monitörler hiçbir şey göstermiyordu.

"Şu senin Şerif amma anasının gözü."

"Sınırda işler zordur."

"Başka yerlere benzemez mi yani?"

Acilde gözlerinin beni gözlemleme biçimini anımsadım; gözleri yüzümde gezinirken, çıkışları kontrol etti, bir an odanın penceresinin ilerisindeki hareketliliğe takıldı. Karşı tarafta bir yerde monitör alarmlarının monoton, yumuşak tınlama sesi geliyordu. Yukarıdan gelen bir kod ya da aciliyet değildi ama o yönde bir koşuşturmaca yoktu.

Baştan aşağıya kendi vücuduna bakışını izledim. Parmaklarını hareket ettirişini.

"Kolunu dübele aldık" dedim. "Hareket kabiliyetinde hiçbir kayıp olmayacak, altı hafta ya da daha kısa sürede tüm gücün yerine gelmeli. Orta derecede hematom. Hafif beyin sarsıntısı. Şerif de iyi, şimdiden sokaklara döndü."

"Yarım saat daha geçseydi ikimiz de onların yakınında olmayacaktık."

"Hayat nadiren dolambaçlı yol işaretlerini zamanında idrak eder."

"Bulunmadığım yer, yapmadığım iş kalmadı, bu kıytırık kasabaya geldim ve yaşlı bir adam tarafından haklandım." Diğer kolunu kelepçelerin izin verdiği ölçüde on beş santim

kadar kaldırırken, "Bu arada kurtarman gereken hayatlar yok mu? Dikilip yeniden bir araya getirilecek insanlar?"

"Yavaş bir gün."

Telefonların çalışını dinledik, taşınabilir bir röntgen cihazının acil destek arabaları, sandalyeler, bir adet acil suni solunum cihazı, çöp kutuları ve tartılar arasından uzaktaki bir odaya doğru burnunu uzatarak tank gibi ilerleyişini izledik. Teknisyen arkasına bakıp duruyordu. Sağa çekmiş ve bir şeye çarpmıştı, baktı, sola doğru düzeltti ve başka bir şeye çarptı.

"Bobby vurulduğunda bana bunun eski bir arkadaşın merhaba deme şekli olduğunu söyledi."

"Demek Bobby iyi."

"İyi olduğunu biliyorsun. İyi ve kayıplara karıştı."

"Peşindeki bütün o şeytani köpeklerle mi? Sen sınırların ardında, kasabanın içinde yaşamana bak."

"Burada arkadaşları vardı."

"Arkadaşlar çit direkleridirler. Seni yerinde tutar, görünür kılarlar. Üstelik onun başka yerlerdeki arkadaşları Kong büyüklüğünde."

Kong'u duymuştum, *Viet Kong* gibi ama daha ben bir şey söylemeden o ekledi: "King'de olduğu gibi."

Köpekler. Dev goriller. "Billygoat nereden çıktı?"

Orada olmayan yumuşak bir nokta bulmaya çalışarak yatakta yerini değiştirdi. "Kendi terinin ve kokunun içinde oturup bira içtiğin, matrak geçtiğin, bir şeylerin olmasını beklediğin o günlerden birinde ortaya çıktı. Tepenin kralları, dedi birisi, biziz bu. Tepe bir karış yüksekliğinde olsa bile, dedi başka birisi. Ama oraya çıkmalı ve diğerlerini uzak tutmalıyız. Çünkü tekeler bunu yapar."

Onu tekrar görmeyeceğimi farz ederek dışarı çıktım, bu yüzden çağrı geldiğinde şaşırmadım. Koruma görevlisi kahve termosunu doldurmak için dışarı adımını atmış ve boş

bir odaya geri dönmüştü. Hastamız kelepçeleri sıyırmış, monitörleri devre dışı bırakmış, buhar olup uçmuştu. *Sen yaşamana bak.*

"Adamın kırık bir kolu, hasar görmüş uzuvları var, finansal kaynakları yok, ne kadar uzağa gidebilir?" dedi memur. Eyalet polisi Stanton mantıklı bir açıklama yaparak Şerif'i aratmıyordu.

"Bence daha da kötüsüyle çok daha uzağa gitti."

Rahatımızı bozan şeylerle mücadele etmede hepimizin kendine ait yolları vardır. Üzüntü, hayal kırıklığı, çaresizlik, öfke. Richard'ın hemen her şeyle başa çıkma yolu mizahtır. Ona ikinci kayboluştan bahsettiğim o akşam, az çok zamanında bilimkurgu klanı arasında çok sevilen Charles Fort'tan alıntı yaparak birilerinin ya da bir şeyin keskin nişancı topladığı yönünde yorum yaptı. Herhangi bir yerden başlayarak bir daireyi ölçen biri, kurbağa yağmurları, gizemli ortadan kaybolmalar. Din, bilim ya da felsefedeki hiçbir şey bir süre giyilmesi uygun bir şeyden fazlası değildi; dünya bir çiftliktir, bizler ise bir başkasının mülküyüz. Kaçıkların büyük büyükbabası.

Biraz daha Bobby'den ve ikinci nişancının söylediği şeyden bahsettik, Richard'a babamın kitaplarından birinin epigrafisini anlattım: "Karşılaştığımız herkes, hakkında hiçbir şey bilmediğimiz bir savaş veriyor." Alıntı atfedilmemişti ve yıllar sonra onu arayıp bulmaya çalıştığımda tehlikeli yaklaşmaların 1903 yılına kadar uzandığını saptadım.

Good Fortune adlı o romanda geleceği görme kabiliyeti olan bir adam vardır. Bize bunun çocukluğunda o daha sözcüklere sahip olmadan, görüntülerin ne olduğunu bilmeden ya da söyleyemeden önce flaşlar şeklinde gelmeye başladığı ve istikrarlı biçimde arttığı anlatılır. Kitap, parlak bir ayın altında açıklık bir alanın kenarında duran bu adamla açılır; inanmadığı Tanrılara beyhude seslenmekte, bu kabiliyeti

kendisinden almaları, gelecekten devamlı esen bu rüzgârlar olmadan yaşamasına izin vermeleri için onlara yalvarmaktadır. Bu rüzgârlar günlerine ve yıllarına yer bırakmamaktadır.

O zamanlar babamın iki yüz birinci sayfaya, karbon kâğıdı için ise iki yüz ikinci sayfaya kadar teker teker saymak, istif son ona indirgendiğinde ise işe yeni baştan başlamak gibi bir alışkanlığı vardı; bu demektir ki yüz doksan dokuz sayfa sonra silahı ilk kez görürüz. Protagonist onu yukarı doğru kaldırırken ayışığında parıldar. Sanki bir şey bekliyor gibidir ve çok geçmeden arkasında gevşek çakıl üzerinde sürünen karısının ayağının çıkardığı sesi duyar.

"Yapma" der kadın.

Sessizce dururlar. Trafik sesleri gelir uzaktan, akla yatkın, anlamlı bir başka dünyadan geliyormuşçasına.

"Yapmayacağım" der adam ve kitap sona erer. Eylemsizliğinin, tercihini yapmasından mı yoksa yalnızca yaşamının nasıl sona *ereceğini* önceden bilmesinden mi kaynaklandığını asla öğrenemeyiz.

Elaine, Willnot, Marvel ya da Walnut Corner'da düzenli aralıklarla ziyaretimize gelen babamın arkadaşı John Wilford'un en sevdiği kitap oydu. Babam, Jan'in dünyayı yok etmekte yeryüzündeki en iyi kişi olduğunu söylerdi. Bunu çerçöpten, kızıl küçük gezegenle, duyarlı bulutlar, siyah buz, minicik mutant çekirgeler ve hatta çimle yapmıştı. Bir keresinde, babam alışılmadık biçimde Jan'ın en son çıkan romanını okumadığı için özür diledi. "Neden okuyasın ki?" dedi o da. "Tıpkı diğerleri gibi." Orada ağaçların üzerinde yassı beyaz bir disk şeklinde dengelenmiş ay, yakınlardaki bir ağaçtan bildiren bir baykuş ve ellerinde biralarla oturup kahkahalarla güldüler.

Richard ile benim yaptığımız gibi.

"Gerçekten de ilginç bir hayatın olmuş, aşkım" dedi. "Bu hikâyeleri deşmeye devam et. Baban *Galaxy*'nin editörü ile

editörün on yıldır terk etmediği dairesinde görüşecek ya da kutsal bir günde bir makineye binemediği için yürümekte olan o yazara –adı neydi?– arabasıyla birlikte bir yere giderken adım adım eşlik edecek."

"Avram Davidson."

"Doğru."

"Hepsinin bir tahtası eksikti."

"Onlardan haber aldın mı hiç?"

"Almam için bir sebep yok. Şimdi çoğu ölü."

"Bazılarını hikâyelerden tanıyormuşum gibi hissediyorum."

"Geri kalan hepimize benziyorlardı, tek bir kutuya sıkıştırılmış bir sürü farklı kişi. O esnada sana bakanı görürsün ya."

"Doğru söylüyorsun." Dickens ne yaptığımıza bakmak için içeri girdi ve umursamaz bir halde kapının iç tarafındaki zemine çöktü. "Annenin neden o hikâyelerde olmadığını hiç düşündün mü?"

Richard'ın omzumun üzerinden uzaklara baktığını fark ettim. "Erkek bir ziyaretçin var gibi görünüyor."

Bobby.

Partinin olduğu gece durduğu yerde. Sadece ama sadece onu görmemi istediği için, onu görmemi istediği zaman, onu gördüğüm yerde.

Onu izlediğimi gördü, başını bir kere salladı ve gitti.

18

RICHARD'IN Charles Fort aracılığıyla ileri sürdüğü gibi birisi keskin nişancıları topluyorsa eğer, bir başkası da onların yerine nevrotik ve evhamlı kimseleri içeri gönderiyordu. Denize giderken akın akın ofisime uğradılar, öyle ki gerçek bir tıbbi sorunu varmış gibi görünen biri (görünüşe göre akut divertikülit) günün ilerleyen saatlerinde belirdiğinde adeta havada kaptım. Onu laboratuvar çalışması ve röntgenden geçirip, ertesi sabaha randevu vermiştik. Kamyonetin biri hemen dışarıdaki kaldırım kenarına park ettiğinde Maryanne KAPALI levhasını indirmek üzereydi. Önceki on yıldan gönderilmiş bir mülteci, daha önceki ticari kullanımdan kalan kirli beyaz logo ve yazıların altında hayalet gibi görünüyordu.

Maryanne bana bakınca omuz silktim. Neden olmasın? Kapının kilidini açtı. Bir öncü birlik kamyonetten indi. Ellili yaşlarda bir çift, adeta alnından ayağına uzanan bir sicim varmışçasına yay gibi eğilmiş yaşlıca bir adam.

Ofisi kapatmak üzere olduğumuzu açıkladıktan sonra onlara yer verdik ve nasıl yardımcı olabileceğimizi sorduk.

Çift önce birbirlerine, sonra yaşlı adama ve ardından tekrar bana baktı. Bakış, bakış, bakış.

"Leş gibi kokuyor" dedi kadın.

Adamın babası Merritt, Greer yakınlarında bir destekli-bakım merkezinde kalıyordu. Neredeyse bir yıldır ordaydı, şikâyeti yoktu, eğri oturup doğru konuşacak olursak yer

iyiydi. Geçen ay yaptıkları bir ziyarette bir şey fark etmeye başlamışlardı. Onun farklı koktuğunu.

"Berbat kokuyordu" dedi kadın.

"Vücut kimyası yaş ile beraber değişir. Beslenme muazzam fark yaratabilir. Hakeza ilaçlar da öyle."

"Bunu biz de sorduk" dedi. "İlaçları yani. Yıllardır aldığı ilaçları alıyor. Beta bloklayıcı, günlük aspirin, insülin."

Merritt'e baktım. Cildi bana rengi zamanla değişen, bazı yerlerde daha açık, diğer yerlerde koyulaşmış, vernikli yüzey yarıkları her yana yayılan eski gitarların üstlerini anımsattı.

"Ne bugünün günlerden ne olduğu ne de başkanın kim olduğu umurumda" dedi.

"Peki."

"Sen sormadan söyleyeyim dedim sadece. Olay basit, gerçekten, gizemli bir yanı yok: Eski borular kokar. Bilmem mi."

"Merritt bir tesisatçıydı."

Yaşlı adam gerçekte homurdanmadı; ama yüz ifadesi onu kuvvetli biçimde ele veriyordu. "Bir hayatım olduğunda."

"Eğer o yerin ucuza geldiğini düşünüyorsan..."

"Bu kadarı yeter, Mildred." Genç adam, Merritt'in oğlu, ilk kez konuşmuştu. Karısı çok resmi bir şekilde tavanların, badana ve demirbaşların durumunu incelemeye başladı. "Neden siz babamı muayene ederken biz burda beklemiyoruz, Doktor Hale?"

Muayene odasında, Merritt masamın karşısındaki sandalyenin içine kaplumbağa misali başı ve boynu öne doğru çıkıntı yapacak, ince bacakları sallanacak şekilde oturdu.

"Ne yani, giysilerini çıkar demeyecek misin? Soğuk çelikten muayene aletleri yok mu? Gerçekten doktor musun sen?"

"Sen osuruk böceği misin?"

Ağzı gülmedi ama gözleri güldü.

"Bakım merkezinde işler nasıl gidiyor?"

"Eğlenceli yer. Şen şakrak, güneşli yarınlarla dolu."

Bekledim.

"Çocukken" dedi, "okula gitmek için sabırsızlanırdım. Ön kapıdan içeri girdikten on dakika sonra eşyalarımı toplar ve geri gitmek için hazırlanırdım. Herkes bir tahtamın eksik olduğunu düşünürdü. Oysa evdekine kıyasla okul tam bir eğlenceydi. Aynı şey bakım merkezi için de geçerli. İşe yarıyor."

"Peki, neden buradasın?"

Sandalyede daha dik oturmaya çalıştı. Hiçbir gelişme görmedim, hiç belli etmiyordu. Yine de insan denemeye devam etmeli.

"Mildred sevimli bir kız, oğluma iyi davranıyor. İyi niyetli. Ama değişiklik, değişiklik onun için ürkütücü. Arkadan usulca yaklaşır, asla göründüğü gibi değildir, seni aptal yerine koyar."

"Ve değişiklik kötü kokmana mı neden olur?"

"Bir kadına dayanıyor, hayattaki pek çok şey gibi. Nellie, karım, yirmi yıl önce öldü ve ondan beri kimse olmadı. Şimdiye kadar."

"Merkezde."

"Hah. Benim gibi o da idare ediyor. Çoğu etmez. Kalçasını kırdı; ama sonra eski haline dönmek için canını dişine taktı. Günün her saati yürütecini PT odasına* sürüklerken görebilirsiniz onu. Elli altı yaşına gelinceye dek sağlıklı yiyecekler satan bir dükkânda çalıştı ve Amber'a yer açmak için bir kenara itildi. Amber on iki yaşında gibi görünüyordu ve yeşil saçları vardı."

Şimdi taşlar yerine oturdu. Bir sağlıklı gıda dükkânı. "Takviye alıyorsun."

---

* Personal Training: Kişiye özel egzersiz odası. (ç.n.)

Başını salladı. "Protein tabletleri, çinko ve minareller, bir alfabe dolusu vitamin, o ya da bu çiçek, bitki ya da otun hapları. Bu şeylerden günde dört beş kez avuç dolusu alıyorum. Onları almaya başladığımda çok geçmeden kendisi gibi kokacağımı söyledi."

"Sen de bunu ailenle paylaşmadın?"

"Onları ilgilendirmez. Geceleri *onların* odasında neler döndüğünü sorduğumu göremezsin."

Biraz daha konuştuktan sonra aileye katılmak için dışarı çıktık, onlara kireçlenme dışında Merritt'in sağlık durumunun iyi olduğunu söyledim. Diyabeti kontrol altındaydı, her şey olması gerektiği gibi çalışıyordu. Bir süredir atenolol kullandığı için yeni kan tahlili yapılmasını istemesini önerdim.

Gelin ağzını açtıysa da doğruca bana teşekkür eden kocasının bir bakışıyla ağzını kapattı. Onları kapıya kadar geçirdim ve burayı nasıl bulduklarını sordum. Merritt ile ilgilenen hemşirelerden biri önerdi, dedi oğul. "Sizin çoğu doktora benzemediğinizi söyledi."

Kısa bir süre sonra aradığında bunu Richard'a anlattım.

"Vay canına. *Çoğu doktora benzemez* ha. Bunu Facebook sayfana koymalısın. Facebook sayfan varsa eğer."

"N'aber?"

"Atletizm yarışı. Kaytardım ve eve erken geldim. Yemek yapmamı ister misin?"

"Huzursuz bir dürtüye kapılmışız, değil mi?"

"Daha çok bir heves. Gelip geçici bir istek."

"Ya da dışarı çıkabiliriz."

"Tuhaf bir merak..."

"Üç gündür artan yemekler de var, elbette."

"Ah, evet, dünyaca ünlü Hale Diyeti. Her öğün artan yemekler, bunlar da *nereden* geldi? Anlaşıldı. Mutfağa girip raflardan düşenlere bakarım."

"Bu duyduğum Dickens mı?"

"Kulağa tıpkı o gibi geliyor, değil mi? Onun dublörü. Uzun süredir epeyce çalışan ve şimdi sahneye çıkmaya hazır bir alaycı kuş. Eve geldiğimde ön verandadaydı. Dickens âşık olabilir."

"Aynada kendisini mi duyuyor?"

"Ya da belki de sadece bir atıştırmalık istiyor."

Günler yavaş yavaş geçip gitti, geçip gidecekler de. Hayatlarımızın kıyısında köşesinde mucizeler gerçekleşti, kalplerimizde özlem yattı. Çarşamba gecesi Richard birbirlerinin kapısının önüne işeyen politikacılardan ve işçiler çocuklarını besleyemez ya da sağlık hizmetlerine bütçe ayıramazken CEO'ların milyonlarca tutarlık emeklilik paketleri almasından kendisine gına geldiğini ilan etti; haberlere ambargo koymanın zamanı gelmişti. Ciddi ciddi hem de. İnsanlığı küçük görmeye başlıyordu.

Akşam yemeğinde domuz sosisli uydurma bir omlet, rendelenmiş parmesan ve armutlar vardı, bu ve bir de salatalık-domates salatası. Pişirilmişten ziyade uydurmasyon, diye ısrar etti. "Pişirmek, sanatsal beceride bir düzey ya da iddia imasında bulunur. Önünde gördüğün şey ise yaratılmadı, inşa edildi. Bir araya getirildi. Bir alet çantasındakiler gibi."

Perşembe günü bir personel toplantısında müdürün beşinci ya da altıncı ifadesine değinmekten kendini alıkoyamayınca emre itaatsizlikten uzaklaştırıldı ve o sabah müdürün işine "gizli sebepler" ile son verildikten sonra, pazartesi günü, eski görevine getirildi. Okul yönetim kurulu Richard'a geçici müdür olarak görev yapmayı isteyip istemediğini sordu.

"Ben bir öğretmenim, idareci değil" dedi. "Beni iyi yaptığım şeyden alıkoyarak bir masaya oturtup beceremediğim bir işi yapmamı mı istiyorlar?"

Hiç kimsenin okulu ya da çocukları onun umursadığı kadar umursamadığını da söylemeye lüzum yok. Bana ondan her iki işi de yapmasını bekliyorlar gibi geldi. Bu da dile getirilmedi.

Sonraki birkaç gün boyunca Ajan Ogden'ın düzenli aralıklarla kasabada dolaştığını, bir verandaya girdiğini, kiralık Hyundai'sinin direksiyonu arkasında dimdik oturduğunu gördüm; temasımız bundan öteye gitmedi. Pazartesi günü, yaklaşık olarak Richard'ın okul yönetim kurulu ile toplantı yaptığı vakitte Joel Stern bana yola çıkacağını haber vermek için ofise geldi.

"Amerikan rüyası taşındı yine" dedi. "Gerisingeri geldiğimiz yere, büyük Midwest'e."

"Sen de sıcak takiptesin."

"Ilık." Oturmamayı tercih etmişti, ayakta dururken rafın üzerindeki bir maketi –ilaç şirketleri ve üreticilerinin kutu dolusu dağıttığı şu pahalı sunumlardan biriydi, hastalıklı bir pembe ayak ve yaklaşık on santim uzunluğunda bacak kemikleri olan bir ayak bileği– karıştırıyordu. Maketi ittiğinizde ayak bileği ek yerinden çıkar, ardından saniyeler sonra tekrar yerine otururdu.

"Merkezde neler oluyor?"

"Mısır. Elliler, yüksek hayat standardı. Arada sırada meydana gelen bir silahlı okul baskını ya da enfes bir toplu katliam ile birlikte." Ayak maketinden rafların yanındaki duvarın üzerindeki çerçevelenmiş diplomalara geçti. "Ve gerçekten de iyi birkaç insan."

"İyi insanlar her yerde."

"Bunu öğrenmenin ne kadar zamanımı aldığına şaşarsınız." Masaya yaklaştı ve elini uzattı. "Doğru dürüst vedalaşmak istedim, Doktor Hale. Ve sormak... Gelecek yılın başlarında Seattle'daki küçük bir yayınevi, makalelerimden

oluşan bir derleme basacak. Sakıncası yoksa size de bir tane göndermek isterim."

"Sabırsızlıkla bekleyeceğim."

"O halde listenin ilk sırasında siz varsınız." Gülümsedi. "Kısacık bir liste. Lütfen arkadaşınıza ona şans dilediğimi söyleyin."

"Bobby?"

"Richard'ı kastediyordum; ama evet, çavuşa da."

"Richard'ın iş durumunu biliyor musun?"

"Yaptığım işin büyük bir kısmı etrafta takılmayı, dinlemeyi, yan yan bakmayı kapsıyor. Geri kalanın çoğu ise resmi görüşmeler, devlet arşivlerini kontrol etmek; bunların hepsi dörtte üç yanlış yönlendirme. Ortalığı karıştırmak. Tepki çekmek."

Onun ofisten çıkışını ve kısa bir süre İhtiyar Ezra ile sohbet etmek için durduğu sokak boyunca gidişini izlerken, önceden buna pek kafa yormasam da Joel Stern'den hoşlandığımı fark ettim. Kolay kolay faka basmayan ya da kafası karışmayan bir adam; ne homurdanmalarla, ne sloganlarla ya da kısa konuşmalarla ne de beyaz gürültüyle. Ne de kafasından devamlı geçen senaryolar, kendi önyargıları ile.

19

Sprey boyalı duvardaki grafitide JESUS SAVES* yazılıydı. Biri gelmiş, Saves'in içindeki ilk S harfini çizmiş ve üzerine fazlaca büyük bir *R* çizmişti. (Jesus Raves = İsa Parti Yapar)

"Bir editörün gücünü asla hafife alma" dedi Richard. "İsa özne mi yoksa sıfat mı?"

Haberleri ablukaya aldığımız için nerede bulunursa bulunsun aydınlanma peşindeydik.

Karbüratör işi ve yeni fren balataları sonrası arabasını almak üzere Richard'ı kendi arabamla bırakıyordum. Ki bu da düzeltmeydi, onun da dikkat çektiği gibi. Garajın solunda duran grafitili duvar onu bir çeşit yol üstü restoranından ayırmıştı. Büyük kısmı artık yoktu: beton bir temel, duvarların pürüzlü kısımları, otomobil yolunun döner kavşağının yarısı.

"Bıraktığın için teşekkürler" dedi Richard arabayı kenara çektiğimizde; bir eli sırt çantasının askısında, diğeri kapının kolundaydı.

"Yaratık fotoğrafıma ne oldu?" diye sordum.

Çocukluğumdan kalmaydı, muhtemelen sette eğlence olsun diye çekilen bir fotoğraf; Black Lagoon'daki Yaratık ile kadın başrol oyuncusunu tutkuyla kucaklaşırken gösteriyordu. Yaratık onu arkaya yatırarak kollarında tutmuştu; kadın kendinden geçmişti, öpüşürlerken bacağını yukarıya ve arkaya doğru savuruyordu.

---

* İsa Korur. (ç.n.)

"Onu güvenli bir şekilde ortadan kaldırdığıma inanıyorum. Tıpkı senin şu berbat mavi frak gömleğine yaptığım gibi."

"Kıskandın mı?"

"Benden yayılan sessizliği işitiyor musun?"

"Ve hangisini, Yaratık'ı mı yoksa kadını mı?"

"Alakası yok, zira ben ikisinden de iyi görünüyorum. Şey, en azından kadından. Düşünüyorum da Kertenkele adam kaslı *biriydi*."

Yukarı doğru açılan bir kapı, garajın önünü nerdeyse tamamen kaplıyordu. Kapı alçak sesli sabit bir gıcırtıyla yükseldi. Operatör sürme kapının zincir makarasını sıkıca kapattı ve Richard'a eliyle gel işareti yaptı.

"Hem onu nereden aldın?" dedi Richard.

"Fotoğrafı mı? Annemin hediyesiydi."

"Ah, evet. Annen."

"Sadece onu benim almam gerektiğini düşündüğünü söyledi."

"Bunu bana hiç anlatmadın."

"Bunun şifreli bir mesaj olabileceği çok daha sonraları aklıma geldi."

Richard sırt çantasının askısını eline doladı ve arabadan indi. "Her şey öyle, değil mi?"

O gün kesinlikle öyle görünüyordu. Bugün ofiste daha önce birkaç kez çeşitli şikâyetler için baktığım bir hasta masamın karşısına oturmuş (pencereye doğru bakarken), bunların hepsinin kendi kafasında olup olmadığını merak etmişti çünkü (yere bakarak) artık hiçbir şeyi umursamıyor gibi görünüyordu. Postada ne aldığım ne de ödediğim bir faturadan bir para iade çeki. Bir not yazıp son reçete defterinin son sayfasını kullanmış olduğumu öğrenmem; yeniden sipariş vermeyi ihmal etmiştik. "Telefonu dört kez çaldırıp kapatmalar" dedi Maryanne bana, "yalnızca bir saat içinde."

Şifreler?

Anlaşılmaz sinyaller?

Ya da rastlantı, yaşamın büyük kısmı gibi.

Bir de Sebastian Daiche'ın ekibinin son raporu vardı; Şerif raporu getirmiş ve onu çevirmek için yardımımı istemişti. Medikal terminolojiyle etkili biçimde kendi kuyruklarını yutan hukuki ifadelerden oluşan bir bulamaç; ilki Latince, ikincisi Kuzey Çin lehçesi, aralarında bir yerde şunları belirtiyordu:

Üç ila dört ceset vardı, hepsi Kafkasyalıydı, hepsi genç-yetişkin erkeklerdi.

Hepsi de yaklaşık aynı zamanda yeri boylamışlardı.

Ölüm sebebi tespit edilemedi.

Kimliklerini saptamak mümkün değildi.

Şerif ile birlikte pencerenin kenarında duruyorduk. Yabancı bir yeni model Ford kamyonet yavaşça sokaktan geçiyordu, sürücünün arkasındaki bagaj filesinin içinde iki adet tüfek vardı, bir de yolcu. Roy onu Poplar'a dönüp de gözden kayboluncaya kadar izledi. Raporu ona geri verdim.

"Bilgimizin sonuna ulaştık öyleyse" dedim. "Buraya kadar. Peki ya çocuklar, içlerinde hâlâ kazı yapan var mı?"

"Gördüğüm ya da duyduğum kadarıyla yok."

"Ayrılıyorlar."

"Çocuklar en azından. Diğerleri o kadar değil. Bir tür anıt dikmekten bahsediliyor."

"Bir anıt. Cesetlerin kime ait olduğunu bile bilmiyoruz. Ya da nedenini."

"Fikrin bir parçası da bu sanırım."

"*Kimin* fikri? Bu da nereden çıktı?"

"Beni aşar. Ama etrafta konuşuluyor."

O gün geç vakitlerde Richard bana okuldaki çocukların da anıttan bahsettiklerini anlattı, dedikoduya göre anıtın tasarımı için bir yarışma düzenlenecekti.

Saat beşten hemen sonra hastanede viziteye çıktım, yemek arabalarıyla koridordan koridora Dodge-it* oynuyor, kanalları zaplayarak özünde aynı haberin çok sayıda çeşidine göz atıyordum. Bir bekleme odasının yanından geçerken Sunil beklememi işaret etti, birlikte oturduğu aileden izin istedi ve kısa süre içinde bana katıldı. Sunil elimizdeki bir Beyaz Saray papazına en yakın şeydir. Yirmi yıldır görmediğim tarzda kızıl-kahverengi renkte fitilli kadife takı elbise giyerdi. Uzun süredir Sunil'in uyanık bir hayır kurumu mağazası çalışanıyla samimi olduğundan şüpheleniyordum.

"Kızları" dedi. "Dün akşam yatağından çıkmış ve duvarların üstüne üstüne yürümeye başlamış. Gümbürtüleri duymuşlar, kızı odasında bulmuşlar. Dört beş adım geri gidiyor ve yeniden duvara tosluyormuş. Onunla konuşmaya çalıştıklarında elde edebildikleri tek şey, kızın ağzından çıkan sesli harf dizileri olmuş. Burada onun için yapılabilecek pek fazla şey yok."

"Nörolojiye gitmesi gerek."

"Kesinlikle. Onu Üniversite'ye nakil için hazırlıyorlar. Sana sormak istedim, orada kime görünmeli?"

"Burada ona kim baktı?"

"Dr. Bullard."

"Dan benim göndereceğim kişiye yönlendirecektir, Kate Cross. Hiçbir yerde ondan iyisi yok. Ona bir telefon açayım."

"Teşekkürler, Lamar. Ama..."

Harekete geçmiştim, arkama dönüktüm. Laboratuvar teknisyeni ile kırmızı beyaz önlüklü kadın gönüllünün geçmesi için yol verdim.

"Seninle görüşmek istememin tek nedeni bu değildi. Dün akşama doğru etrafta hiç kimseler yokken kilisede biri peydah oldu. Kilisenin arka sıralarında otururken rastladım ona.

---

* Bir video oyunu. (ç.n.)

Mesaj çekiyor ya da okuyordu. Bugünlerde tablet dedikleri o şeyden, sanırım. Ona burada bulunmasının uygun olup olmadığını sordum. Konuştuk ve senin adın geçti."

"Onunki neydi?"

"Bobby?"

"Bobby'nin kiliselerde takılacak türden biri olduğu hiç aklıma gelmezdi. Dine pek meraklı değildi."

"Orada aradığı şeyin bu olduğunu sanmıyorum. Ya da getirdiği." Ki bu da en az Sunil'in açıklamalarının gitgide büründüğü kadar gizemliydi. "Eğer seni görürsem muhakkak selamını iletmemi söyledi."

"Sen de bunu beni arayıp bulacak kadar ciddiye aldın."

"Lafın gelişi söylenmediğine dair bir his var içimde, Lamar. Basit bir sezgi de değil."

Ve: tekrar şifre?

Demek Bobby hâlâ etraftaydı. Neden? Merak ederek uzaklaştım oradan.

Bir süre sonra on yaşındaki Dominic'in yerinden çıkan kalçasının filmlerine baktıktan sonra Radyoloji'den ayrılmak üzereyken Vinny yanıma yaklaştı. Küçük bir mucize, zira ofisinden nadiren çıkardı.

Genç bir insandaki eklem sorunları bilhassa endişe vericidir; iskelete ait bozukluklar, doğuştan gelen durumlar, eklem iltihabı, spondilit ya da çirkin kuzenlerinden biri olma ihtimali her türden spekülasyona yol açar.

"İçeride olduğunu duydum" dedi Vinny, "bunu görmeni istedim." *Bu* dediği şey Forward Foundation mektup kâğıdına yazılmış bir mektuptu.

Sevgili Bay Parelli:

Bir süredir Bielecki Hastanesi'nde alacak kadar şanslı olduğum kusursuz, ilgili tedavi için teşekkür etme niyetindeydim. Sizlerin ortak tutumunun hayatımı kurtardığı

gerçeği ışığında bunu -tedaviyi ve de takdirimi- ne kadar anlatsam az.

İstirahat ve yoğun fizik terapinin ardından, hemen hemen yüzde yüz eski halime döndüm, kısa bir süre sonra ekiple birlikte Türkiye'deki bir kazı bölgesine gitmek üzere tekrar gemiyle yola çıkacağım. Orada bütün bir köy halkının öldürülüp tek bir mezara gömülmesi hikâyelerini araştıracağız. Yeniden işe koyulmayı sabırsızlıkla bekliyorum.

Bir kez daha, lütfen içten teşekkürlerimi kabul edin ve lütfen Dr. Hale'e ve sırasıyla tüm ekibinize teşekkürlerimi iletin.

Sidney M. Patmore

P.S: Seb Daiches benden Dr. Hale'e Willnot Kasabası'ndaki cesetler konusunda daha fazla yardımcı olamadığımız için özürlerini iletmemi istedi.

Richard ve ben birbirimizi takiben kısa süre içerisinde eve geldik, birer kadeh pinot noir koyduk ve bahçe avlusuna yöneldik. Orada bana arabanın saat gibi çalıştığını, bugünden itibaren vekil müdür olduğunu ve kendisinden önceki müdürün okul yönetim kurulunu dava açmakla tehdit ettiğini anlattı. Ben de ona Sunil'i, cesetler hakkındaki raporu ve Bay Patmore'un mektubunu anlattım. Karanlık her köşeden bastırdı. Oturup arkamızdaki evden sızan ışığa doğru şeffaf kanatların bir anlık görüntülerini seyrettik. Ben hemen işemeye gittim, Richard ise kadehleri tazelemeye. Mutfaktan çıktıktan sonra banyonun girişinde durdu.

"Sinirli misin?" dedim.

"Her zaman yanında bir yedek taşı. Koordine çalışma. Olası kazalar için öncesinde plan yap." Dökülmeyi mümkün mertebe azaltmak için sol elindeki kadehle ağır çekimde

hareket ediyordu. "Onu bir tarafa koymakta yardıma ihtiyacın varsa..."

"Şimdilik yok."

İşimi bitirdim ve tekrar dışarı çıktık. Dışarıda Dickens dikkatli dikkatli bakıyor, gece kelebeklerini kovalamak için gereken çabaya değer mi değmez mi diye düşünüyordu. Işığın kenarında böcekleri toplayan bir yarasa, fırlatılmış bir el bombası misali görüş alanına girdiği gibi aniden çıktı.

20

NÖROLOJİ, adını ağzıma almamla birlikte sanki sihirli biçimde çağırılmış gibi keskin nişancı koleksiyonculuğu ve şifreli sinyallerin yerini almak için içeri geçerken, hastalar şu belirtileri gösteriyorlardı:

Kuvvetle Ménière hastalığını anıştıran kulaklarda acı veren ve giderek artan bir çınlama ve –görülen o ki– denge problemleri;

Bulanık ve çift görme, kas ağrıları ve genel bitkinlik, semptomlar o kadar belirsizdi ki her şey de ya da hiçbir şey de olabilirdi; ama bu durumda bana MS gibi geldi;

Titremeler ve yapılışı ile hastanın yaşı ve de işaret parmağı ve başparmağın sürekli hap yuvarlama denilen dairesel hareketi yapmasına bakıldığında neredeyse büyük bir kesinlikle Parkinson'a işaret eden yürüyüş şekli.

Bütün bunların hepsi tuhaf biçimde iki gün içinde alışılagelen virüs, kızarıklık ve burun çekme, anjin, olmaması gereken yerlerde kan, idrar yolu enfeksiyonu, astım, menopoz, proplapslar, duyu kaybı, şişlikler ve ağrı döngüsüne geri dönmemizden önce oldu. Arada bir yerde, acil bir apandisit ameliyatında görev aldım, kırık bir kolu sardım ve şaşı gözlü üç yaşındaki bir çocuğu Üniversite Hastanesi'ndeki göz terapistlerine sevk ettim.

Bu arada günler, kıç üstü yere düşmede ustalaşmış bir soytarının odanın karşısına geçerken puflara, sandalyelere ve halının kıvrımlarına takılıp düşmesi ve son anda tekrar ayağa kalkması gibi ilerliyordu. Her türden dini, bölgesel,

siyasi, hayır kurumu grubu kabile davulunu çalmaya devam etti; kendileri gibi inançları, duyguları ve giysileri olanların yardımına koştular. Ve hepimiz Camus'nün yenilmez yazının bir suretini ya da biçimini aramaya devam ettik.

Resmi olarak "Patron" unvanı alan ve "Ders verecek vakti ne zaman bulacağım?" korosuna katılan Richard'ın günlük hikâyeleri artık öğrenciler ve ödevler değil; çay fincanlarında titizlikle koparılan fırtınalar, yumurta kabuğu kırılganlığındaki egolar, rehberlikler ve aracılıktı. Bu yüzden onu bir çarşamba günü eve gelip de hakkını vererek kederli kederli Wednesday's Child'ı söylerken bulduğumda aşağı yukarı aynı şeyin olduğunu sandım.

Oysa Nathan –karınca değirmeni çocuk ve on iki yaşındaki özgür düşünür– kayıplara karışmıştı.

Annesi işteyken ev işlerine Nathan bakardı. Kahvaltıyı hazırlar, kız kardeşi Chloe'yi gerektiği gibi ve zamanında okula uğurlardı. Fakat o sabah Chloe radyo alarmı çaldığında uyandı ve mutfak masasının üzerinde Nathan'ın düşünmek için uzaklaşması gerektiğini ve Chloe'nin kahvaltısının sobanın üzerinde olduğu yazan bir not buldu. Chloe kahvaltısını yaptı –alüminyum folyoya sarılı tost ve sade omlet– kendisi için aldığı Cheerios'u bitirmek üzereydi ki lokantadaki annesini araması gerekebileceği aklına geldi. Annesi okulu aradı. Geçici müdür Richard telefona yetişti.

"Bu da demek oluyor ki herkes" dedi Richard, "Nathan'ı arıyor."

Bu sırada –mutfakta oturuyorduk– başımı kaldırdım ve verandaya çıkarken pencerenin yanından geçen genç bir adam gördüm. Kapıya gittim ve o daha çalamadan kapıyı açtım.

"Nathan" dedi Richard.

Bobby bahçede, biraz ileride duruyordu. "Gelmeyi istediği yer burası."

Richard hemen çocuğa sarıldı, Bobby'nin kim olduğunu fark ettikten sonra içeri girerlerken kendini tanıttı ve el sıkıştılar. Nathan masada oturdu. Bobby pencerelerin görüş alanı dışında bir açıyla (fark etmekten kendimi alamadım) duvara dayanarak ayakta durmayı sürdürdü.

Her ikisi için de buzdolabından su şişeleri getirdim. "Ne de olsa verandamızda her gün iki kayıp kişi ortaya çıkmıyor."

"Sen iyi misin?" diye sordu Richard.

Nathan başını salladı, iki yudumda şişesini boşalttı.

"Anneni aramamız gerek." Richard telefonunu almak için oturma odasına gitti, geri döndü ve Nathan'a kendisini takip etmesini işaret etti.

"Mesajını aldım" dedim.

"Papazdan."

Başımla ön odaya, Nathan'a doğru hareketler yaptım. "O iyi, değil mi?"

"İyi. Aklı karışmış."

"Hangi konuda?"

"Hadi ama Doktor. O zeki biri. Etrafında neler döndüğünü görüyor, ona anlatılanlara nasıl uymadığını da." Bobby dışarı, bahçeye baktı. "Onu buraya getirmemin sizin için bir sakıncası yoktur umarım."

"Teşekkür ederiz. Richard endişelenmişti."

"Ve umarım burada olmam başınıza iş açmaz."

Richard, Nathan'ı eve bırakacağını söylemek için başını kapıdan uzattı.

"Ormanda kalıyordum" dedi Bobby. "Çoğunlukla tarlalardan bulduklarımla yaşamımı idame ettiriyordum."

"Tabletinle birlikte."

"Papaz arkadaşın şarj etmeme izin verdi." Sırıtışında bir an çocukken tanıdığım Brandon'ı gördüm. "Olan bitenler hakkında ne kadarını öğrenmiş olabileceğini bilmiyorum."

"Pek fazla değil. Seni tek arayanın FBI olmadığını. Vurulduğunda bunun eski bir arkadaşın merhaba demesi olduğunu söyledin."

"Carlos'un kafasına koyduğu şeyleri kaç kere ıskaladığını parmaklarımla sayabilirim. Onu bu işe itenler de bunu biliyor ama kanıtlayacak ne var? Ve yerel yasalar tarafından etkisiz hale getirildikten sonra tüymek zorunda kalmak, bu onu saf dışı bırakır."

Bobby suyunu bitirdi, şişeyi uzattı. "Sizde geri dönüşüm var artık, değil mi?"

"Kilerde, yeşil çöp kutusu."

"İkimiz de" dedi Bobby geri dönerken, "bize söylenenleri yapmayı reddettik. Carlos bu konuda daha akıllı davrandı. Her neyse..." Daha önce olduğu yerde durdu. Yarım karış fark yoktu. "Orada bu çocuğa rastladım, her şeyden birkaç mil uzakta, uzun zaman önce birilerinin en sevdiği yermiş gibi görünen bir açık alanda. Griye bürünmüş ve açıkta kaldığı için süngerleşmiş bir piknik masasından geride kalanlar, bir tür yemek ocağı yapılan kayalar, içinde soğanlar yetişen strafor soğutucunun bir parçası.

"Beni duyunca kafasını kaldırdı, 'Burada olmamın sakıncası var mı?' diye sordu. Bence yok, dedim ona, burası kamu arazisi ama belki onun için endişelenen ebeveynler, öğretmenler vardır?"

"Orada ne yapıyordu?"

"Oturuyordu. Ayakkabılarına bakıyordu. Rüzgârı dinliyordu. Kadim dostum Dell onun yeryüzünden ayrı olmak yerine, kendisini yeniden yeryüzünün bir parçası gibi hissetmeye çalıştığını söyledi. Bence yalnızca kafasındaki gürültüyü kovmaya çalışıyordu.

"Uzun uzun konuştuk. Hakikatli bir şey hakkında konuşmak isteyen çok sayıda çocukla –lanet olsun, çok sayıda insanla, nokta– karşılaşmazsın. Çoğu sesin kesilmesi ve beyaz gürültüden ibaret, deyip duruyordu."

Bekledim. Sanırım ben de rüzgârı dinliyordum.

"İkimiz arasında söylenenler, Doktor, o şekilde kalmalı. Ormanda her şeyden uzakta, birlikte oturan iki erkek, ikisi de yaş farkı ile sandığınız şeyler taşıyorlar, bu yollardan biz de geçtik, muhtemelen daha farklı olamazdı ama yakından bakıyorsun ve arada çok da fark olmadığı ortaya çıkıyor."

Bobby'nin başı bahçeye bakarken aniden yön değiştirdi. Bir an sessizleşti, sonra arkasını döndü.

"Konuştuğumuz şeyleri dile getirmeye çok da gerek olmadığını düşündüğümden değil. Büyük ilerleme miti için dua köşesinde olacağını hiç düşünmedim."

"Doğru. Ama ben şaşırdım..."

"Hâlâ etrafta olmama mı? Senden aşağı kalır yanım yok. Neden geldiğim ya da neden başladığım şekilde bırakmadığımdan emin değilim. Eskiden çok emindim. Bilirsin, Doktor..."

Sokaktan gelen trafik sesleri, bir kamyon ya da ağır bir SUV. O geçerken Bobby dinledi.

"Sen bunun hep muazzam bir ahlaki karar olacağını sanırsın."

"Yirmi dakika veryansın." Başını hayır anlamında sallayınca devam ettim: "Babamın bir tanıdığı yüz adet televizyon şovunu bu şekilde yazdığını söyledi. Karakter neye inanırsa inansın, dizi başladıktan yirmi dakika sonra ayağına dolanır. Bildiği her şey yanlıştır. Ve bu yüzden son beş dakikada hayatı sonsuza dek değişir. Bunun gibi değil, ha?"

"Değişim kısmı dışında. Ne yaptığımı biliyordum, onun önemini de. Tek istediğim durmaktı." Bobby doğruldu. "Gitsem iyi olur."

Verandada, "Umarım şu sizin çocuk sorunu çözer" demek için döndü, ardından bahçeye adımını attı ve saniyeler içinde gecenin bir parçası oldu.

21

Sevgili Lamar,

Uzun zaman oldu, biliyorum ve bunun için özür dilerim. Seni düşünmediğimden değil, hem de hiç. Bizi en önemli şeylerden uzaklaştıran öyle çok kumpas var ki.

Sana Kentucky'ye taşınacağımı söylememin üzerinden bir yıl geçmiş olabilir mi gerçekten? Joe'nun şaşı gözlü, tuhaf ve tuhaf biçimde güzel Güney'ine döndüm. Kasabanın hayli dışında bir ev satın aldık (kasaba hemen hemen beş yüzden fazla kişiyle kapasitesini doldurmuş durumda); burada sabahları ya da akşama doğru dışarıda otururken, yalnız olduğumuzu hayal etmek güç değil. Medeniyetin bizleri her daim öğüten bütün dişlilerinden güvenli biçimde gizlenmiş haldeyiz. Ve belleğin aynı şeyi yapmasından da.

Fiona'nın keyfi yerinde. Eldon'ı özlediği su götürmez, sürekli onu düşünüyor; ama geceleri odasında gözyaşı döktüğünü işitmemden bu yana aylar geçti. Robbie belki de iyileşebileceği kadar iyileşti. Şimdi on iki yaşında, bir kez daha, inanması güç. Taşınmadan önce terapistler bize bilmemiz gereken tek şeyin, her şeyi günlük dozunda devam ettirmek olduğunu salık verdiler. Yardım almadan yürüyor, kendisine ait hijyen, yemek, giyinme vb ihtiyaçlarını giderebiliyor. Durumu iyi, dil onun dokunabileceği ya da görebileceği şey ile bağlantı kurabildiği

sürece ya da hemen hemen: nesneler, rutinler, günün belirli saatleri. Konuşma ya da olaylar ne zaman soyuta meyletse orada tamamen duruyor. Şaşırmış ya da hiç de farklı görünmüyor gerçekten. Mola, üç aşağı beş yukarı. Dünyanın tekrar rayına oturmasını bekliyor, zamanla bunun olacağını bilerek.

Fiona'nın hamileliğini sona erdirme kararının ne kadar imkânsız olduğunu, bir yandan içindeki onun ve Eldon'ın bebeğini, öte yandan Robbie'nin müsrif gereksinimlerini düşünmediğim tek gün geçmiyor. Hiçbirimiz bunun nasıl bir his olduğunu bilemeyiz.

Pekâlâ, sen bilebilirsin.

Bizden önce burada uzun zaman kalmış kiracıların incir ağaçları vardı. Biz onları bakımsızlıktan harap ederiz, şüphesiz; ama bana küçükken o çok sevdiğin ağaçları anımsatma görevi görüyorlar. Kaç tane, altı mı yoksa yedi mi? Arkansas'taydı. Saatlerce onların içinde otururdun. Göğüs kafesinin içinde olmak gibi, derdin.

Pişmanlık ile hafıza arasında bir çizgi var mıdır, Lamar? Onu nasıl buluruz?

Richard'ın hayvan sevgisi Robbie'de de var. Her akşamüzeri saat beşte mutfağa gider, köpek maması kutusunu yere devirir ve içinden üç kâse çıkarır: bir kırmızı, bir mavi, bir de yeşil. Bir rakun bekliyordur ve rakun arsızca hemen yaklaşır. Son geldiğinde onu takip eden bebekler vardı. Diğer müdavimlerimiz Robbie'nin Orsuk (p harfini söyleyemiyor) dediği bir porsuk, bir patisi noksan ufacık sarı bir dişi kedi (Ufaklık) ve (henüz isim konulmamış) Orsuk ile Ufaklık'a hoşgörü gösteren ve hoşgörü ile karşılanan son derece tatlı bir kokarca.

Eski arkadaş grubumuzun bazılarından hâlâ haber alıyorum. Seni soruyorlar. Tabii çoğu gidiyor ya da gitmiş. Irv Palander'ı hatırlıyor musun? Fırın ve saatler ile

diğer ev aletlerinin her zaman şu ismi lazım değil herifle konuştuğu –sıcaklığı yanlış ayarladığında, tuvaletin sifonunu çekmediğinde ya da ellerini yıkamadığında, çok fazla içki içtiğinde ya da geç saatlere kadar uyumadığında onu cezalandırdıkları– şu diziyi yazdı. Arada bir arıyor. Telefon çalar, bir ya da iki dakika sessizdir; ardından, "Biri daha gitti, Clara" der. Ve bu Minneapolis'teki Henry, Connecticut'taki Carol ya da Kentucky Kim'dir. Buz gezegenindeki maceralara artık son; yayları, okları ve enerji silahları kullanılmamak üzere bırakılır, distopya kapatılır, gemileri bir daha asla harekete geçmez.

Sanırım dedikleri doğru, bir noktada aynaya baktığında geçmişi görürsün. Burada oturmuş sen üniversiteye gittiğinde, Beth Israel'de stajyerlik ve ihtisas yaparken yazmadığın için seni yıllarca azarladığımı düşünüyorum. Şimdi ise yazmayan benim. Bir yıl! Daha iyisini yapmaya çalışacağım, söz veriyorum.

Bu arada, bu muhteşem biçimde terk edilmiş yeri ziyaret etmeyi düşünüyorsan eğer, boş bir oda var; birbirimizi tanıyabilmemiz için fotoğraf yollamamız gerekse bile. Hatta ben, fırsat verilirse, yemek pişirmek için istekli bile olabilirim.

Seni seviyorum, Lamar. Richard'ı kucakla.

Annen

22

SORUMLU BİR vatandaş olma zamanı.

Ya da muafiyet talebinde bulunmanın.

Jüri görevi.

Elbette, muhtemelen hiçbir zorlukla karşılaşmaksızın, varlığımın ve icralarımın toplum için vazgeçilmez olduğunu ileri sürebilirdim; fakat bu bir aldatmaca gibi gelecekti. Hem ne olursa olsun, önlerine ne çıkarsa çıksın işleri hale yola koyacak başka doktorlar da var.

Böylelikle pazartesi günü sabahın dokuzunda, iki kasaba yukarıdaki adliyenin ikinci katında bulunan bir bekleme odasında, camın arkasında otururken buldum kendimi. Odanın bir tarafında büyük ekranda *Büyük Hazine* gösterimi, diğer tarafında fazlasıyla büyük pencerelerin ötesinde kasabanın –iyi kötü– bir manzarası vardı. Daha evvel bana hangi kitabı okuduğumu sorduktan sonra bunun kendisinin dokuzuncu –yedisinde o seçilmişti– jüri çağrısı olduğunu anlatmış olan yanımdaki kadın, "Ellerinde bir bu bir de *Sevginin Bağladıkları* var. Aralarında mekik dokuyorlar" dedi.

İlk saatte, söz konusu filmin yakınlarınızdaki bir sinemada gösterime girmiş olduğu saat civarında, yeniden bir araya getirilen kahve ve küçük kekimsi şeyler vardı. İkinci saatte, tıpkı iyi yarışmacılar gibi, bir oturma sırası ilerledik; tek sıra halinde ve *Lütfen sessiz bir şekilde* 3-B no'lu odaya yönlendirildik ve koridorda toplanarak içeride vuku bulan

görüşmeleri bekledik. Nihayet bir tür arena etrafındaki sert sıralar üzerine ilişmemize izin verildiğinde davanın basit detaylarını işittik: Komşulara 911'i arattıran bir ev içi şiddet sonrası bir kadın, kapıyı çarpıp evden çıkmış, arabasına atlamış ve arabayı hızla geri geri sürmüş, orada oynayan dört yaşındaki çocuğunu yok sayarak kafatasını ezmişti. Polis geldiğinde kadını çocuğun cesedi üzerine çömelmiş halde bulmuştu.

Arena koltuğuna oturma sırası bana geldiğinde (şimdi üçüncü saatin içindeydik) odanın önündeki tahtada yer alan kontrol listesine yazdım: Ad, yaş, ikâmetgah, orada ne kadar süredir kaldığın, evli ya da bekar, meslek. Sanık avukatının başı en sonunda yukarı kalktı ve düzenli aralıklarla aile içi şiddet kurbanları, ağır yaralılar ve aynı türden aileler ile ilgilenip ilgilenmediğimi sordu. Kısa süre sonra görevden muaf tutuldum, jüri isim etiketimi iade etmek üzere bekleme odasından geçerken arkada *Büyük Hazine* başlıyordu.

Doğruca hastaneye gittim. Her öğleden sonra, iki ila dört arası telefon görüşmeleri, laboratuvar ve röntgen teknisyenleri, ziyaretçiler ve gönüllüler akıntısına karşı yüzen hemşireler, sessiz saati uygulamaya geçirmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Bu saatin sonunda hastaneye vardığımda besbelli en ufak sesi tutup duvardan duvara göndermek için tasarlanmış koridorlardan mümkün olduğunca usturuplu biçimde geçtim. Görmeyi planladığım iki hasta uyuyordu, bu yüzden Medikal Kayıtlar'daki Margaret'ı mutlu etmek için tabloları güncelleyerek zaman geçirdim, ofise giriş yaptım (Maryanne balıkla birlikte yalnızdı) ve eve gittim.

Orada, işe bakın ki, Dickens yoğun bir gün geçirmekteydi.

Evin etrafında sanki iş bu raddeye gelince sonra başına geleceklerden emin değilmiş gibi bir gekonun* cesetini taşı-

* Bir tür kertenkele. (ç.n.)

yordu. Minik cesedi yere koymuştu, onu yerden iki üç santim uzakta burnuyla dürttü, patisi gelişigüzel üzerindeydi, ardından onu tekrar yerden aldı ve aynı sırayı tekrarlayacağı bir başka odaya götürdü onu.

Duraklama ve hayat ile ölüm hakkında derin düşüncelere dalma zamanı mı? Dickens bunu çözmeye çalışıyordu, belki ben de aynısını yapıyor olmalıyım. Yirmi dakikalık veryansında, *o bakışın* yüzüme gelip yerleşeceği yer burası. Kafa yorma. Bağlantı. Aydınlanma. Onu gözlerimde görür, ses bandında duyardınız. Dakikalar boyunca hiçbir şey kımıldamazdı.

Veryansınlar bir yana, doktorlar nadiren durup ölümü düşünürler. O omzumuzdadır; hava, su, üzüntü, kayıp gibi ve her zaman yapacak çok iş vardır. Bizler problem çözücüleriz, mühendisleriz. Motorları çalışır durumda tutarız. *Bunu* da o yüzden yaparız, ardından *onu* da. Dickens'ın geko ile sekanslarından farklı olmayan sekansları izleriz.

Fakat Dickens'ın ortalıkta gezdirdiği bu ceset, bu minicik bireysel varlık, insanlığın yaratabileceği her tablonun, müziğin, ihtişamlı makinenin ya da şehrin çok ötesinde bir güzellik, düzen ve mucizeye sahipti. Şimdi de pat diye, boşu boşuna, saniyeler içinde o yaşam gitmişti.

Anlamsız mı? Evet. Ve bir facia.

Günlük kaygılarımızın öylesine küçük olması sebebiyledir ki diye iddia ederdi babam, kendisi bilimkurgu ve fantastiğe merak salmıştı. Çünkü o bizi geri çekilmeye, düşündüğümüz, gördüğümüz şeye yeniden bakmaya zorlar. Bunu ilk duyduğumda on yaşında filandım, Cleveland'daki bir toplantı otelindeki odada, büyük kısmını yazarların ve yüksek enerjili hayranların oluşturduğu özel bir partideydim. Israrlar gırla gidiyordu. Herkesin çocuklar dediği gruptan birisi, Bob Silverberg olabilirdi, şu sonuca vardığımızı söylüyordu: Bilimkurgunun dosdoğru parlak bir geleceğe yol

açacak büyük teknoloji vaadi bunun yerine bizi yıkımın eşiğine getirdi.

Bay Heinlein oradaydı. (Onu başka türlü düşünemezdim.) *Have Space Suit-Will Travel'ı* yeni okumuştum ve onunla bu konu hakkında konuşmak istiyordum. *O, Ay Zalim Bir Sevgilidir* hakkında konuşmak istiyordu. Yıllar sonra, düzmece anayasa kongresinde, sözde anarşik hükümetinde ve gizli yönetici eliti içerisinde etrafımda algılamaya başladığım dünyanın çarpık bir yansımasının farkına vararak onu da okudum.

Bay Heinlein'ın romanında yüzeyin altındaki, dış görünüşün altındaki bir dünyaya dair o uzun ve sıkıcı yazı vardı. Ve aynı zamanda işini bilen, dik kafalı protagonistimizin baskın geleceğine dair sorgusuz sualsiz bir inanç. O, bütün sorunları çözer ve toplumu yeniden eski gerçek rayına oturturdu.

İyi mühendis!

İtişip kakışırken düşüncelerimin başka hangi duraklara uğradığını anımsamıyorum, hafıza takıntılı biçimde kendini düzenliyor, muhtemelen yukarıdaki zincir de kurcalanmış, yeniden sıralanmış ama Richard eve geldiğinde otuz yıldır ölü olan Phil Klein'ı düşünüyordum. Ayakları ucuz, orijinal ciltsiz kitap piyasasında –Belmont ve benzeri– sağlam yere basan popüler bir yazardı; kibirli robotlara, değersiz altınlarını faydalı bir şeyle takas etmek için dünyaya gelmiş, büyük kirpilere benzeyen Obsesif Kompulsif Bozukluğu olan uzaylılar ve Sigma-7'nin şarkı söyleyen hamamböcekleri hakkındaki öykülerine yaptığı tatlı, hafif dokunuşlarla utangaç bir adamdı. Sonra her şey bir anda altüst oldu. Karısı onu bir sigorta satıcısı için terk etti, ajansı dükkânı kapattı, en güvendiği editör hiçbir açıklama yapmadan telefonlarına çıkmayı bıraktı, asansörü olmayan beşinci kattaki dairesinde merdivenlerden yuvarlandı ve iki kırık bacağıyla eve hapsoldu, tamamen komuşulara ve arkadaşla-

rına bağlıydı, tıbbi bakım için çaresizce borca battı. Ayakları iyileşince topallaya topallaya Stop Over Hardware'e yürüdü ve iki büyük branda aldı, onları yere serdi, iki siyah takım elbisesinden birini giyip oturdu ve kendini başından vurdu.

Richard'a Phil Klein'dan hiç bahsetmemiştim, bahsetmem için bir sebep yoktu. Yıllar olmuş, adam aklımdan çıkmıştı. Ama şimdi oraya varmak için girdiğim dolambaçlı yolu yeniden kabaca açıklayarak Richard'a hikâyeyi anlattım.

Bu sırada Dickens avına duyduğu ilgiyi kaybetmişti. Richard eşikte, yarısı oturma odasında yarısı mutfakta yatan Dickens'a baktı.

"Bunların hepsi ölü bir geko yüzünden mi? Yine de rahatladım. Bugün hiç kimseyi öldürmedin. Bundan korkuyordum, bu korkunç ruh hali içinde olduğuna bakılırsa. Bir kadeh şarap işe yarayabilir mi?"

"İşe yarayacağından şüpheliyim."

"Yanında da benim patentli zekice hazırcevaplığım. Kederli düşüncelerini dışarıya götür, eşyaları alıp hemen geliyorum."

"Eşyalar mı? Sadece şarap içeceğimizi sanıyordum."

"Ah... Şimdiden kendimi daha iyi hissediyorum."

"Umarım bu şekilde uğramam sana rahatsızlık vermiyordur" dedi Şerif Hobbes. Karanlık, kapının altındaki bir mektup gibi içeriye süzülüyordu. O akşamüzeri uykudalarken kaçırdığım hastaları görmek için hastaneye dönmeye hazırlanıyordum. Bahçe kapısının sesini duyduk ve başımızı kaldırıp baktık.

"Kapıyı çaldım, önden bir yanıt alamadım, her iki araba da burdaydı, ben de arkadan dolaştım."

"Kapı zili var" dedi Richard.

"Onlarla pek işim olmaz."

"Biliyorum, sonrasında ne *düşünecekler*? Üstelik de elektrik ziyanı."

Şerif ona her haftasonu kasabanın yeniyetmelerine bol keseden dağıttığını tahmin ettiğim bir bakış attı. "Senin şu sınavı işittim."

"Tek bir kompozisyon sorusu" dedi Richard benim dile getirilmemiş soruma yanıt olarak. "Ve tek kelime: yetkilendirme."

"Bir de anladığım kadarıyla" –tekrar Şerif– "bunun için biraz ağız dalaşına girmişsin."

"Girdim. Muhteşem birkaç kompozisyonla birlikte."

"Emerson gülümsüyor" dedim. "Senin için ne yapabiliriz, Roy?"

Şerif elini en yakın karaağacın gövdesine koydu ve hafifçe bastırdı, ağacın yaklaşık otuz santim yukarısına da aynı şeyi yaptı. "Sağlıklı ağaç. Dayanıklı."

"Richard'ın eseri. Ağaçlar ya da insanlar, buralarda hepimiz mutluyuz."

"Sanırım öyleyiz, çoğu günler." Şerif diğer sandalyenin tozunu silkti ve oturdu. Havuz kenarında uzanan apartman sakinlerine ya da sandalyelerini huzurevinin dışına atmış üç yaşlı adama benziyorduk.

"Rayburn denen çocukla konuştum, Lamar. 'Ormanda bir adamla buluştum' diyor. Richard çocuğu eve getirdi; ama oradaki tek kişi o değildi, değil mi?"

"Nathan söylemedi mi?"

"Anlatmayacağına söz verdiğini söyledi."

"Öyleyse onun sözü benim için de geçerli."

"Etrafta bir sürü söz uçuşuyor."

Dickens veranda kapısını tırmaladı. Richard onun için kapıyı açmaya gitti.

"Birisi onu aramaya çıksa o adamın hâlâ dışarıda olacağını mı sanıyorsun?"

"Bu iki soru eder. O, orada olur mu? Bilmiyorum. Aramaya çıkarsan onu bulur musun? Hayır."

Dickens sallana sallana geldi, Şerif'in ayaklarının dibine pat diye yattı ve botlarının kokusu ile kendinden geçti.

"Kabul, Bobby yeniden ortaya çıkarsa ya da onun hakkında herhangi bir şey duyarsam size söyleyeceğimden emin olabilirsiniz. Bu da bir sözdü. Ama" –Eğildi ve Dickens'ın kafasını kaşıdı– "Ajan Ogden'ın Richmond'da telefonunun başında oturup aramamı beklediğini sanmıyorum."

Gitmek için ayağa kalktığında Şerif'in yaşı kendini gösterdi. Bacakları ağırlığını kaldırmak için yavaştı. Kendini yukarı doğru çektiğinde bir anlık dengesizlik.

Roy o gece sabah iki sularında kalp krizi geçirdi.

23

BU ONUN ikinci kalp kriziydi; ilki üç yıl önce bir ısınma turuydu, bu ise oldukça sarsıcıydı. Günlük aspirinini almıyor, egzersiz yapmıyor, doğru beslenmiyordu; sandviçler ve donmuş öğle yemekleriyle geçiniyordu. Çok geçmeden sebebini öğrendim.

Onu stabil hale getirdik ve şafak pencereleri aydınlatmaya başlayınca üst kattaki yoğun bakım ünitesine koyduk. Richard neler olup bittiğini öğrenmek için aradı ve okula giderken alıp getirdiği çörekleri kafeteryada yedik. Daha sonra ihmal edilmiş hastalarımı ziyaret ettim. Roy o zamana kadar uyanıktı; ama yalnızca az tepki veriyordu. Yine de oturdum ve onunla sohbet ettim, sonrasında hiçbirini hatırlamadı, oradaki hastaları görmek için ofise gittim, kaydadeğer bir şey yoktu, çoğunlukla rutin muayeneler, ardından akşamüzeri geç saatlerde hastaneye geri döndüm.

Roy, çoğu zaman olduğu gibi solgun ve gergin, ameliyat önlüğünü çekiştirip duruyor ve yastığın üzerinde bir sağa bir sola yönünü değiştiriyordu. Ama gözleri berraktı.

"Sanırım sürücü koltuğunda şimdi Sam var" dedi. "Umduğundan daha fazlası."

Roy bilincini yitirip konuşamaz duruma gelmeden önce, karakolu aradığında şerif yardımcısı görevdeydi. Sam telsizle ambulansa haber vermiş ve onları orada karşılamıştı. Andrew ile birlikte kalp masajına başlamışlardı.

"Onu hazırlayabilmek için elimden geleni yaptım. Bugünün geleceği belliydi."

"İyileşecek."

"Heyecanın en kötü kısmını savdığımızı umalım." Onu ya da kasabayı başından savmak mı? Toplu bir mezar, kimliği belirsiz cesetler, yeniyetmelerin eğlenceleri, silahlı saldırılar, bir dizi yabancı. Roy sol omzunun yanındaki monitöre baktı. "Bir sürü sayı ve eğri büğrü çizgi."

"İyiye işaret."

"Sana borçluyum, Lamar."

"Kendini daha iyi hissettiğinde sağlığına dikkat etmen ile ilgili konferansını hazır ederim."

"Hayır, etmezsin ve bunu pekâlâ sen de biliyorsun."

"Tamam. Ama senaryoda yazılı, değil mi?" Ona yaklaştım, elimi kolunun üzerine koydum. "Sue'yu soruşturdum, Roy. Andrew ondan hiçbir iz olmadığını söyledi. Köpekten de öyle. Lavaboda, ön odadaki sehpa üzerinde bulaşıklar. İçeri giren toz toprak ve yapraklar."

Roy sessizdi. Bekledim.

"Hâlâ Minnesota'da mı? Ebeveynleri ile birlikte?"

"Iowa. Oraya taşındı, kız kardeşi ile ailesine yakın. İnsanlar arasındaki şeyler allak bullak olabilir, biliyorsun, Lamar?"

Başımı salladım. Hem de nasıl.

"Çevrende yaşananlar" diyerek devam etti, "her zaman duydukların, 'işleri halletme' yöntemine pek benzemiyor. Yapamazsın ve bunu istemek yalnızca masada boş bir kadehle oturmana neden olur."

Onun için hiçbir vaazım, hiçbir basmakalıp sözüm yoktu; sadece empati ve en iyi şekilde kelimeler olmaksızın ifade edilen anlayış duyuyordum.

Ray bunu biliyordu. Hissetti.

Karamazov Kardeşler'de savcı Kiriloviç hem alçakgönüllülük ve yozlaşma hem de yüce idealler mevkisi için aynı sözcüğü kullanır. *Cehennem.* Dini imgelemden yararlanmaktadır elbette ve Aristocu mantığa dayanmaktadır; fakat nihayetinde dini imgelem mecazi bir ifade biçimidir ve Kiriloviç, Dimitri'nin onların arasında köşeye sıkışmış olduğu –tıpkı bizler gibi– konusunda haklıdır. Cehennem yukarıda, cehennem aşağıda. Rahatlamak için yalnızca zihnimizin ücra köşeleriyle birlikte. Yaşantılarımızla meşgul olmak için.

Haber ambargomuz sona erdiyse de akın akın gelen şey, lanet olası –"Halihazırda bu dünyanın en leziz atıştırmalıklarının hepsi" diye belirtti Richard– beni bu düşüncelere iten ne buydu ne de Dickens'ın gekosu.

Düşüncelerimin tetikleyicilerden birini ancak daha sonra keşfedecektim, diğerinin ise o sırada farkındaydım.

Yaklaşık üç hafta önce, Gordie ile birlikte Andrew'un ve 104'teki kamyon durağından yeni elemanının –buralı değil, yoldan geçen bir kamyon şoförü– getirdiği bir adamı hayata döndüren ekipte yer almıştım. Paylaştıkları kızarmış biftekle bir yıldönümünü kutlayan, nadiren dışarıda yemek yiyen yaşlıca bir çift arabalarına doğru yürürken ona rastlamışlardı. Kamyonun motoru çalışıyordu, sürücü kapısı açıktı, bir bacak dışarıda sallanıyordu. Gordie ve ben nöbet harici çağrı listesindeydik, Andrew arabayla geldiğinde acil serviste bekliyorduk.

Orada durmuş, kodun nasıl gittiğini hızla not etmiş ve kılavuz olarak basmış olabilirdin. Bay Arnold rekor sürede entübe edildi, iki kez şok verildi, gerekli kimyasallar ile tanıştı, kanı alındı ve tahlil edildi, tashih edildi, kanı alındı ve yeniden tahlil edildi. Onu dört saat acil serviste tuttuktan sonra yoğun bakım ünitesine taşıdık.

Ve orada kalmaya devam etti, bilinci bir daha hiç yerine gelmeden, suni solunum cihazı diğer destek makinelerini, monitörleri, pompaları tıpkı malta palamut balığı gibi içine çekiyordu. Bay Arnold'un ailesi yoktu. Nakliye şirketi, seferini tamamlaması için bir başka sürücü gönderdi. Dünyanın ilgisi bu kadardı.

Saat sabah iki civarında uyku tutmadı ve bir kez daha hastanede Roy ve onun için olayların nasıl farklı geliştiğini düşünerek; Gordie'nin çoğu zaman onların daha uzun ya da daha iyi yaşamalarına yardım etmiyoruz, yalnızca ölme biçimlerini değiştiriyoruz deyişini anımsayarak Bay Arnold'ın yatağının başucunda otururken buldum kendimi. Hastane o kadar sessiz ve ıssızdı ki koridorlarda kuru çalıların sürüklendiğini görsem şaşırmazdım. Aklımdan geçenler de aşağı yukarı böyleydi.

Yapabileceğim hiçbir şey yoktu elbette ve hayır, hemşire odasından çıkıp sormak için içeri giren Sharon'ın da benim için getirebileceği hiçbir şey yoktu. Bir saat içinde, kişinin tatmin edilemeyen arzularını somut ve ulaşılabilir bir şeye tutturmasının etkisiz anlamda bile pratik olması sebebiyle, Bea'nin Yeri'nden kahve almak için Bay Arnold'ın bize gelirken uğradığı aynı park yerine arabayı çektim.

O, sarı tişörtünün üzerine giydiği kot ceketle mutfak kapısının yanında, arkadaki bir bölmede oturuyordu. Lokanta hastanenin göründüğü kadar hayalet kasabaması değildi, yine de sürekli müşteriler sanki her biri oturduğu yeri diğeriyle olan mesafesini azami seviyeye çıkarmak için seçmiş gibi çevreye dağılmışlardı. Beni görünce gülümsedi, elini kaldırarak yanındaki sandalyeyi işaret etti. Tezgâhın arkasından bir garson, elinde tuttuğu bir mönü ve kurulama bezi ile peşimden geldi. Kahve siparişi verdim. O bir şey istiyor muydu? Hayır.

Garsonun uzaklaşmasını izledim. Sol bacak protezi uyluğunun hemen üzerinden başlıyordu, kendini ancak topal-

lamasıyla ele veriyordu. Dövme. Otuzlarının başında. Eski asker.

"Herkes gittiğini söyledi."

"Gitmiştim."

"Hal böyleyken."

"Aynen. Hal böyleyken."

"Burada büronun çıkarını gözeten çok az şey varmışa benziyor."

Garson kahvenin bayat olduğunu söylemek için geri döndü, yenisini yapıyordu. Ona teşekkür ettik.

"İzindeyim" dedi. "Gönüllü. Geri döndüğümde bir işim olacağından değil. Düzen böyle. Orada olmak istemeyen biri..." Kahvemi bitirdim. Kahvenin üzerinde köpüklü süt yüzüyordu; bir süredir orada oturmaktaydı. "Hayatının koca bir bölümünü olmak istediğin yere varmak için harcıyorsun, bunun için kıçını yırtıyorsun, sonra günün birinde etrafına bakıyorsun ve şöyle düşünüyorsun..."

"Kıçının pek de yırtılmışa benzemediğini mi?"

"Otomatiğe bağlandığını."

Garson tezgâha geri dönerken (bu defa isim etiketini yakalamıştım: D'MITRI) orada uyumakta olan yaşlıca bir adamı kontrol etmek için bir masada durdu. Adamın başı kabinin arkasında neredeyse yataydı ve ağzı açıktı. Âdem elması tenis topu büyüklüğündeydi.

"İşte buradasın, özgürce. Ki bu da göründüğü kadarıyla..."

"Nadir mi?"

"Kaydadeğer."

"Ve tamamıyla doğrudan. Arabaya bindim, sürdüm, araba burda durdu. Her şeye rağmen özgür olmak için kötü bir yer değil, kasabanın tarihi düşünüldüğünde."

"Nerede kalıyorsun?"

"Aynı yerde, Best Western."

Yeni tazelenen kahvenin büyük kısmı eşliğinde sohbet ettik. Ona Nathan'ın özgürlüğe kaçışını, Bobby'nin tekrar ortaya çıkmasını, Bobby'nin tekrar ortadan kaybolmasını, Roy'un kalp krizini, kamyon şoförümüzün olmak ile olmamak arasındaki dönemeçte sıkışıp kaldığını anlattım. Patronlar firar etti, yerlerini başkaları aldı. Uykucu uyandı, kahvaltı siparişi verdi ve hemen tekrar uykuya daldı.

Theodora gitmek için izin isterken, bana, onun aile sorunlarından bahsettiğini söyledi. Amirleri ailesinin olmadığını biliyor olmalıydılar; fakat bu nadiren reddedilen bir istekti. Görüşmenin devamı saf kodla gerçekleşmişti; söylenenler, hatta vücut dili bile kastedilen şeye hiç benzemiyordu.

"Dört dakika geçtikten sonra bunun hani şu komik olduğunu bilsen de anlamadığın şakalardan birine benzediğini fark ettim. Mülakatı hat sorumlum yaptı. Konuştuğunda kafasının balon gibi şiştiğini, sustuğunda ise söndüğünü hayal etmeye başladım. Hipnotize ediciydi."

"Bu zor durumun üstesinden gelmene yardım etmiş olmalı."

"Ya da geçip gitmesine."

"Ya şimdi?"

"Vakit öldürürüm sanırım. Ağırdan alırım. İnsanlarla konuşurum. Anımsarım."

"Kulağa güzel geliyor. Fırsatı kaçırma, orada bunun da ötesinde bambaşka bir dünya var." Bölmenin köşesine doğru aceleyle yürüdüm. "Gitmeliyim. Richard'a bir not bir de sesli mesaj bıraktım. Yine de merak eder."

"O da güzel."

Ben ayağa kalkınca o da ayağa kalktı, işareti beklerken geride durdu, tokalaşmak için öne çıktı.

"Best Western ve bütün o konfordan sıkılacak olursan" dedim, "boş bir odamız var. Yerli gibi davran, Margaret Mead moduna gir."

Omuz çantasını almak için eğildi. "Partnerinle senin hep başıboş dolaştığınızı duydum."

"Başıbozuğuz biz."

"Umarım *bu* bulaşıcı değildir." Richard tavayı yana yatırıp spatulayı süzgeçe bıraktıktan sonra tabaklarımıza somonbalığı porsiyonları bölüştürdü. Buharda pişmiş kabak ve havuçlar beklemedeydi. "Önce Şerif açığa alınıyor. Ardından arkadaşın Bobby bir haltlar karıştırıyor. Ajan Ogden, ara ki bulasın. Uzatmalı izin almayı düşünmüyorsun değil mi? Başka bir iş koluna geçmeyi?"

"Başka ne yapabilirim ki?"

"Bütün gün evde oturup boşa harcanmış gençliğin ile ilgili düşüncelere dalman hoş bir tablo değil."

"Boşa mı bilmem. Harcandığı kesin. Ama yanıma birkaç dolar kaldı."

"Bir de bozukluklar."

"Öyle umalım."

Richard bana Nathan'ın gelecek dönem iki kasaba yukarıdaki Arborville'in ek kampüsündeki devlet üniversitesinden ders alacağını söyledi. Richard yarı yarıya aklında şekillenen, çocuğun ilgisini çekecek ve onu zorlayacak bir şey bulma düşüncesiyle internette araştırma yapmaya koyuldu ve birlikte yüksek lisans yaptığı bir kadının –tanıştığı en zeki insanlardan biri, pek çaktırmasa da– "hiç konuşmazdı, sınavlarda ise adeta dört dörtlük makaleler teslim ederdi", tarih bölümünün başkanı olduğunu öğrendi. Karar değiştirdikleri tek şey hesap denetimiydi, kredi yoktu; ama ödeme de yoktu ve herkes heyecana kapıldı. Ders mi? ABD Tarihi: Birinci Sınıf.

"Ajan Ogden'ı yeniden gördüğün için mutluydun" dedi Richard masayı birlikte temizlerken. "Endişelenmeli miyim?"

"Vücudumda bir tane bile heteroseksüel kemik yok."

"Seninle ilgili anımsadığım ilk şeylerden birini öğrenmek ister misin?"

"Büyüleyici, tehlikeli gülümsemem."

"Diğer şeylerden biri."

"Peki."

"İnsanlardan bahsederdin. Hastalar, arkadaşlar, geçmişinden insanlar. Ve asla cinsiyetlerinden söz etmezdin. Bir aydan daha kısa bir süredir birlikteydik, New Orleans'a gittik, çiçekçi dükkânının arkasına gizlenmiş o otelde kalmıştık, Anne Sokağı? Her iki mal sahibinin ismi de Carl idi ve lobi taksim işareti ofisten her geçişimizde birbirlerine saldırıyorlardı."

"Hatta birbirlerine benziyorlardı."

"Konuşmaları da öyle. Aynı ses, aynı aksan, ses uyumu."

"Kendi geleceğimizin tahayyülü mü?"

"Yanından bile geçmez. Jackson Meydanı'nın dışındaki bir haftasonu doğaçlama müzik seansındaki washboard* çalan kişiden bahsettin bana. Washboard'a tutulan şeyden, çapraz ritimlerden. Nasılsa onun bir kadın olduğundan, kolsuz atlet giydiğinden ve arada bir kendini iyice kaptırdığında memesinin dışarıya fırladığından söz etmeyi unuttun."

"Dünya güzel şeylerle dolu."

"Memesini tuttuğu gibi içeri sokar, asla bir ritim ıskalamazmış."

"Gerçek yetenek."

Bulaşık makinesini doldurmuş, bezle genel bir temizlik yapıyorduk. Richard somon hakkında ne düşündüğümü sordu.

"Biraz iştah açıcıydı."

---

* Perküsyon olarak kullanılan oluklu alet. (ç.n.)

"Her zaman yavan ve lapa gibi olduğunu söylüyorsun, bu yüzden onu limon suyu, karabiber ve beyaz şarap içinde marine etmeyi denedim."

"Onaylıyorum."

"Cumartesileri sebze için yeniden pazara girmeye başlamalıyız. Bugünlerde marketlerde pek seçenek yok."

"Yıllarca büyükbabamın hayatı boyunca ağzına hiç sebze koymadığından emin olduğumu sana söylemiş miydim? Tabağında ya da masasında hiç sebze görmedim. Bisküviler, kızarmış et, mısır ekmeği, patatesler, iri taneli yulaf. Et suyu."

"Bu babanın babasıydı, değil mi?"

"Evet."

"Şu çocuk işini hiç yeniden düşündüğün oluyor mu, Lamar? Yaşamın böylesine büyük bir bölümünü oluşturan bir şeyi nasıl kaçırdığımızı?"

"Söylediğim gibi, bu çekimi hiç anlamadım. Hiç hissetmedim. Ben bir araya getirildiğimde o gereksinim dışarıda kalmış. Bir şey kaçırıyor muyuz? Kaçırdığımıza eminim. Fakat bu yüzden okuyoruz, öyle değil mi? Bu yüzden başkalarıyla alakadar oluyoruz. Sahip olamadığımız o yaşamları anlayabilmek için."

Bay Arnold, kamyon şoförümüz, o gece öldü. Hastaneden arayıp bir mesaj bıraktılar. Ne Richard duydu telefonu ne de ben.

24

BÜYÜKBABAM, babamın babası, marangozdu. İlk inşaatçıların pencere pervazlarına bozuk para bıraktıklarını anlatırdı. Binanın tarihini belirlemek için bırakılırlarmış oraya, yılların bir ucundan diğerine gönderilen bir tokalaşma.

Elimizden geldiğince mantıksal bağ bulur ya da icat ederiz.

Ya da: Üç kişi domino oynuyor. Modern bir deste, her bir zar çeşidi farklı renkte. Sen oynarken herkes çene çalıyor, sen zar sayısına göre taşları döşerken sol tarafındaki oyuncunun bunu renge bakarak yaptığından şüpheleniyorsun, sağındaki oyuncu ise deseni tanıyarak hızla hamlelerini yapıyor.

Üç kişi, hepsinin de dünyaya bakış açısı farklı, özünde farklı bir dünya *görüyor*.

Bunları uyum içine sokmak ve orada tutmak için gereken enerjiyi bir düşün.

Sonraki haftalarda bir grip silsilesi yaşadık, özellikle kuvvetli bir türü değil, yine de her grip gözetim gerektirir; bilhassa küçükler, yaşlılar ve kronik rahatsızlığı ya da bozukluğu olanlar söz konusuysa. Şerif'e bakmak için evine gittim. Maryanne bu kategorilere uyan hastalarımızı aramış ve hızlı bir check-up için gelmelerini sağlamıştı. Üç gün boyunca ofis doldu taştı. Kan tahlili gönderdiğimiz üniversitenin yanındaki laboratuvar küçük çaplı bir salgın hastalığın çıktığını düşünmüş olmalı.

Cesetlerden de silahlı saldırıdan da sözeden yoktu artık; oysaki bunlar zihnimizin gerilerine saklanmıştı ve soluduğu-

muz havada, elle tutulur biçimde olmasa da açıkça, asılıydı. Willnot Kasabası içine kayaların fırlatıldığı bir göldü; çamur hâlâ girdap yaparak dönüyordu.

Haftalar geçti. Bir akşamüzeri ofis boşalmış, Şerif Hobbes, söylediği gibi, hediyeler yumurtlamıştı: ikimiz için kahve ve Maryanne için çiçek kokulu bir çay çeşidi.

Ofisime yerleşmiş, zaman süresiz beklemedeymiş ve plastik bardaklarımız hiç boşalmayacakmış gibi kahvelerimizi yudumluyorduk. Güneş ışığı batmak üzereyken pencereye doğru döşemenin diğer ucuna hareket etmeye başlamıştı.

"Buraya daha önce geldiğini hiç hatırlamıyorum" dedim.

"İhtiyacım olmadı."

"Ya şimdi?"

Başını iki yana salladı. Kahvesini içti.

"Hani insanın aklına bir şey takılır Lamar, bilirsin? Genellikle önemli bir şey değildir. Bir şarkının sözleri, eskiden yaşamış olduğun bir yer, lastik değiştirirken en sevdiğin gömleğini mahvettiğin o an. Tıpkı bir çizgi filmdeymiş gibi kafanı bir yana eğmek, onu defetmek için diğer yana vurmak istersin ama o gitmez."

Konuşmadım, kendi temposunda anlatmasına izin verdim.

"Bobby'yi düşünüyordum, bütün o karmaşayı. Bütün bunlar hiçbir anlam ifade etmiyor. Bu sabah saat iki ya da üç civarında bir viskinin nasıl da iyi geleceğini düşünerek evin içinde yürüyordum. Şimdi demem o ki bir adamın iyisi mi yapacak bir işi olmalı. Ben de aklıma takılan ve orada dönüp duran şeye bir göz attım. Sabahın geri kalanını telefon başında geçirdim. Deniz piyadeleri nöbet listelerinin hiçbirinde Bobby Lowndes adında bir asker olmadığını iddia ettiler. Ya da Brandon Lowndes adında. FBI karargâhları Theodora Ogden adında bir ajan olduğunu doğruladılar; ama KAÇAK bir bahriyeli hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı."

"Eğer söylediği gibi biriyse..."

"CIA numarasında benimle konuşacak tek bir kişi bile bulamadım. ABD Ulusal Güvenlik Ajansı kendi yetki alanları olmadığını söyledi ya da buna benzer laflar etti. Son olarak eski bir arkadaşı aradım. Askerliği birlikte yaptık; o kariyer yaptı, hâlâ Washington bürosunda. Birkaç telefon görüşmesi yapmama izin ver dedi, bana dönüş yapacaktı. Döndü de hem de çok çabuk, kocaman bir '*Üzgünüm, Roy*' ile."

"Şaşırdın mı?"

"Belki aklımdan çıkardım onu. Belki de bu iştede de bir hayır vardır diye düşündüm. Onun ve yalnızca meşgul olmanın. Bir şeyler yapmanın."

"Biraz daha kahve yapmamı ister misin?"

"Hayır, yine de teşekkürler."

Kahvemi bitirdim ve bardağı masanın üzerine, onun bardağının yanına koydum.

"Yıllar önce babamın daha önce okumayı sürekli ertelediğim kitaplarını okuyordum. Kitaplardan biri, *Pit Stop World*, bende bir çağrışım yaptı. Bilgi Özgürlüğü Yasası'nı örnek gösterip babam hakkındaki FBI dosyasını istedim. Her ne kadar eğlence olsun diye yazdığını söylese de ilk romanları bana yanılgıya yer vermeyecek şekilde politik geliyordu. Başkalarına da öyle gelmiş olmalı. Dosya bir aile boyu İncil'i sığacak büyüklükte bir zarf içinde geldi, dokuz on santim yüksekliğinde bir kâğıt istifi. Sayfaları karıştırmaya başlayınca önem teşkil eden her şeyin koyu siyah keçeli kalemle üzerinden geçildiğini fark ettim. Geriye kalanlar ise bağlantılara ait daktiloyla yazılmış ajan raporlarıydı, 'Söz konusu kişinin ikâmet ettiğini söylediği yer, 'Muhbir yaklaştı' ve benzeri. Sonra siyah bloklar. O ve kitap eleştirileri, çoğu teksir makinesiyle kalitesine bakılmaksızın çoğaltılmış fanzinlerden yırtılmış. Hükümetimizin bu kadar bilgilendirici olacağını beklemiyordum. Ama Bobby neden hâlâ aklını kurcalıyor?"

"Güzel soru. Üç gün önce etrafta arabamla dolaşıyordum, sırf evden çıkmak için..."

"Sabahın ikisinde kalp krizi sonrası dinleniyor olman gerekir, sense bunun yerine aklını ve telefonu kurcalıyorsun. Şimdi de araba sürmek ha. Doktorun bunu bilse ne der?"

"Şey, sanırım artık biliyor. Her neyse, otobana kırdım direksiyonu, avare avare dolaşıyordum aslında, ardından kasabanın eski arka yollarından birine saptım. Otoyol ve yeni devlet karayolu açıldığından beri orada, o yollarda bulunmamıştım. Muhtemelen kimse bulunmamıştı. Oraya son gittiğimde bıraktığım tekerlek izlerinin hâlâ orada olduğuna yemin ederim. Uzun bir virajı dönerken yavaşlıyordum, dolunay olduğu için farları söndürmüştüm, öylesine güzel bir geceydi ki yıldızlar dört bir yandaydı. Bobby'yi işte o zaman gördüm."

"Bobby haftalar önce gitti."

"Belli ki gitmedi. Gecenin o saatinde başka kim orada olacak, Lamar? Ya da herhangi bir vakitte? Ve böyle ortadan kaybolacak. Farları yaktım ama o gitmişti."

"O olduğuna emin misin?"

"Boyu posu, yürüyüş şekli, hareketleri. O olmalı. O akşamüzeri tekrar dışarı çıktım ve bölgeyi yaya dolaştım, hiçbir şeye rastlamadım. Kamp, zulalar, toprağa gömülmüş çöplerin izleri."

"Rastlasan şaşardım."

"Ama o dışarıda, Lamar. Neden hâlâ burada?"

Umarım burada olmam başına daha fazla iş açmaz, demişti Bobby. Onu verandada ayakta dururken görmüştüm, mutfaktan gelen zayıf ışık bahçeye ulaşıyor ve serbest kalıyordu, döşeme tahtalarının aşağısında bir yerlerde tek bir cırcırböceğinin sesi bir porsuğun sesi kadar cırtlak geliyordu kulağa. *Gitsem iyi olur.*

25

SON ZAMANLARDA yaşananlar rehabilitasyonda geçen aylarımı düşünmeme neden oldu; bir fincanı tutmayı, ayakta durmayı ya da ayakkabı giymeyi, günlük hayatın en rutin görevlerini yaparken dahi konsantrasyon sağlamayı becerememenin nasıl bir şey olduğunu. O gece rüyalarımda yeniden yaşıyordum onu –o zamana dek hiç olmayan bir şeydi bu– ki kapı zili çaldı.

"Ah güzel! Belki de gelen bizim için sipariş verdiğim Nixon ve Bush maskeleridir" dedi Richard.

Saate baktım. Birlikte yatağa gireli bir saat olmamıştı. Kırılganlık ve zayıflık görüntüleri rüyalarımdan sızıyordu.

"UPS ya da FedEx'in gecenin on birinde teslimat yapacağını sanmam."

"Öyleyse yemek dilenen bir yabancıdır..."

"Teşekkürler, Bay Guthrie."

Gelen, gerçekten de bir yabancıydı; gösterişsiz bir kadın, elli altmış yaşlarında, üzerinde biraz esnemiş koyu renk bol pantolon, beline gelen iliklenmemiş bir hırkanın altına giydiği açık mavi bir gömlek vardı. Hava azıcık soğumuştu; nefesi veranda ışığında soluk hayaletler yaratıyordu.

"Doktor Hale?"

Başımı salladım.

"Lütfen rahatsız ettiğim için beni bağışlayın, hele ki gecenin bu vaktinde. Ben Jo Bielecki, üst sokakta oturuyoruz. Köşede, sütunlar üzerindeki sonradan yapılan ikinci katta?

Eski Haversham Evi.

"Ev aslında babama ait; ama ona orada ben bakıyorum. Kapınıza kadar gelmemin sebebi de şu. Babam bir süredir hasta. Buraya verandanın altından yukarı doğru tırmanan bir kedi gibi geldiğini söylüyor, hâlbuki ona bunun saçmalık olduğunu ve bunu deyip durmayı bırakmasını söyledim. Ama bu gece..."

Veranda ışığının çekimine kapılan böcekler ışığın etrafında dönüyordu. Onları, sanki elinin biri perdeye değecekmiş gibi soldan sağa doğru iterek eliyle yüzünden uzaklaştırdı.

"Onu kontrol etmek için içeri girdim. Bir saat önce baktığımda uyuyordu ya da uykuya dalmaya o kadar yakındı. Ama geri geldiğimde nefes alışı sığ ve düzensizdi, nefes darlığı. Tepki de vermiyor."

"Ambulans çağırdınız mı?"

Başını hayır anlamında salladı. "Yaşam vasiyeti var, ne zaman biri bu ifadeyi kullansa kahkahalarla gülse de. Oldukça da kesindi. Kahramanca tedbirler yok, yaşam desteği yok, hastane yok. Yine de gelip ona bir göz atabilir misiniz? Yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını merak etmekten alamıyorum kendimi. Ona yardım edecek, acısını hafifletecek bir şey."

Kapının yanındaki portmantodan ağır bir flanel gömlek kaptım, nereye gideceğimi Richard'a söylerken ondan beklemesini rica ettim. Ölüm sessizliği içindeki sokaklardan sessizce geçtik, ay bulutlara bir girip bir çıkarak selam veriyordu. Ben çocukken, Willnot Kasabası'na ilk taşındığımızda, Haversham Evi kasabanın kuruluşundan kalan diğer yalın-vanilla renkli evlerden biriydi; sonra yıllar geçtikçe, gel zaman git zaman büyüdü, arkaya yeni odalar eklendi, yanları açık bir garaj ve ek bina ilave edildi, o tuhaf ikinci kat. Ev sürekli bir değişim içindeydi. İnsanlar keşiş yengeci gibi ona taşınıyor, bir süre kalıyor, başkalarına yer vermek için çıkıp gidiyorlardı.

"Babam gençliğinde burada yaşıyordu" dedi yol arkadaşım dört basamak arkasından onu izlerken ben. Verandada üç irikıyım adam yan yana durabilirdi. Dördüncünün şansı yoktu. "Stuart Bielecki. O inşa etti."

"Kasabanın çoğunu da keza."

"Genç ahmaklık, derdi hep babam."

"Genç ahmaklık üç nesil sonra hâlâ ayakta duran şeyler yaratmaz genelde."

Ön kapıyı açtı, içeri adımımı atarken burnuma rutubet, küf ve çürük tahta kokusu geldi.

Odanın karşısında bir yerde açık yeşil ışık. Filtresi acilen değişmesi gereken nem aygıtının nemli-hayvan kokusu. Kolumun üzerinde bir el –kızım Jo'nun– eğilip baktığımda elinde sopa tutan beyzbol oyuncusu bir yakalayıcının eldivenine benziyordu. Benden geriye pek bir şey kalmadı.

Yapmak zorunda olduğum bir şey.

Neden rüyalarımda sakatlık halleri gördüğümü, neden etrafımda bu denli çok ölüm imgesi olduğunu, Kiriloviç'in cehennem düşüncesinin bunca yıl sonra neden geri geldiğini o zaman anladım.

Buraya daha önce gelmiştim.

"Babam yatak odasında, arkada" dedi.

Oysa ben bunu biliyordum.

Kapıda geride durmayı düşündü, sonra bu fikri yeniden tartınca önüme düşerek içeri girdi. Elini nazikçe babasının kolunun üzerine koydu. "Baba, Doktor Hale geldi. Komşun. Sana bakmasının sakıncası var mı?"

Yatağın diğer tarafına geçtim, garip biçimde aynı anda iki yerdeydim; orada yatağın üstünde, belleğimde en azından ve ona doğru yürüyordum.

Fakat bu bir anıdan fazlasıydı. Beklenti içindeyken bile zihnim tanıdık kontrol listesini işaretliyordu; solunum,

kalp atış hızı, deri sıcaklığı, gözbebekler, acıya verilen tepki, bunun gereksiz olduğunu biliyordum.

Uzun boylu bir adam, bir yabancı duruyor yanımda. Doktor Hale, diyor. Ona bakıyor ve konuşmaya çalışıyorum. Yapamıyorum. Adam başını sallıyor. Biliyorum, diyor bana.

Kasabanın ne hale geldiğini görmek istiyordum. Hepsi bir anlama gelirse eğer. Sanırım yaşamlarımız onlardan istediğimiz, onlardan çıkardığımız anlama geliyorlar. Her neyse, Daniel böyle derdi. Zeki olanımız oydu; her zaman piyasa işleyişinden ve sermayeden, başta hangi hükümet varsa baskın çıkacaklarından bahsederdi. Onu hemen öğütün, derdi. Hop, demokrasi gitti işte. Yaşlıları, sakatları ile ilgilenen türden bir toplum gitti. Zekice şeyler. Ve aklı bir karış havada.

Bazen yalnızca *şeyleri yapmak* zorunda kalırsın, bilirsin ya?

Önemli olan şey; sen gözünü buna dik. Yapılması gereken şeye ve buradan oraya nasıl gidileceğine. Etrafından dolaşamazsan kaldır at. Komiteler bir kovayı tükürükle doldurur da lanet şeyi kaldırıp taşımazlar, onun ağırlığını. Ve birisi yapmak zorunda.

Herhangi bir şeye inanabilsem keşke şimdi, ne olursa, o zamanlar inandığım gibi.

Cesetler onlara ait olamaz, bunu biliyorum. Çoktan gitmiş olurlardı. Oysa Jo haberin hikâyesini bana okuduğunda kasaba beni çağırıyor gibiydi. Geçmişim beni çağırıyordu. Ve buraya gelişimin yapmam gereken son şey olduğunu biliyordum.

Yatağın yanındaki uzun boylu adam eğiliyor, eli kolumun üzerinde. İçimden onca şey dolup dolup taşıyor.

Seninle birlikte bekleyeceğim, diyor.

26

SONRAKİ HAFTALAR önemli olabilecek her şeyi sığdırmak için zihin pedalını ters yöne çevirdiğin, üzerinde emek harcadığın özet ya da üniversite günlerindeki üstün başarı programını dahil edip etmeme konusunda endişelenirken imleci yanıp sönen, ekrana çöreklenen özgeçmişti. Bir telefon kulübesinin içine kalas gibi yığılmış bir düzine insan, bir VW'dan çıkan on üç palyaço, seni programdan uzak tutan reklam. Zaman saatleri yalayıp yutarken.

Roy yarım gün çalışmaya geri döndü ve söyleyebileceğim kadarıyla kendisini bu şekilde sınırlandırma konusundaki anlaşmamıza bağlı kaldı. Masayı ve telefonu kullanmak, kendisinin de ifade ettiği gibi.

Ajan Ogden perşembe günü geceyarısına yakın Richmond'a döneceğini, hatta birkaç dakika içinde yola çıkacağını söylemek için aradı. Dışarısı karanlık, gelecek belirsizdi; farları yakacak, arabayı sürecek ve görecekti. Ona şans diledim.

Nathan, annesi ve kız kardeşi akşam yemeğini bizimle birlikte yemişlerdi; Richard akşam yemeği için çoban turtası ile haşlanmış kuşkonmazı "bir araya getirmiş"ti. Nathan sohbetteki her bir boşluğu üniversitedeki gelecek dersinden bahsederek doldurduğu için yemekte hiç kimse oğlanın yarım kalan firarından bahsetmedi. Annesi Nathan'ın ders kataloğunu her gün okuduğunu söyledi. Bu ona Texas'ta karavan kampındaki bir çocukken Sears kataloğuna dalıp

giderken geçirdiği saatleri anımsatıyordu. Gerçek dünya *buydu*, diye düşünmüştü o zaman. Onca güzel, klas eşya, rüyaların, kaliteli yaşamın eşyaları. Oysa elbette ki öyle değildi, gerçekte çoğu ucuz, kontrplak ve tutkal ve şaşaaydı. Sonra, anımsamasının bir noktada ne denli garip biçimde oğlunun hevesini çağrıştırdığını fark ederek sessizleşti. Tam da bu sırada kız kardeş Chloe de bize üniversiteye gitmek istediğini söyledi. Nathan'a Bobby'yi görüp görmediğini sorduğumda duraksadıktan sonra, "Bir kez" dedi.

Jo Bielecki, Haversham Evi'ni kapatıp kasabadan ayrıldı; babasını vasiyeti üzerine Willnot Kasabası'na gömdükten sonra yirmi yıl önce yaşadığı Tacoma'ya geri döndüğünü söyledi. Yaşlı adamın kim olduğu duyuldu ve kasabanın yarısı merasimde boy gösterdi. Merasimi yeni, üzerine oturan koyu renkli bir takım elbise ve kol düğmeleriyle tamamladığı kolalı beyaz gömlek giymiş olan Andrew yönetti. Evin önündeki çimenlikte kısa süreliğine bir SATILIK levhası belirdi, ardından sessizce kayboldu. Ev boş kalmaya devam etti.

O gece olanlardan hiç bahsetmedim, yalnızca gözlerinde yanan soruları dile getirmemeyi seçen Richard'a o gece meydana gelen olayların şeklini kabataslak çizdim. Göz attığım onca hayat içinde hiçbiri ile böyle yakın bir bağ hissetmemiştim. Bana muazzam mahrem bir şey, tahayyülün ötesinde bir değer verildiğini anladım.

Konuşmamızı anca bitirmiş, pencerelerde söken şafakla birlikte birkaç saatlik uyku için hazırlanmaya başladığımda Richard yatak odasından seslendi.

Dickens yatağın üzerinde hapşırıyordu, dört ayağı birden gerilmişti, çenesi takırdıyordu. İdrar torbası ve bağırsakları boşalmıştı. Ağzından köpük ve kusmuk izleri sarkıyordu. Ona dokunarak, kasılmaların hafiflemesini bekleyerek yatağın karşı tarafına oturduk.

Son aylarda Dickens'ın artan susuzluğu ve işemesi dikkatimi çekmişti; uyuşukluğunu ve kusmasını da göz önüne almış ve kedi diyabetini ortaya atmıştım ki Dr. Levy de çok geçmeden bunu onaylayacak ve çok lifli, çok karbonhidratlı beslenme ile insülin geçici bir iyileşme sağlayacaktı. Son zamanlarda tümörlerden de şüphelenir olmuştum.

Richard'a her şeyi anlatma konusunda tereddüt etmiştim; ama şimdi ona seçenekleri sayarak vardığım sonucu ve tahminimi söyledim.

"Yapabileceğimiz başka bir şey var mı?" diye sordu.

"Zaten yaptığımızı yapmak. Onunla birlikte olmak. İlgilenmek."

Kasılmalar durmuştu, Dickens boş gözlerle bakınıyordu, kaybolmuş ya da yeniden doğrularak. Arka bacaklarını altına alarak kıvrıldı ve ayakta durmaya çalıştı ama hemen çöktü ve nefes nefese oraya yattı. Üç deneme daha ve başardı. Hâlâ güçsüz olan bacaklarıyla sendeleyerek Richard'a doğru yürüdü ve onun kucağına çıktı.

Zamanın iştahı devam etti ve günler hapur hupur yenildi. Dickens toparlandı ve kısa süre içinde yeniden kendine geldi, mama kâsesi ile kum kabı arasında gidip gelmesi için gereken enerjiyi yeniden toplayabilmesi için ciddi dinlenme zamanı kaydetti. En sevdiği yeni yer (bunların konumları sık sık değişiyordu, Richard onlara Dickens'ın tünekleri diyordu) yatak odasındaki kirli çamaşır sepetiydi; ne zaman girmemiz gerekse orada görünüyordu, o kadar ki kirli giysiler yanı sıra yerde birikmişti. Dickens bunların arasından tüneğine erişmek için kibirle yürüyordu.

Kısa süreliğine ölü sıçanlarla ilgili rivayetler aldı başını gitti; söylendiğine göre düzinelercesi kasaba barajının yanında, ilkokulun arkasındaki çöplüğe hücum etmişti.

Araştırma ile birlikte rivayetlerin tek bir sıçan ile birkaç tarla faresinden türemiş olduğu kanıtlandı, kişiden kişiye geçerken çan eğrisiyle haftanın sonuna doğru geçip gitti. İşin ilginç tarafı, rivayetlerin dolaşımı boyunca hem ofise hem de hastaneye öksürük, döküntü ve benzeri sıkıcı şikâyetlerle gelen hasta güruhuydu; daha kötü bir rahatsızlığın semptomları olabileceğini duymuşlardı.

Bir akşamüzeri Richard idari toplantılardan eve geldi, aralarında bando ve koronun da olduğu müfredat dışı dersleri tehdit eden bütçe kesintilerine sövüp sayıyordu. "Öğretmenlerime zam da yok" dedi, "ama futbol ve basketbol takımlarının güvende olduğunu duymak seni mutlu edecektir."

Bir başka gün eve geldim ve Nathan'ı dışarıda, Çin karaağacının altında oturuken buldum, dikkatini Theodor Adorno'nun *Minima Moralia: Sakatlanmış Yaşamdan Yansımalar* adlı kitabına vermişti. Frankfurt Okulu'nu keşfetmişti ve gerçekten ama gerçekten Richard ile konuşması gerekiyordu.

Onun üzerinden çok geçmemişti ki her ikimiz de üstün nitelikli bir soğuk algınlığına yakalandık. Bir haftadan fazla sürdü ve geçmek bilmedi; iniltiler ve öksürükler mutfaktan oturma odasına, yatak odasından banyoya yankılandı. Richard onlara güvercin çağrıları adını taktı. Ofisin çevresinde limon yeşili şık bir ameliyat maskesi takmaya başladım, bu bana iyi kötü bir saygınlık katıyordu ama hastanın daha iyi hissetmesini sağlamak dışında pek bir halta yaradığı yoktu, hastaneden ise uzak durdum. Richard, pek tabii, hastalığı en başta oradan getirdiğimi iddia etti. Ben de karşılık olarak onun çocuklarını suçladım. Uzun süredir terk edilmiş ahırlarda asılı duran eyer vb eşyalar gibi her şeye rağmen etrafta kalmayı sürdüren eski ve bayat bir şakaydı.

İlk düşüncemin bugün en çok nerem acıyacak acaba olmaksızın uyandığım o gün geldi ve boğazı yırtan öksürüklerle baş etmek için yataktan fırlamak zorunda kalmadan

derin bir nefes aldım. Kramplardan geriye kalan sızılar dışında dikkatle gerinirken yeni bir şey yoktu. Asetaminofen, bitki çayı, balgam söktürücüler, meyve suyu ve guiafenesin ile suladığım midem hâlâ ihtarname mesajları gönderiyordu. Ama ne mutlu ki virüs gitmişti.

Richard mutfakta durmuş, bir omlet tavasına el aynasıymışçasına gözlerini dikmişti. Üzerinde en sevdiği Bullwinkle pijamaları vardı, hasta olduğunda onları asla giymezdi, bu durumda Goodwill tişörtü ve eşofman olmazsa olmazıydı. O halde kutlamalı.

"Demek sen de?" dedim.

"Şşşt. Yüksek sesle olmaz!" Etrafına bakındı, hiçbir şeye, bir sırrı paylaşıyormuşçasına. "Miden nasıl?"

"Bir su yılanı yerleşmiş olabilir diye düşünüyorum."

"Öyleyse acılı omlet tam sana göre. Hemen iyileştirir."

O hafta tek sürpriz Richard'ın acılı omleti değildi.

Annem ikinci el kitaplar satan bir kitapçıda babamın kitaplarından –altmış dört tane– oluşan kocaman bir zula ile karşılaşmıştı, kitapçı o denli tıklım tıkıştı ki raflar arasında gezinirken kitaplar her an üzerime devrilip beni ezebilirler diye korktum demiş ve kitapların çoğunu bana göndermişti. Sanırım bunlar bir miktar fantastiğe kaçan romanlarının en önemli kısmını temsil ediyor. Kitapçı anneme hepsinin tek bir koleksiyoncudan geldiğini söylese de çoğu Walter'lar, Bridget'ler, Emily'ler ve En Büyük Hayranlar için imzalanmıştı. Tam olarak yarısı, üzerinde sivri uçlu bir şapka ve ışıltılı kıyafetler içinde yatar koltuğun üzerinde bacak bacağa atmış kitap okuyan bir cadı olan bir etiket taşıyordu. Annem yazdığı notta etiketin üzerindeki isimle, hatırladığı kadarıyla, onları kongrelerde takip eden ama asla

konuşmayan hayal meyal, ifadesiz genç bir kadın arasında bağlantı kurduğunu söyledi.

Kitaplar arasından *Biyografi Yazarı*'nı ilk defa okudum. İnsanların hayatlarını çalan ve onları bir yere tıkan (nereye olduğunu asla öğrenemeyiz, önemli de değil) hayatlarını çaldığı kişilerin yerlerine geçen bir adamın öyküsüydü bu. Yirmi otuz sayfa sonra kendi kullanım süresi boyunca eylemlerinin (onların asla yapmayacakları şeyler) ve tecrübelerinin (onların asla sahip olmayacakları, bedenlerini yeniden ele geçirmeleriyle birlikte onlara kalan tecrübeler) dramatik biçimde değiştirdiği yaşamlara geri salar onları.

Adamın adı Benito'dur, hem dış sesle hem de işgaller boyunca yerine geçtiği kişinin sesiyle konuşur. Malı mülkü bulunmayan biri olduğunu yazar; herhangi biri olabilecekken nihayetinde hiç kimse olan bir adam. "Bunu bin yıldır yapıyorum, yüzlerce hayata yol gösterdim. Her biri bir diğeri kadar içeriden büyük, dışarıdan ise küçüktü. Her erkeğin ya da kadının hayatı bir dünyadır. Ben yere iner ve tekrar boşluğa doğru uçar giderim."

Richard geldi ve ben son birkaç satırı yazarken omzumun üzerinden izledi. "Bunu okumak isterim" dedi. "Akşam yemeği on beş dakika içinde hazır olur." Uzaklaşmasını dinledim ve zihnimde yürüyüşünü şimdi büyük ölçüde geliştirdiği haliyle değil de önceki gibi işittim; yine de hâlâ o ağır düşüş, yerden çok da ayrılmadan öne doğru sürüklenen diğer ayağının fırçanın çıkardığı sese benzeyen o ses, ardından daha hafif bir ayak sesi. Latin vezninde *Cretic** bir kısa, iki uzun. Gözyaşlarımı tutmaya çalıştım.

---

* Amphimacer adı da verilen; ilki uzun, ikincisi kısa, üçüncüsü uzun olan üç hecelik ölçülü uyak. (ç.n.)

27

GÜNLER SONRA bir fırtına geldi ve bizi rehin aldı, su akıtan çatılara yetişmek için dolaplardan eski tavaları çıkartan ve insanları lazım olursa diye teknelerini yoklamak için garajlarına gönderen türden. Pencereler işe yaramaz hale geldi, parmaklar içerisinde yaşadığımız kutularda uzaktan tuttu ve başkentten bildiren haber bültenleri ha bire arabaların ve kamyonetlerin timsahların kafaları ve gözleri gibi suyun yaklaşık otuz santim üzerinde görünen ön camlarının görüntülerini servis etti. Bu arada sahne arkasında, sivrisinek orduları gelecekteki zafer dolu günleri düşleyerek bekliyordu.

Okullar kapandı, Şerif'in bölümü ile hastane personeli tetikteyken insanlar çoğunlukla evlerinde kaldılar, Willnot Kasabası sessizdi. May's Collectables'taki şüpheli bir haneye tecavüzün, kilitlenmeden bırakılmış ve rüzgârın açtığı bir kapının alarmı tetiklemesi sonucu meydana geldiği ortaya çıktı. Geleneklere uygun olarak lisenin jimnastik salonu sığınak tedarik etmek amacıyla açık kaldı.

Öğleden sonra durağan su tahliye edilmeye ve güneş süngerimsi bulutlar arasından onları yararak ilerlemeye başladığında (normal olandan her daim kaçınan Willnot Kasabası'nda bütün bunlar sözgelimi fırtına *sırasında* meydana gelmişti) elektrik kesildi. Elektrik şirketi elektriğin saatlerce

kesik kalabileceğini duyurdu. Hastanede jeneratörler devreye girmişti ve durum kontrol altındaydı, suni solunum cihazları sorunsuz çalışıyordu; yardımcı ışıklar, serum ve pompalar için depolanan piller, mühürlü torbalardan ayrılmış ve solunum cihazıyla birlikte hazır biçimde yatağın başucunda duran solunum maskesine takılan balonlar, hemşireler ve yardımcıların hepsi muhtaç hastaları cihaza sokmaya hazırlardı.

Maryanne'i eve göndermiş, pencerenin kenarında durarak suyun kendi halinde çekilmesini seyrediyordum. Aklımdan hiçbir düşünce geçmiyordu. Elektrik kesintisinden önce kahve yapmıştım ve buz gibi olmadan önce içmek için elimden geleni yapıyordum. Ofisteki ışık bana eski, grenli B-filmleri anımsattı; insanların yüzlerinin bulanık olduğu ve arkaplandaki nesnenin rahatlıkla buzdolabı, pencere çerçevesi ya da şekil değiştiren bir canavar olabildiği filmler. Dış kapının açıldığını duydum. Birkaç dakika sonra kapı aralığının diğer tarafına geçti ve durdu, sanki görülmeyen bir engel varmış gibi. Yarı yarıya doğrulamak için elini kaldırmasını bekliyordum.

"Dr. Hale?"

Yeni gibi duran bir kot pantolon, gri bir yağmurluğun altına üzerine oturan bir bluz giymiş, arkadan tutturulmuş ve atkuyruğu yapılmış saçına bir beysbol şapkası geçirmişti. Otuzlu yaşlarının ortalarında? Sırılsıklam olmuştu, içeri girince ayakkabıları bayağı bir hışırdadı. Sanırım bunu ben hayalimde canlandırdım, önce derin bir nefes aldı.

"Ya siz?"

"Ginny Farrell. Hayvanlarla aranızın iyi olduğunu duydum."

"Ha?"

"Parktaki çocuklardan. Orada çok zaman geçiririm. Konuşmalarını duydum. Bana yardım edebilir misiniz?"

"Hangi konuda, Bayan Farrell?"

Sessizdi. Meseleyi enine boyuna tartıyor gibi bir hali vardı. Bu kadar bağlantıyı ve geçişi anlam ifade edecek şekilde doğru sıraya nasıl getirmeli.

"Burada." Vücuduna dayadığı havluya sarılı küçük bir kundak kucaklamıştı. Kundağı uzatmasıyla geri çekmesi bir oldu. "Evli olduğum zaman üç düşük yaşadım. Çocuk dünyaya getiremeyeceğim söylendi. Ama şimdi..."

Çok küçük bir kundaktı.

Işıklar kısa süreliğine yandı ve söndü. Bekledik. Bu o gibi görünüyordu.

"Şimdi doğum yaptım. Bu sabah. Fırtına yaklaşırken." Çalışma masasına doğru yürüdü, kundağı masanın üzerine koydu ve havluyu açmaya başladı. "Güzel değil mi?"

Önce aşağıya baktım, sonra başımı kaldırıp ona. Gözlerine.

Özenle sarıp sarmaladığı şey sincap büyüklüğünde bir kertenkeleydi, canlıydı; ama korktuğu için hareketsizdi.

"Ama ona bakamam. Evli değilim. Onunsa iyi bir yuvaya ihtiyacı var. Onun için bir yuva bulmama yardım edebilirsiniz diye düşündüm."

Oturmasını rica ettim. Havluyu yeniden katlayarak ve kundağı kucağında dikkatle tutarak oturdu. Elimden geleni yapacağımı söyledim ama öncelikle hem onun hem de bebeğin hastaneye giderek muayene olmaları gerekiyordu. Doğum travması, kan kaybı, olası enfeksiyon konusunda, nazikçe de olsa, biraz kulağını çektim. Durumu değerlendiriyor gibiydi ama konuşmamı bitirince başını iki yana sallayarak fikrini değiştirdiğini ve bebeğe bakacağını söyledi.

Kendinden daha emin bir şekilde havluyu olduğu yerde katlayıp ayağa kalktı ve kapıya doğru yürüdükten sonra arkasını döndü.

"Deli olduğumu söyleyecekler, Dr. Hale."

Hemen Şerif'in ofisini aradım. Telefonu Roy açtı ve neden

aradığımı duyunca beni Sam'e aktardı. Ginny Farrell otobana giden eski yan yol üzerinde yaşıyor dedi Sam. Sam daha önce oraya iki kez gitmişti, ev içi şiddet. Derhal yola koyulacaktı.

Bir saat geçmeden aradı. Evde kimse yoktu, etrafta da. Komşularla konuşmuştu, Ginny'yi bir süredir gördüklerini hatırlamıyorlardı, sonra eve geri dönmüş ve arka kapının kilitli olmadığını görmüştü. Kilit yıllardır kullanılmamış görünüyordu. İçeride her şey tamdı. Temiz ve derli topluydu, hiçbir yerde dağınıklık yoktu, hiçbir sandalye, tabak ya da giysi parçası yanlış yere konmamıştı. "Ürkünç" dedi Sam. Bir film setinde ya da maket evde olmak gibiydi, birinin zihninde bütün bütüne canlandırdığı ama içinde hiç yaşanmayan bir yer.

Sonraki günlerde defalarca oraya gitti. Ev olduğu gibi kalmayı sürdürdü. Ginny Farrell geri dönmedi. Ondan hiç haber almadık, bahsini de duymadık.

Bunu size neden anlatıyorum ve neden burada? Çünkü o ziyareti birçok kez yeniden yaşadım; hiç olmamış gibi yapamazdım. Ve size söylemek üzere olduğum şeyler yüzünden. Çünkü bazen yardım etmek için yapabileceğimiz ne kadar az şey olduğunu o zaman aklıma düşürmüştü ve daha sonra gerçekleşen olaylar göz önüne alındığında her zamankinden daha güçlü bir şekilde anımsattı.

28

O GÜN geç saatlere kadar hastanede kaldım. Rutin bir idrar sondası takma işlemi adım adım çığrından çıktı. Nedensiz kanama, bir anda çıkan tansiyon, kemiğin arkasına o denli sinsice gizlenmiş ki röntgende hiç görünmeyen bir kanser nodülü.

Arabayı park ettim, soluklandım ve içeri girerken mutfaktan gelen sesleri duydum. Richard ve Bobby Lowndes masadan başlarını kaldırıp baktılar.

"Sana biraz çay ayırdık" dedi Richard. Ayağa kalktı, tezgâhta hazır duran demliği, fincanı aldı ve çay koydu. Fincana iki damla çay aktı. "Hay Allah, sanırım ayırmadık. Biraz daha yapabilirim."

"Bu bir viski akşamı olabilir."

"O iyi mi?"

Gezici hemşirenin Richard'a uzun süren ameliyatı haber vermesini sağlamıştım.

"İyi olacak, evet. Bobby. Hâlâ buralarda olduğuna dair dedikodular duydum."

"Evet öyle. Son gelişmelerden haberim var." Richard viski almak için ön odaya gitti.

"Niyetim bu değildi" dedi Bobby. "Gitmemek için sebep arayıp durdum. Bulmak da, sanırım o şeyin hakikatidir. Ama bugün vedalaşmaya geldim. Nathan ile çoktan vedalaştım."

"Nereye gittiğini sormayacağım."

"Biliyorum."

Richard benim için getirdiği viski şişesi ve bir kadehle içeri geldi, elindekileri masanın üzerine koydu ve geri dönerken Bobby'nin arkasında ayağı kaydı. Bobby'nin sandalyesine tutunmak için elini uzattı, ben de dengesini sağladığını düşündüm ama yere yığıldı. Düşmesinden hemen önce tiz bir vınlama ile çatırtı duyduğumu kaydetmem bir an sürdü.

Bobby kalkmış, nerdeyse Richard yere düşmeden önce kapıdan çıkmıştı. Penceredeki delikten ağaçlara doğru kaybolduğunu gördüm, olanları o zaman anladım.

Richard'ın gözleri büyümüştü, şimdiden şokta görünüyordu ve bu kadar küçük bir giriş yarasına göre çok fazla kan vardı.

Çoğu bulanık. Göğsüne ve diyaframına abandığımı, gevşek ağzının içine soluduğumu hatırlıyorum. Sarı kurulama bezleri kan kırmızısına döndü. Ordulara karşı yabalarıyla savaşan köylüler gibi tüm gücümle savaştım. Keskin bir bıçak arayarak çatal bıçak çekmecesini çektiğimi hatırlıyorum, ardından tülbent ve ip makas koyduğumuz çekmeceyi çıkardım ve içindekileri yere boşalttım. Parmaklarım akan kanın sahibinin üzerindeydi. Sendeleyerek telefonu aradım ve bir elimle numaraları tuşlarken diğeriyle bunca sene yapmakta olduğum şeyleri yaptım.

Çoğu otomatikti.

Çoğu boşunaydı ya da o zaman öyle görünmüştü.

Bir an Bobby orada, mesele halloldu, buraya hiç gelmemeliydim, hepsine ben sebep oldum, ikinize de iyi şanslar Dr. Hale diyor. Sonra ani bir ışık, bir karanlık, o gitmiş ve koyu takım elbisesi ve kelepçeleriyle Andrew tepemde duruyor, ambulans dışarıda garaj yolunda, şerif ve Sam bu yoldan geçiyorlar.

Ambulansın içindeyim. Solunum maskesi takıyorum. Damar yolu açmaya başlıyorum.

Andrew ile birlikte sedyeyi acil servisin kapısından geçiriyoruz iteleyerek, insanlar sağa sola ayrılıyorlar, yüzler ani gelen ışıkta boş, yukarıdan hoparlörün sesi geliyor.

Ameliyathanenin dışındayım. Gordie bana ilk başta durumunun olduğunu ama şimdi her şeyin yolunda gittiğini söylüyor, o stabil. Gordie'nin gözlerini benden kaçırmadığını fark ediyorum. Şans getiren bandanasını taktığını görüyorum; İskoçya klanlarına özgü üretilen ekose kumaştan.

Yoğun bakımda Richard'ın yatağının yanında otururken uyandım. Yarı açık gözlerinin arkasından beni seyrediyordu. Oda karanlık, dışarıdan bir ışık seli geliyor, hemşire odasından ve uygun birimden, bize ulaşmadan önceki o kayıp güç. QRS'inin* monitörden gelen düzenli tık tık sesleri.

"Hayatımı kurtardığını söylüyorlar" dedi. "Teşekkür edersem eve gidip biraz dinlenir misin?" Daha sonra bunu hayal edip etmediğimi merak edecektim.

Daha da sonra Roy ve Sam keskin nişancıyı evin arkasındaki ormanlığın birkaç metre içinde bulduklarını söylemeye geldiler. Boğazı kesilmişti; hızlı, ustaca yapılmış bir darbe. Anında ölmüştü. Katil cesedi sırtüstü, dümdüz, sanki dinleniyormuş gibi yerleştirmeye özen göstermişti, tüfeği de yanına kıstırmıştı. "Mükemmel sağ omuz silahları" dedi Roy.

Zaman ya da bellek yavaş yavaş katılaşır. Sırtüstü yatan Richard'ın yüzü bacağını bükmek, ayağını kendisine doğru kaydırmak isterken dikkat kesilmişti ve ayağı belli belirsiz hareket etmeye başladı. Koridorun sonunda dönerken yürüteci içinde sendeledi. Dengesini sağlamak için duvara uzandı ve yanlış hesaplayarak, neredeyse yere düşüyordu. İlk defa yeniden yürüme teşebbüsünde bulunurken her iki yanındaki parmaklıklara sıkıca tutundu. Bacak kaldır-

---

* EKG'de görülen kalp atışındaki sinyalleri ve bu sinyallerin devamlılık süresini gösteren bir şekil. (ç.n.)

ma, çömelme hareketleri ve onu nefes nefese ve terden sırılsıklam bırakan merdiven basamakları. Hepsini çok iyi hatırlıyorum.

Richard paçayı yırttığımı söylüyorlar diyor, diğer adam yırtamadı. Gordie ameliyathaneden çıkarak Richard'ın uyanma odasında olduğunu ve her şeyin yolunda göründüğünü söylüyor. Oksijen yetmezliği işi bozdu, diyor ve miktarını bilmiyoruz. Metabolik ensefalopati olduğu kesin. Kalıcı hasar ya da kayıp, bilmiyoruz, sadece beklemek zorundayız. Ve Üniversite Hastanesi'nden Kate Cross: Zaman alacak, Lamar. Bunu biliyorsun. Ama iyileşecek. İhtiyatlı bir tahminle? Yüzde seksen iyileşme.

Böyle böyle, zihnimize konsantre olmayı reddederek saatlerce güreşiriz saatle ve günler eksilir. Ardından haftalar. Canını dişine takarak çalıştırıyoruz onu, rehabilitasyona ev ziyaretleri ve başkentteki üniversitede yarım gün devam etmek için düzenlemeler yapıyoruz, bir de bakmışız ki bir gün evdeyiz.

İlk iki hafta Dickens, Richard'ın yanından hiç ayrılmadı. Yatağın üzerine çıktı, onun yanında kaldı ve yemek yemek için bile kıçını kaldırmadı. Richard'ın yemekleriyle aynı tepside mamasını getirdim ve yatağın başucuna bir kum kabı koydum. Richard, elbette, kum kabının kendisi için olup olmadığını sordu.

29

BİR YIL SONRA Richard öğretmenliğe geri döndü. Onun için kolay değildi ama zaten geçen bir buçuk yılda hiçbir şey kolay olmamıştı. Hâlâ da değil. Topallığı biraz iyileşti; ama orada ve her zaman orada olacak ve ben hâlâ onu dinliyorum, iki oda ötede olduğunda bile. Ellerinin emredileni yapmadığı, tutmaya çalıştığı şeyi düşürdüğü ya da kırdığı günler oluyor, genellikle özel isimlerin ama bazen de *gömlek*, *program* ya da *sandviç* gibi kelimelerin aklına gelmediği zamanlar. "Dilimin ucuna geliyor ve unutulup gidiyorlar" diyor Richard ve "Her gün bir armağan, ucuz ambalaj kâğıdında."

Böylelikle her gün neler yapabileceğimizi ve yapabileceklerimizin sınırlarını hatırlıyorum. Richard ile ne kadar yakınlaştığımızı hatırlatan saatler şaşırtıyor beni; ne de olsa fiziksel ve duygusal açıdan acı, korku ve sakatlığın her anında onunla birlikteydim.

Üniversite Hastanesi'ndeki yarım günler Richard'a o kadar iyi geldi ki bana da uyacaklarına karar verdim, bu yüzden işe geri döndüğümde ofisteki hasta yükünü ve zamanını azalttım ve ameliyathaneyi yalnızca pazartesi günleri programıma aldım. Ben yokken yeni gelenlerden biri hastalarım ile ilgilenmişti. Bir kısmı onunla kaldı, bir kısmı döndü, bir kısmı da diğer doktorlara kaydı. Maryanne bir ara tıbbi kayıtları aktarmakla meşguldü, daha sonra yeni saatleri sevdiğine karar verdi, ben çalıştığımda çalıştı ve zamanının geri kalanını boş geçirdi.

Bir dönemlik hesap teftişi ve iki geçici ödevden sonra Nathan üniversiteye erken kabul ve burs teklifi aldı. Annesi aileyi oraya taşıdı, kasabadaki en iyi restoranlardan birinde garson oldu.

Richard nekâhet döneminde bir roman yazdı, *Son Teslim Tarihi*, kendisini meşgul etmek ve zihnini toparlamak dışında hiçbir amacı ya da sebebi olmadığını söyledi. Roman, bakımsız verandasında durmuş, bir hayranından –o öyle farzetmişti– gelen mektubu okuyan, babama oldukça benzeyen bir yazarla başlıyordu.

Sevgili Paul Bleating,

Kısa süre önce New York Times *tarafından ölüm ilanınızı yazmakla görevlendirildim. Elbette, deyim yerindeyse, ödevimi yaptım ve tam anlamıyla farklı isimler altında bir roman yazarı olarak erken gelişiminizi,* Popüler Mekanik*'e katkı sağladığınız kurgu dışı yazıların önemini, çokça göz ardı edilen romanınız* Whatsit*'in başlangıç noktası ve yaratılışını ele almayı planlıyorum diğer pek çok şeyin arasında.*

Size bir sorum olacak.

Bana ne zaman ölmeyi planladığını söyleyebilir misiniz? Son teslim tarihiyle daha iyi çalışıyorum da.

Saygılarımla,

Simon Rappaport

P.S: Bir de bu paraya ihtiyacım var.

Bir akşamüzeri onca şeyin yaşandığı mutfak masasında otururken okudum onu. Zamanını bununla geçirmiş olduğunu hiç bilmiyordum. Her kelime ve sayfa şüpheye yer vermeyecek ve unutulmayacak biçimde Richard'dı. Tuhaftan komiğe, komikten tuhafa geçiyordu. Don Westlake olsa buna bayılırdı.

Yanlış yorumlanan işaretler ve tanıdığımız kişilerin karikatürleri romanın her yerine dağılmıştı: VW Big Orange'ın isimsiz şoförü (acımasızlık ve psikoz olmadan *İçimdeki Katil* ve *Pop. 1208* adlı kitaplardaki Jim Thompson'ın şeriflerine benziyordu), son valilerimizden birkaçı, Bobbie adında gizemli bir kadın federal ajan, yüzlerce yıldır ne zaman ihtiyaç duyulsa hiç yoktan ortaya çıkan, hayat kurtarıp düzelttikten sonra ortadan kaybolan, step dansı yapan doktor.

"Tamam" dedi Richard son sayfayı yüzüstü gelecek şekilde koyduğumda. Ben okurken odada durmamak için elinden geleni yapmıştı; ama her yarım saatte bir gözleriyle gizlice ilerlememi tartarak bir şeye ihtiyacım olup olmadığını sormak için belirmişti.

"Güzel. Komik. Bunu biliyorsun."

"Peki."

"Bir kişinin yaşamında tek bir yazarın yeterli olabileceğini düşünüyorum."

"Hey, bu beni sokaklardan ve beladan uzak tuttu. Hem bunu alışkanlık haline getirecek değilim, işim bitti. Bir dahaki sefere banjo çalmayı öğrenmeyi tasarlıyorum, belki ondan sonra da seramiğe geçerim."

"O halde taşındıktan sonra gelip beni ziyaret edeceğini umuyorum."

"Hmmmm. Belki de bunu yeniden düşünmem gerek."

Aradan çok geçmemişti ki bir gün Richard, "Masanın üzerinde senin için bir şey var. Akşam yemeği değil, zamanı gelince o da olacak. Birazdan yapacağım" diyerek beni kapıda karşıladı. Demesiyle birlikte ilham gelmesini bekleyerek raflara bakmak için ayaklarını yere vurarak kilere gitti.

Her ikimiz de kullandığı için evde dolaşıp duran diz üstü bilgisayara dayalı, hiç değişmeyen küçük bir kasabanın (Montana, belki?) bir kartpostalı vardı. Görünüşe bakılırsa

arkadaki dağlar ve yukarıdaki bulutların yanında küçücük kalmış bir caddeden ibaretti.

"Gözden uzak olan gönülden de uzak olur"un çevirisi hakkındaki o bayat espriyi hatırlıyor musun? Görünmez ve delice.

Ya da sonsuza dek yaşayan ama her yüzyılda bir gelip belleklerini sildirmeleri gereken insanlar hakkındaki eski bir bilimkurgu hikâyesini?

Bazen ne çok istiyorum.

Eskiden çok uyurdum. Ama bir kez uyandın mı...

İmzalı değildi, gerek de yoktu. Bir daha kimse Bobby'den haber almayacaktı.

Son bir şey daha.

Dün Dickens'ı gömdük. Arka bahçemizde güneş parlıyordu ve yeni bir cırcırböceği sürüsü yeni hayatlarına alışmaya çalışarak çekinceyle rüzgâra, dünyaya doğru atıldılar.

Övgüye değer kariyeri boyunca James Sallis polisiye romanın en incelikli çizilmiş karakterlerinden birkaçını yarattı. Bu karakterlerin hepsi de insanlık hâlinin düşünceli gözlemcileridirler: siyahi özel dedektif Lew Griffin; emekli dedektif John Turner; Sürücü'deki adsız sürücü. Ve şimdi de Sallis'in en iyi karakterlerinin hanesine katılan Dr. Lamar Hale.

Willnot kasabasının dışındaki ormanlıkta çok sayıda kişinin cesedi bulunur. Bu durum yöre halkını sarstığı kadar kasabanın pratisyen hekimi, cerrahı ve vicdanı olan Hale'i de huzursuz eder. Bu sırada, FBI tarafından takip edilmekte olan Bobby Lowndes gizemli biçimde doğduğu kasabada, Hale'in kapısında yeniden ortaya çıkar. Lowndes'in ilerleyen aylarda karşılaştığı günlük dramlar Willnot'taki önceden kestirilemeyen hayatla çakışır. Ve Lowndes'e yöneltilen bir kurşun partneri Richard'ı yaraladığında Hale'in dünyası altüst olur.

James Sallis, taklit edilemez ve ustalıklı tarzıyla etkisinden uzun süre kurtulamayacağınız karakterler ve hafızalardan silinmeyecek sahneler canlandırıyor. "Yıllardır birlikte yaşadığın biri varsa tüm hikâyeleri duyduğunu sanırsın" der Lamar Hale, [illegible] ymamışsındır."

THG
04306599
LRF

ARA KİTAPL
605-314-32
143208